

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

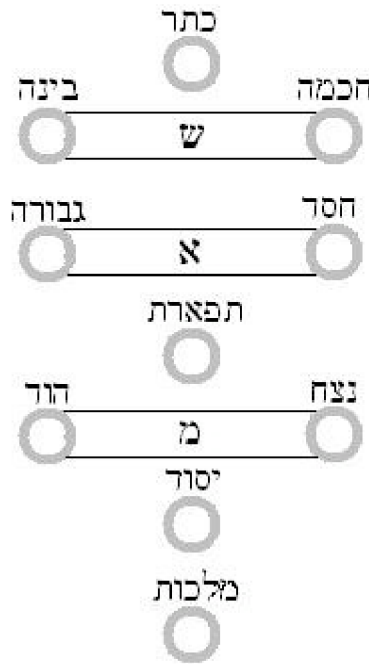
Chapter Three

פרק שלישי

Chapter of

Rabbi Akiba, Hasid

פרקא דרבי עקיבא חסידא¹

Preface to Chapter 3

In this chapter the essence of the Three Mothers will be discussed at length. Here we will find them presented in the horizontal array whereas until now we saw them arrayed side by side in three vertical lines in the form of weighing scales *Mem* on the right, *Alef* in the center and *Shin* on the left. (Ch. II Mishna 1) “Founded in the pan of credit and the pan of debt; the tongue of decree tips the balance between them.” The letter *Alef* is like a peg from which all of existence depends. There are 231 gates comprising the 22 letters fixed in a wheel that spins as it revolves front and back, as was explained (Ch. II Mishna 5). Now, imagine the letters, *Alef*, *Mem* and *Shin* standing up, as it were on

their legs, Lay them down on their backs, which

1. (סנהדרין ק"י:) אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן שצקה רבי עקיבא לחסידותיה וכו' עיי"ש.

(Sanhedrin 110b) Rabba bar bar Chana said in the name of R. Yochanan, “R. Akiba has abandoned his *Hasidut* - Piety.”

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(2)

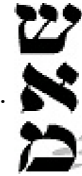
requires a turn of 90°, and then make another turn of 90° degrees to the right, this will still have the three letters laying down, but now the *Shin* is furthest away from you and the *Mem* is closest, *Alef* is

still the axis around which they pivot.

Now, when you stand the letters

back up on their feet by turning them through 90°, the *Shin* will be on top and the *Mem* on the bottom. Stand the letters up on their legs again by rotating them another 90° around the axis of the

Alef. This is how they will be considered throughout the current chapter.

We learn

in the Talmud (Rosh Hashana 17a) Beth Hillel say: "What do we mean in the *Amida* service when we refer to God as - רב חסד - *Rav Hesed* - Greatly Kind? We read the word - רב - *Rav* - as master or captain, for like a ship's master God always steers towards *Hesed* - Lovingkindness." It was possible to have rotated the original array of *Alef*, *Mem* and *Shin* in other directions, to the left or elsewhere, but the results would not have been identical. God steers toward *Hesed* - Lovingkindness, for this is how He produced a world full of *Hesed*. This explains how the letters went from standing in vertical columns, side by side, to standing one on top of the other to form three horizontal rows.

פתיחה לפרק ג'

מפרש מהות שלש אמות בכל פרטן. והסב אותן ממעמדן, שהיו עומדות זו אלל זו בקו, מ"ס צימין אל"ף באמלע ושי"ן משמאל צלורת מאזנים כדאיתא צפרק צ' משנה א', יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע צינתים עיי"ש. והוות אות האל"ף כמו מסמר שכל הצריאה תלויה עליה. רל"א שערס עשויים מכ"צ אותיות קצועות צגלגל, והגלגל מסתוצצ וגם מתהפך פנים ואחור כמו שהסברנו לעיל (פרק צ' משנה ב'). דמה בצמחצתך שהאותיות אמ"ש עומדות נגדך כאלו עומדות על רגליהם, ראשיהם למעלה, ורגליהם למטה ושלשה קוים נמשכים מהם ולמטה. א. השקע אותם על גצם שהאותיות שקועות על הארץ, פניהם למעלה והקוים נמשכים ממך והלה, והיא סיצצ רצע העגול. ב. סצצ המערכת ימינה רצע העגול, שהקוים משטחים על הארץ מימין לשמאל, והאותיות צימין. ג. העמד אותם מן הארץ שיעמדו פניהם מולך, ועכשיו השי"ן מלמעלה האל"ף באמלע והמ"ס למטה. איתא (ראש השנה י"ז.) צית הלל אומרים ורצ חסד מטה כלפי חסד ע"כ. דע שהיה אפשר ג"כ לסצצ המערכת על דרך אחרת כגון סיצצ לשמאל או כיוונים אחרים. והקצ"ה מטה כלפי חסד, סצצ המליא עולם מלא חסדים. וצזה יוצן איך האותיות אמ"ש נעשו קוים מימין לשמאל זו תחת זו כמו שמצואר צפרק ג'.

Mishna 1

Three mothers *AM"Sh*, (*Alef*, *Mem* and *Shin*), a great mystery; wonderful, obscured and sealed with six rings. From them emerges Fire, Water and Breath, divided into male and female.

משנה א'

שלוש אמות אמ"ש סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בשש טבעות, ומהם יוצא אש ומים ורוח ומתחלקין זכר ונקבה.

Preface to Mishna 1

It is written, (Gen 12:5) "And the soul they made in Haran." The Targum and commentators (ibid.) explain the 'soul they made' as the souls of those who were converted to belief in One God by Abraham and Sarah. The Zohar (Vol. I. 79a) notes that the word for soul in the text, - נפש - *Nefesh*, is singular. In my opinion the word - את - *Et* - in the text is superfluous. It would suffice to have written - והנפש אשר עשו בחרן - *V'Hanefesh Asher Asu B'Charan*, to say 'and the soul they made in Haran'. It is my opinion this verse is referring to the soul of Rabbi Akiba who was known to have a

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(2)

particular and special exegesis for every time the word - את - *Et* - The, appears in the Torah. R. Akiba was from a family of converts to Judaism as we learn in the Talmud, (Sanhedrin 96a)

פתיחה למשנה א'

כתיב (בראשית י"ב ה') ואת הנפש אשר עשו בחרן וגו'. ודרשו רבותנו (תרגום, רש"י שם) על נפשות הגרים שגיירו. ובזוה"ק (בראשית ע"ט.) דייקו מה דכתיב ואת הנפש ולא כתיב והנפש. וג"ל שזא לרמז על נפש רבי עקיבא, דורש אתין שצתורה (פסחים כ"ג:) שהיה בן גרים שזא מסיסרא, כדאיתא בגמ' סנהדרין (ל"ו.).

In the book, *Megaleh Amukoth*, (*Va'Etchanan Ofan* 88) we read as follows. "Since I am permitted to speak I will say the following: Moses saw the spark of R. Akiba coming into the world at that time, as our sages tell us, (Sanhedrin 96b) 'Of the grandsons of Sisera taught Torah in public; who? R. Akiba.' For, as we learn (Horayot 10b) 'Greater is the sin performed for God's sake than a good deed done for bad reasons.' For of the seven times that wicked man [Sisera] had intercourse, it was the third time, about which the verse says: 'he lay down' which is a clean expression [for the act of intercourse, while the other six expressions are coarse] that Jael conceived with the spark of R. Akiba's soul.

(Judges 5:24 - Deborah's Song after the event)

Blessed above women is Jael, wife of Heber the Kenite, Above women in the tent she is blessed. (25) He asked for water and she gave him milk; In a magnificent bowl she brought him curds. (26) She reached out her hand for the tent peg, And her right hand for the workmen's hammer. Then she struck Sisera, she smashed his head; And she shattered and pierced his temple. (27) Between her legs he knelt -- He fell, he lay down; Between her legs he knelt, he fell; Where he knelt, there he fell -- destroyed.

(Judges 4:16 - narrative of the event)

... all the army of Sisera fell by the edge of the sword; not even one was left (*עד אחד* - *Ad Echad*). (17) And Sisera has fled (*נס* - *Nas*) on foot towards the tent of Jael wife of Heber the Kenite, for peace is between Jabin king of Hazor and the house of Heber the Kenite; (18) Jael went out to meet Sisera, and said to him, "Turn in, my lord, turn in to me; don't be afraid." He came in to her into the tent, and she covered him with a rug (*שמיכה* - *Smicha*). (19) He said to her, "Please give me a little water to drink, for I am thirsty (*צמתי* - *Tsameiti*)." So she opened a bottle of milk and gave him a drink; then she covered him. (20) He said to her, "Stand in the doorway of the tent, and it shall be if anyone comes and inquires of you, and says, 'Is there anyone here?' that you shall say, 'No (*אין* - *Ain* - *In*).'"

This is the meaning of the phrase, And Sisera has fled (*נס* - *Nas*) on foot; because, between her legs he knelt -- He fell, he lay down etc., that's why he fled there. When Jael went out to meet him she went acting out the same mystery of *Chokhma* - Wisdom that Leah used when she went out to meet Jacob intercepting him on his way home (Gen 30:16). That night Jacob lay with Leah and she conceived Issachar. Similarly, with this event, when Jael went out to intercept Sisera, she lay with him and conceived R. Akiba who was, (I Chron. 12:32) "From Issachar's descendants there were 200 leaders who understood the times and knew what Israel should do." That's why R. Akiba used to say, (Pesachim 49b) When I was an ignoramus I used to say, 'Show me a scholar and I'll bite him like an ass.' This is a reference to the mystery in the verse, (Gen 49:14) 'Issachar is a bony ass, Crouching down between two hurdles.' The word - *גרם* - *Gorem* - Bony can also be translated as Cause. The verse would then read, Issachar is caused by the ass. [It was the braying of the ass which alerted Leah to the fact Jacob was nearing home. She went out and intercepted him before he reached Rachel's tent where he was scheduled to spend the night. Instead he spent the night with Leah, and Issachar was conceived.] This connection is made in the Rekanati's

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(7)

commentary to Genesis (ibid.) At the end of her song, Deborah says, (Judges 5:31) “So let them be destroyed, all your enemies, O Lord.” But hinting at the soul of R. Akiba, she continues, “And His lovers, like the sun in its might, shine forth.” She was hinting at Moses [who is compared to the sun], about whom the verse says, (Ex. 33:7) “Now Moses used to take the tent and pitch it outside the camp, a good distance from the camp, and he called it the tent of meeting, (38) And it came about, whenever Moses went out to the tent, that all the people would arise and stand, each at the entrance of his tent, and gaze after Moses until he entered the tent”. But Moses is the secret of the Written Torah, whereas R. Akiba is the secret of the Oral Torah. That’s why Deborah also used the word - בגבורתו - *Bi’Gevura’to* - in its *Gevurah* - Might to hint at R. Akiba. This also explains the mystery of the word, - שמיכה - *Smicha*, ‘And she covered him with a - שמיכה - *Smicha* - rug.’ The Midrash (Yalkut - Judges 4:44) quotes Rabbi Yehuda saying, ‘I have searched all of Scripture but have not found another use of the word - שמיכה - *Smicha*, what could it mean, but that God testifies, - שמי כה - *Sh’mi Cho* - My Name is Here; God testifies that Jael’s *kavvana* - intent was purely for the sake of heaven. A mystery hinted at here is R. Akiba whose soul left his body when he finished the - כ"ה - 25 letters of the *Sh’ma* prayer. That’s why the text says - עד אחד - *Echad* - not even one was left, a hint to R. Akiba whose soul left at the word - אחד - *Echad* - One, as we learn in the Talmud (Berachoth 61b). And that explains Sisera’s words, ‘for I am thirsty (צמתי - *Tsameiti*) written without an - א - *Alef*, for *Alef* is the One, hinting at the - אחד - *Echad* - One [thirst without the *Alef* - One] whereat R. Akiba died; that is why Sisera had to drink. And that is why Sisera tells Jael, if anyone comes and inquires of you, and says, - היש פה - *Hayesh Poh* - 'Is there anyone here? - יש פה - *Yesh Poh* - has the Gematria - numerical value of 395, which is the same as - רבי עקיבא - Rabbi Akiba. Jael was to say No! using the word - אין - *Ain* and not the more common - לא - *Lo*. But the same word - אין - *Ain* that means No in Hebrew, can also be read as *In*, which means exactly the opposite, for in Aramaic, *In* means yes!. Both Yes and No are true, for while it was true the spark of R. Akiba was not there at that very moment, it would be arriving shortly. It is also hinting at the fact that R. Akiba was the rabbi who ‘fixed’ Aramaic, as we learn in the Talmud (Avoda Zara 5) When Adam was shown the Book of Chronicles, he looked as far as R. Akiba’s life and death, whereupon he [grieved and] quoted the verse, (Psalm 139:17) “How precious Your friends O God.” Now, the opinion of the sages is well known, that Adam spoke Aramaic, as we learn in the Talmud (Sanhedrin 38b) R. Yehuda in the name of Rav said, ‘Adam spoke Aramaic, as it is written, “How precious Your friends O God.”’ Now the *Notarigon* from the first letters of the four words, How precious Your friends O God - מ"ה יקר - *Meh Yekar* - spells the word - ארמי - *Arami* - Aramaic. And so it was when Joseph was shown the spark of R. Akiba (Gen 49:24) “But his bow remained firm, And the arms of his hands were agile, From the hands of the Mighty One of Jacob (From there is the Shepherd, the Stone of Israel)” The words - אביר יעקב - *Avir Yaakov*, Mighty One of Jacob spell - רבי עקיבא - Rabbi Akiba. The reference to the - זרעי ידיו - *Z’roei Yadau* - ‘arms of his hands’ also hints at the - זרע י' - *Zera Yud* - 10 drops of Seed which squirted from Joseph’s hands. - משם רעה א"בן י"שראל - *Mishom Roeh Even Yisrael* - From there is the Shepherd, the Stone of Israel, also spells the word - ארמי - *Arami* - Aramaic. Because R. Akiba was a product of the *Klipoth Nogah*, Shells of Light, the husks and dross which shield the growing thing before it matures. R. Akiba had no ancestral merits to assist and protect him, for he was from a family of converts to Judaism. He is the one who “fixes” the *Klipoth Nogah*, Shells of Light in the Aramaic language. And it was in reference to R. Akiba that Laban called the tumulus which Jacob named *Gilead*, in Hebrew, *Yagar Sabaduta*, in Aramaic, because all converts come from the *Klipoth Nogah*, Shells of Light, as it written, God said to Abraham, (Gen 17:5) “I have made you father to a multitude of nations.” The Hebrew reads - אב

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ה)

Nogab - Light - נגה - Av Hamon Goyim N'Ta'tich, the Notarigon it spells is - ה"מון ג"וים נ"תתיך (spelled in Aramaic) It was about this spark which never returned to Sisera's home that we read, "Out of the window she looked and lamented, The mother of Sisera through the lattice, "Why does his chariot delay in coming? Why do the hoof-beats of his chariots tarry?" She was lamenting the lost spark.

ובספר מגלה עמוקות (רנ"ח אופנים על ואתחנן - אופן פ"ח) ז"ל, הואיל ושרינה מלה אימא, ראה משה שנילוו של רבי עקיבא בא לעולם באותו הפרק, כמ"ש רז"ל (סנהדרין ל"א:ו) מצני בנים של סיסרא למדו תורה בצבים ומנו ר' עקיבא, (כדאיתא הוריות י'): שגדולה עצירה לשמה, שמן שבע צעילות שבעל אותו הרשע, מצעילה שלישי דאיתמר גביה שכב (שופטים ה' כ"ז), בלשון נקיה, בא נלוו של רבי עקיבא. וזה סוד וסיסרא נס צרגלו (שופטים ד' ט"ו), ר"ל עבור שכתב שכב בין רגליה, עבור זה נס לשם, ויעל ילאה לקראתו (שופטים ד' י"ח), היא ברזא דחכמתא שינאה לאה לקראת יעקב (בראשית ל' ט"ז), וילא ממנה אז יששכר (בראשית ל' י"ח), כן גם כן בינאה זו שינאה יעל לקראת סיסרא, ילא ממנה רבי עקיבא שהוא היה מצני יששכר יודעי צינה לעתים (דברי הימים א' י"ב ל"ב). לכן אמר רבי עקיבא כשהייתי עם הארץ, אמרתי מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור כדאיתא (פסחים מ"ט:), בסוד יששכר חמור גרם (בראשית מ"ט י"ד) כדברי הרקאנאטי פרשת ויחי. והנה סוף השירה על סיסרא אמרה (שופטים ה' ל"א) כן יאצדו כל אויבך יהו"ה, ועל רבי עקיבא אמרה ואוהביו כלאת השמש בגבורתו, שרמזה על משה רבינו דאיתמר גביה שיקח את האהל והיה כלאת משה מן המחנה (שמות ל"ג ז'), רק שמשכה הוא סוד תורה שכתב, אבל רבי עקיבא הוא סוד תורה שבעל פה, בגבורתו דייקא שהיא מסיטרא דגבורה, וזה סוד ותכסכו צמיכה, ואמר ר' יהודה חזרו על כל המקומות ולא מלינו עוד מלת שמיכה, אבל אמר הקצ"ה שמי כה מעיד עליה (ילקוט שופטים ד' מ"ד), שנתכוונה לשם שמים כדאיתא (ילקוט"ש עמוד פ'). כן לויין צמג"ע דפוס פירדא תג"א), רזה דמלה על סוד רבי עקיבא שינאה נשמתו צכ"ה אתון דיחודא, לכן אמרו לא נשאר עד אחד (שופטים ד' ט"ז), רמז על רבי עקיבא שינאה נשמתו צחאד כדאיתא (ברכות ס"א:), ולכן אתמר (שופטים ד' י"ט) כי למתי חסר א', שצביל שחלא נשמתו צ"ה שהיא אחד, הולך לשמות אותו שתי, לכן כשאל היש פה איש (שם ד' כ'), י"ש פ"ה בגימטריא רב"י עקיבא"א, ותאמר אין, לא אמרה בלשון לא, רק אמרה לשון דמשתמע תרי אפי, ומפרשה זו בלשון קודש אין פירושו לאו, אבל בלשון ארמי פירושו הן, פירוש תרווייהו קשוע, אין הגילוף הזה עתה, אבל יהיה לאחר זמן. גם רמזה שהוא יתקן ארמית, שכן למדו רז"ל (ע"ז דף ה'). מפסוק (תהלים קל"ט י"ז) מה יקרו רעיד אל, על רבי עקיבא, וגם אדם הראשון כשראה ספרו, הראה לו צוה הפסוק דורו של רבי עקיבא², ואמרו רז"ל (סנהדרין ל"ח:א) אדם הראשון בלשון ארמי סיפר, שכן ר"ת למפרע מ"ה י"קרו ר"עיק א"ל, ארמי. וכן גבי יוסף כשהראה לו נלוו של רבי עקיבא מידי אבי"ר יע"קב (בראשית מ"ט כ"ד), בהיפוך אתון רב"י עקיבא"א, שם הראה לו זרוע ידיו, שהם י' נלווים³, מ"שם ר"עב א"בן

2. (עבודה זרה ה') וז"ל, והאמר ריש לקיש מאי דכתיב זה ספר תולדות אדם וגו' וכי ספר היה לו לאדם הראשון מלמד שהראה לו הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון דור דור ודורשיו דור דור וחכמיו דור דור ופרנסיו כיון שהגיע לדורו של רבי עקיבא שמח בצורתו ונתעצב צמיחתו אמר ולי מה יקרו רעיד אל וגו' ע"כ.

Talmud (Avoda Zara 5a) Reish Lakish said, "What does the text mean when it says (Gen 5:1) "This is the book of the chronicles of man." Did Adam have a book belonging to him? What it teaches is that God showed Adam generation upon generation with its preachers, generation upon generation with its sages and generation upon generation with its community leaders. Upon reaching the generation of Rabbi Akiba Adam rejoiced in him and his Torah and was vexed with his death. He said (Psalm 139:17) "How precious Your lovers, O God."

3. וז"ל שצא רבי עקיבא חמורת יוסף עלמו לכפר על י' נלווים, (וכעין זה דאיתא צשער הגלגולים הקדמה ל"ד) וזה רמז (ירמיה ל"א י"ד-ט"ו) כה אמר יהו"ה קול ברמה נשמע נבי צבי תמרורים רחל מצבה על צניה מאנה להנחם על צניה כי איננו: כה אמר יהו"ה מנעי קולך מצבי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם יהו"ה וצו מארץ אויב וגו'. ודרשו חז"ל (איכה רבה הקדמה כ"ד) וז"ל צא"ד, באותה שעה קפלה רחל אמנו לפני הקצ"ה ואמרה רצ"ע גלוי לפניך שיעקב עזדך אהבני אהבה יתירה ועזדך צבצילי לאצא שבע שנים וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי יען אצי להחליפני לבעלי צבציל אחותי והוקשה עלי הדבר עד מאד כי נודעה לי העלם והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ציני וצין אחותי כדי שלא יוכל אצי להחליפני ולאחר כן נחמתי בעלמי ובצנתי את תאותי ורחמתי על אחותי שלא תלא לחרפה ולערב חלפו אחותי לבעלי צבצילי ומסרתי לאחותי כל הסימנים שמסרתי לבעלי כדי שיבא סבור שהיא רחל ולא עוד אלא שפנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתה על כל דבר ודבר כדי שלא יכיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה ולא קנאתי בה ולא הולאתיה לחרפה ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי ללרה שלי ולא הולאתיה לבושה ולחרפה ואתה מלך חי וקיים רחמן מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים צם כרזונם מיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(1)

ישראל, ר"ת אר"מי, שהוא היה מקליפת נגה ואין לו זכות אבות, שהיה בן גרים והוא תיקן קליפת נג"ה א"רמית, ועליו קאמר לזן יגר שהדוחא (בראשית ל"א מ"ז), ומצואר סוד זה שכל הגרים באים מקליפות נוגה, דאיתמר גבי אברהם אב ה"מון ג"וים נ"תתיך (בראשית י"ז ה'), שהוא למפרע ר"ת נג"ה, ומאחר שבושש רכבו של סיסרא על אותו הנילוך קאמר שבא למרחוק, לכן תיבז אס סיסרא (שופטים ה' כ"ח) ע"כ'.

Now, when Abraham said to God, (Gen. 17:18) "Oh that Ishmael might live before You!" (meaning, Why not let Ishmael be my heir?) at that very moment the entire world depended upon the prayers of a single *Tzadik* - Righteous Person, Sarah the matriarch, like mountains hanging by a thread. As was explained in Ch. I. Mishna 6 (cit. loc Their ends) God craves the prayers of the righteous, and those prayers are like those of a mother for the success of her child; we pray for God's success, and God makes those acts of altruistic worship and selfless prayers reason to continue selfless and altruistic support for the world. We learn in the Talmud, (Shabbat 89b) R. Shmuel b Nachmani says in the name of R. Yonatan, what is the meaning of the verse, (Isa. 63:16) "For You are our Father, though Abraham does not know us And Israel does not recognize us. You, O God, are our Father, Our Redeemer from of old is Your name." In the future God will say to Abraham, 'Your children have sinned against Me,' and Abraham will reply to God, 'Let their sins be expunged through sanctification of Your Name.' God will say, 'I will go and tell it to Jacob who had much pain in

בשזילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן דהא הוא דכתיב (ירמיה ל"א) כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי זכי תמרורים רחל מצכה על זנייה מאנה להנחם על זנייה כי איננו וכתיב (שם) כה אמר ה' מנעי קולך מצבי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך וגוי וכתיב (שם) ויש תקוה לאחריהך נאם ה' ושבו זניים לגבולם: וי"ל שמה שאמר הקצ"ה יש שכר לפעולתך רמז ליששכר וגם לרבי עקיבא שהיה נפש יששכר ממש, כמו דאיתא במדרש הנעלם (רות כ"ט): בענין ר' עקיבא שהוא יששכר ממש, שהוא יתקן יי נולדים הנ"ל.

In my opinion R. Akiba also comes as a substitute for Joseph himself to atone for the ten drops of seed Joseph spilled. (see also, *Sbaar Haggulim* Intro. 34) This is hinted at, in the verse, (Jer. 31:14-15) Thus says the Lord, "A voice is heard on high, lamentation and bitter weeping. Rachel is weeping for her children; She refuses to be comforted for her children, Because they are no more." Thus says the Lord, "Restrain your voice from weeping and your eyes from tears; For your work will be rewarded," declares the Lord, "And they will return from the land of the enemy." The midrash (Lam. Rabba, Pro 24) records a dialogue; "At that time Rachel jumped to intercede with God. She said, "God, You know how passionately Jacob, Your servant, loved me. He paid my father with seven years of labor for me. And when those seven years of work were completed and it came time for me to be married to my husband my father conspired to swap my sister in place of me. I found that very hard to bear. I knew what was happening, so I informed my husband of the plan and gave him a sign whereby he might distinguish me from my sister, so that my father would be unable to substitute her for me. Subsequently I regretted plans I'd made. I swallowed my lust and had compassion for my sister who would be left in disgrace. In the evening when they swapped my sister in place of me to my husband, I gave her all the signs I'd given my husband so that he would think she is Rachel. And, what's more, I hid beneath the bed where he lay with my sister and when he spoke to her she remained silent; it was I who spoke and replied to everything he said. This is how I treated my sister, with loving kindness, without jealousy toward her, so that she not be left in disgrace. And if I, of flesh and blood, of dust and ashes, can refuse to be jealous of my rival, the other wife, not to cause her shame and disgrace, then You, O Living, Eternal, Merciful King, how can You be jealous of pagan worship wherein nothing is real anyway. You've exiled my children who have been put to the sword, and their enemies do as they wish with them?" Immediately God's compassion begins to metamorphose. He said, "For your sake, Rachel I will bring Israel back to their proper place." Thus it is written, Thus says the Lord, "A voice is heard on high, lamentation and bitter weeping. Rachel is weeping for her children; etc." Thus says the Lord, "Restrain your voice from weeping etc.; For your work will be rewarded," etc. The phrase, - יש שכר לפעולתך - *Yesh Sechar Li'Pe'uloteich* - There is a reward for your work, can be read - יששכר - Issachar. God told Rachel that her compassion for Leah ultimately gave birth to Issachar, whose soul Rabbi Akiba inherited, as we learn in the Midrash Ha'Ne'elam (Ruth 29b). It is Rabbi Akiba who atones for the sin of Joseph, and thus gives meaning to God's words to Rachel, "There is a reward for your work.."

4. וע"ע מגלה עמוקות עה"ת פ' בלק (ד"ה מלאך ד').

See also *Megaleh Amukoth* (Commentary on the Torah, Balak cit. loc. Malach)

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(1)

raising children, perhaps he will pray I have mercy upon them.' God will say to Jacob, 'Your children have sinned against Me,' and Jacob will reply, "Let their sins be expunged through sanctification of Your Name.' God will say, "There is no wisdom to be learned from the aged nor any advice to be had from the young.' Then God will say to Isaac, 'Your children have sinned against Me.' Isaac will answer, 'My children and not Your children? So, when they answered, 'We will do and we will listen,' at Mount Sinai, You were happy to call them, (Ex 4:22) 'My child, My firstborn, Israel,' and now they are suddenly my children, not Yours? And anyway, how much could they possibly have sinned? How long does a person live, seventy years? Well then, deduct the first twenty years off the sum, they do not count, and no one is punished for sins committed before the age of twenty. That leaves fifty years. Deduct half a lifetime for those are the nights, that leaves twenty five years. Deduct twelve and a half years a person spends in prayer, with eating and tending to their toilet, that leaves twelve and half years. Now, if You are willing to tolerate them, well and good, but if not, I will split responsibility with You, I will carry half if You carry half. And if you tell me to carry all twelve and a half years, behold, I have already offered my soul on the altar before You.' At that moment the Jewish People begin to praise Isaac, saying 'You are our father.' Isaac interrupts them, saying, 'Before starting to praise me, why don't you give thanks to the Holy Blessed One,' And Isaac shows them God before their eyes. Immediately they raise their eyes upon high and begin, "You, O God, are our Father, Our Redeemer from of old is Your name." Now, when God said to Abraham, (Gen 18:14) "Is anything too wonderful for God?" at that moment God put the letter *Alef* inside Sarah, the letter representing *Ruach Me'Ruach* - breath from Breath, representing the tongue of the balance, the deciding factor. And when God said to Sarah, (ibid. 15) "No, but you did laugh." God locked into her all the divine desires and longings, and she became a *Merkava* - Paradigm of the Simple Desire. We have previously discussed the exalted nature of Sarah's prophecy, (Preface to Ch. II. Mishna 1. cit. loc. Note: We learn).

והנה ברגע שאמר אברהם אבינו (בראשית י"ז י"ח) לו ישמעאל יחיה לפניך, הסתובבה כל העולם על תפלותיה של אותה דקנית שרה אמנו, כהררין התלויין בשערה, כמו שפרשנו צפרק א' משנה ו' (ד"ה נעוץ סופן בתחלתן). והנה איתא (מסכת שבת פ"ט:) אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב (ישעיה ס"ג ע"ז) כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניך חטאו לי אמר לפניו רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך. אמר אומר ליה ליעקב דכזה ליה לזר גידול בניו אפשר דבעי רחמי עלייהו אמר ליה בניך חטאו אמר לפניו רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך. אמר לא בצסי טעמא ולא דדרדקי עבה. אמר לו ליחך בניך חטאו לי אמר לפניו רבונו של עולם בני ולא בניך בשעה שהקדימו לפניך נעשה לגשמע קראת להם בני בכורי עכשיו בני ולא בניך, ועוד כמה חטאו כמה שנותיו של אדם שבעים שנה דל עשרין דלא ענשת עלייהו פשו להו חמשין, דל עשרין וחמשה דלילותא פשו להו עשרין וחמשה, דל תרתי סרי ופלגא דלויי ומיכל ודבית הכסא פשו להו תרתי סרי ופלגא, אם אתה סובל את כולם מוטב ואם לאו פלגא עלי ופלגא עליך, ואם תמלא לומר כולם עלי הא קריבית נפשי קמך, פתחו ואמרו אתה אבינו אמר להם יחך עד שאתם מקלסין לי קלסו להקדוש ברוך הוא ומחוי להו יחך הקדוש ברוך הוא בעינייהו מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים אתה אלהי"ם אבינו גואלנו מעולם שמך ⁵, ע"כ. וכשאמר הקב"ה לאברהם

5. וקשה להבין למה אמר יחך שאינם חוטאים כלילה ואינם חוטאים באכילתם ובעבודתם וכו'. דהא נראה מדבריו שאינו חש אלא למשא ומתן ועבירות היוצאים ממשא ומתן כמו גנבה וגזלה ורביית והשגת גבול ואגאה, עיקר סדר גזיקין ועבירות שכן אדם לחצירו. ולהלול שבת ומאכלות אסורות והרהורי עבירות לא דייק כלל. וי"ל סברת יחך שעל העבירות בחי' לילה אין משפט לעונשם דהא סבלו בני ישראל עול השעבוד והגלות עד שנתמעט אלם האור ונעשו בחי' חשכת לילה כקטן הנשבע בין האריות. אלא על מה מדובר על תרתי סרי ופלגא שהאיש עוסק בהן בפרקמטיא ובהם חטאו. והשם יחך שאולי גם הוא חייב כוון שברך את יעקב כמו דאיתא בספ"ק נועם אלימלך (ויקרא ד"ה וזהו) וי"ל בא"ד שרצה יחך לברך את עשו וכי חלילה יטעה יחך לברך את עשו ולא את יעקב * אך שיחך היה רוצה לברך את יעקב בצרכת עולם הבא ואת עשו בעולם הזה * ורצקה ראתה שחלילה אם לא יהיה ליעקב חלק בעולם הזה לא יהיה לבניו חלילה תקומה בין האומות לכך היתה מהדרת שיברך יחך את יעקב גם בעולם הזה * ויעקב אבינו עליו השלום לא היה דעתו נוחה מזה שהיה מתיירא שיחך יברך אותו בעניני עולם הזה ככולו גשמיית כי גם בעניני גשמיים יש חילוקים כנ"ל שצורך העולם לשני גוויי דאיקים כנ"ל * וגם בעניני אכילה יש חילוק לאוכל בקדושה במחשבות טהורות בין האוכל כבהמה * ולזה אמר אולי ימושני אבי לשון ממשות דדברים גשמיים נקרא כלשון מישוש דהיינו אולי יברך אותי

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ח)

(בראשית י"ח י"ד) היפלא מיהו"ה דבר וגו', הכניס הקצ"ה תוך שרה אמנו צחי' אות אל"ף, צחי' רוח מרות, צחי' לשון חק מכריע. וכשחמר הקצ"ה לשרה, (שם שם ט"ו) לא כי לחקת, הסגיר תוכה כל התשוקות והרלוונות שבה צחי' הרלוין הפשוט'. וכבר פירשנו לעיל (פתיחה לפרק צ' משנה א' ד"ה וכדאיתא) רוממות מדרגת נבואת שרה אמנו ע"ה.

זכולו גשמיות והבזאתי עלי קללה שזה אללי קללה יחשב וכו', ע"כ.

This Talmudic *aggadah* is difficult to understand. Why did Isaac argue that people do not sin at night or when they eat and worship? It would appear from the thrust of his argument that Isaac only considers those sins we do while conducting business such as stealing, cheating, usury, fraud and deception, most of the laws dealing with financial transactions and sins among people. But Isaac pays no attention to sins such as the desecration of Shabbat, eating forbidden foods and forbidden sexual relationships. Perhaps Isaac's reasoning that all those sins which can be included within the rubric of 'Night-time' are not considered at the end of time for the Jewish people suffered tremendously in the 'Endless Night-time' of the current Exile, they certainly endured sufficient to have expiated any guilt for those sorts of sins. They deserve to be treated more like children raised among lions, without the benefits of civilization, not as people who chose the wrong path. Isaac who conceded they may have twelve and a half years of sin in need of expiation was thinking that perhaps the way we treat one another in the workplace is a different matter, and one for which he, Isaac bears most blame, for it was he who blessed Jacob with wealth and material abundance. As we learn in the book Noam Elimelech (*Vayikra*) Isaac wanted to bless Esau. Was it really true that Isaac mistakenly wanted to bless Esau and not Jacob, God forbid? Of course not. Isaac wanted to bless Jacob with the blessing of the World to Come, and Esau with the blessings of this world. Rebecca, however, understood that if, God forbid, Jacob has no portion in this world, he will not have the strength to exist, God forbid, among the gentiles. That's why she insisted Isaac bless Jacob with this world too. Jacob was not pleased with this scheme at all. He was afraid that his father's blessing would make him and all his descendants inextricably attached to the physicality of this world, whereas Jacob felt there should remain the option of rejecting all the physicality of this world, for those of his descendants who might not want to engage or deal with it. Because the world needs both sorts of righteous people, those who can elevate the mundane and sanctify it, as well as those who live a sanctified life of self-denial and austerity. Even in the matter of eating, there is a clear distinction between someone eating in sanctity and someone eating like an animal. That's why he complained, 'Perhaps my father will touch me.' The word - *Yemusheini* - touch me, suggests substance. Jacob was afraid his father would 'infect' him, so to speak, by blessing him with physical wealth and substance so that it would be impossible for him to avoid it, 'and I will bring a curse upon myself,' Jacob said. For a life without spirituality would be a curse to Jacob.

6. שהיה לו לאצרהם לאמרו, היפך דבורו לו ישמעאל וכו'.

It was Abraham who should have said "Is anything too wonderful for God?" instead of saying, "Oh that Ishmael might live before You!"

7. כי על שרה אמנו הסחוצצו ונתגלגלו כל היוצרים, ששרה אמנו נעשית לדיק יסוד עולם לינור להשראת השכינה הקדשה. שאצרהם כבר אמר לו ישמעאל יחיי וכו'. ופי' לחקת כמו לדיק-חקת והבן. דע וחשוב, לא כי לחקת בגי' ויאמר יהו"ה אל משה. אלל משה איתא (ברכות מ"ה. ועיין לעיל פרק א' משנה ח' ד"ה קול) שכינה מדברת מתוך גרונו. ועיין פתיחה לפרק א' משנה ו' (ד"ה ולמאמרו) שהדיבור נתיחד אס שרה באתו צחי' ממש שנתיחד אס משה. ששים ושש פעמים נכתב בתורה: ויאמר יהו"ה אל משה. ס"ו פעמים י"ד אותיות סך הכל תחק"ד אותיות בגי' (תהילים קי"ח כ') זה השער ליהו"ה לדיקים יבאו בו, ודו"ק.

It was upon Sarah that everything pivoted, and all things revolved around her. And, at that moment Sarah became the *Tzadik Yesod Olam* - The righteous one who is the foundation of the world, the personification of the Sefira of *Yesod* - Fundament, and she became the conduit for the residence of the *Shekhina* - Dwelling Presence of God in the world. Abraham had disqualified himself by saying, 'Oh that Ishmael might live before You!' God said to Sarah, "No! But you did laugh." The word for did laugh, - *Tza'chakt* - צחקת - can be read, - *Tzadik Chakt* - צדיק חקת - You carved the Sefira of *Tzadik* - *Yesod* - Fundament. A Gematria - numerical value of the phrase - *Vayomer Adonai El Moshe* - ויאמר יהו"ה אל משה - No! But you did laugh, has the same value as the phrase - *God said to Moses*. Concerning Moses we read in the Talmud, (*Berachoth* 45a) that the *Shekhina* spoke out of his throat. Previously, Ch. I. Preface to Mishna 6 (cit. loc. And to His word) it was said that prophecy came to Sarah in the identical way it came to Moses. The phrase, 'God said to Moses' is written 66 times in the Torah. The Hebrew phrase has 14 letters. $14 \times 66 = 1024$, the Gematria - numerical value of the verse, (*Psalm* 118:20) "This is the gate to God; The righteous shall enter into it."

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(2)

In this Mishna we will be learning one of the great Mysteries of our holy Torah, as the Mishna itself testifies, 'a great mystery; wonderful, covered and sealed'. It is important to understand that the greatest and most profound mystery of the Torah is the life and martyrdom of R. Akiba. And although it is impossible to fathom such a deep conundrum, for were we to try, we would find the paper too short, as the prophet said, (Job 11:9) "It is longer than Earth, wider than the ocean." And God said about it, to Moses, (Menachoth 29a) "Be silent! It arose thus in My thought, previously." We read in the Midrash, (Numbers Rabba 19:6) This which were not revealed to Moses were revealed to R. Akiba and his colleagues.

הנה במשנה זו מופיע סוד מסודות התורה כמו שמעידה עליו המשנה סוד גדול מופלא וכו'. דע ותדע כי סוד היותו עמוק בתורתנו הק' היא ענין חייו והריגתו רבי עקיבא. ואע"פ שאם באנו לעמוד על סוד נשמת רבי עקיבא, הלא קלרה היריעה מהכילו כי ארכה מארץ מדה רחבה מני ים. ואמר הקצ"ה למשה (מנחות כ"ט.) שתוק כך עלה במחשבה לפני. ואיחא במדרש (במדבר רבה י"ט ו') דברים שלא נגלו למשה נגלו לר"ע וחזיריו (איוב כ"ח י') וכל יקר ראתה עינו זה רבי עקיבא וחזיריו.

In the book, Nitzotzei Shimshon, there is the following quote from the compendium of Torah works called, Pithgamin Kadishin (Bechukothai) in the name of R. Shimson Ostropoli. (Lev. 27:32) "For every tenth of herd and flock, whatever passes under the staff, the tenth one shall be holy for God." The Torah is hinting at a vastly profound mystery, hidden here in this verse. For it is known that the ten rabbinic martyrs, who killed by the Romans, were substitutions for the ten tribes who sinned my kidnapping and selling Joseph into Egypt. And it is known that R. Akiba was the substitution for God, (who was the tenth) 1.) because he was from a family of converts to Judaism, and converts are products of the tenth Sefhira, the quality of *Malkhuth* - Sovereignty, as is well known. 2.) because R. Akiba is known to have a particular and special exegesis for every time the word - את - Et - The, appears in the Torah. And he was the one who taught, (Pesachim 22b) that the - את - Et - in the verse (Deut 6:13) "You must fear the Lord your God," - את יהו"ה אלהיך תירא - is there to include the scholar, that one must fear the scholar the way one fears God. It was R. Akiba who made the connection of equivalence between honoring the scholar and honoring God, that's why he was the one who was chosen to represent God in the unfolding of the denouement in the story of Joseph and his brothers. It is well known that R. Akiba was a shepherd, as the Talmud (Ketuboth 62a) describes, which adds to the comprehension of the whole story. And this is the unfolding of the mystery of the Torah; the verse states, - וכל מעשר בקר וצאן - "For every tenth of herd and flock," the phrase is a Notariqon reading, - וידעו כולם למה מית עקיבא ש'היה ר'ועה בקר וצאן - And all of them will know why Akiba died, who was a shepherd of herd and flock. (The two words - וכל מעשר - *V'chol Maasar* - 'For every tenth', become seven words in the Notariqon system, reading, 'And all of them will know why Akiba died, who was a shepherd') So that everyone will know the exact reason why Akiba died the way he did, the verse continues, 'whatever passes under the staff.' Whatever passes is not referring to sheep but to the ten martyred rabbis; each who passed into martyrdom was - תחת השבט - *Tachat HaShavet* - instead of a Tribe. (The word *Shavet* may be translated as a staff or a tribe) For each of the rabbis was a substitution for one of Joseph's brothers. And thus 9 righteous men perished to atone for the sin of the sale of Joseph. But there were only 9 brothers implicated in Joseph's sale, for Reuben did not attend, and Benjamin was still small and had not left the house. Joseph, of course, was not responsible either, so of the 12 brothers only 9 were there at the sale into slavery. Why then was another, tenth man; R. Akiba, required to atone for their

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(c)

sin? R. Akiba, as was noted previously, is connected to the tenth Sefira, he is, as the verse continues, 'the tenth one shall be holy for God,' because he was the substitute for the Shekhina who, as it were, was implicated in the sale of Joseph. Understand this. And this is the hint in the Talmud, (Berachoth 61a) R. Akiba's soul left his body as he was completing the verse from the *Sh'ma*, "Hear O Israel, the Lord, our God, the Lord is One." As he said the word, One, his soul departed, and a voice rang out from heaven saying, "Lucky are you Rabbi Akiba, for your soul departed on the One." Meaning, of course, on behalf of the One, the only One. Understand this."

הנה צספ' ניולוי שמשון מציא העתק מספ' פתגמין קדישין על פ' בחוקתי מהרב הקדש מוהר"ר שמשון אוסטרופוליא הי"ד, וז"ל (ויקרא כ"ז ל"ב) וכל מעשר צקר ולאן כל אשר יעבור תחת השצט העשירי יהיה קדש ליהו"ה. צא"ד, אמנם רמז עמוק עמוק רמזה לנו התוכ"ק כי הנה ידוע הוא שעשרה הרוגי מלכות הם היו תמורת עשרת השצטים עבור החטא שעשו שגנבו ומכרו את יוסף וכו'. וצא"ד והנה ידוע שרבי עקיבא הוא היה התמורה לשכינה, א' שהוא היה בן גרים והוא תלוי צמדה העשירית מדת מלכות כידוע. והצ' מחמת שרבי עקיבא דרש את יהו"ה אלהי"ך תירא לרבות תלמידי חכמים (פסחים כ"ב) ומלא השורה כבודו לכבוד המקום צ"ה, וע"כ היה הוא להש"י זאת ידוע שרבי עקיבא היה רועה כמ"ש בגמרא (כתובות ס"ב) והבן. וצא"ד וזהו התגלות רמזי קודש התוכ"ק, וכל מעשר צקר ולאן, ר"ת וידעו כולם למה מ'ת ע'קיבא ש'היה ר'ועה צקר ולאן. והיינו ידעו כולם טעם מיתחו של רבי עקיבא, כי צאמת כל אשר יעבור, היינו כל מי שמת ועבר מן העולם מן עשרה הרוגי מלכות הוא תחת השצט, היינו כל אחד מת צעד שצט אחד, ומלא היו ט' שצטים וע"כ נהרגו ט' לדיקים בצזירת המלכות, אמנם העשירי, היינו מה שנהרג עוד לדיק עשירי, והיינו רבי עקיבא שנקרא עשירי שהוא תלוי צמדה העשירית כנ"ל, יהי קודש ליהו"ה, הוא היה תמורה קדושה כציקול עבור השכינה, שהשכינה היתה כציקול ג"כ צענין זה, וע"כ יהיה הוא תמורתו קודש והבן. וזהו (צרכות ס"א). שילתה צת קול ואמרה אשריך רבי עקיבא שילתה נשמתך צאחד, היינו כציקול עבור האחד יחיד ומיוחד והבן, ע"כ.

Mishna 1

Three mothers *AM"Sh*, (*Alef, Mem and Shin*), a great mystery; wonderful, obscured and sealed with six rings. From them emerges Fire, Water and Breath, divided into male and female.

משנה א'

⁸ש'לש אמות אמ"ש⁹ סוד גדול¹⁰ מופלא ומכוסה¹¹ וחתום בשש טבעות, ומהם¹² יוצא¹³ אש¹⁴ וימים¹⁵ ורוח¹⁶ ומתחלקין⁸. שלש אמות אמ"ש: פ'י אותן שאמרנו לעיל (פרק צ' משנה א') שיסודן קף זכות וכף חובה וכו'.

Three mothers *AM"Sh*, (*Alef, Mem and Shin*): Those about which we said, above in Ch. II. Mishna 1, that they are founded in the pan of credit and the pan of debt, etc.

9. סוד: ויסודו (צראשית מ"ט ו') צסדס אל תצא נפשי צקהלס אל תחד כצדי כי צאפס הרגו איש וצראנס עקרו שור וגו'. ואיתא צמדרש (צראשית רבב ז"ט ו') כשיעמוד זמרי ויעשה אותו מעשה כצצזי וכו', צקהלס אל תחד כצודי כשיקהיל קרח את עדתו לחלוק וכו', כי צאפס הרגו איש וכי איש אחד הרגו והרי כתיב (צראשית ל"ד) ויהרגו כל זכר וכו', ארור אפס לא קלל אלא אפס וכו' אחלקם ציעקצ כיצד כ"ד חלף נפלו משצטו של שמעון צזמרי. וכולם מרמזים לרבי עקיבא בן יוסף, א. שהוא גלגולו של זמרי כדאיתא צליקוטיס, ב. שהוא נשמת קרח כדלקמן ד"ה רוח, ג. שהוא גלגול שסס בן חמור, ד. עקרו שור היינו מכירת יוסף.

Mystery: The source for this word is,(Gen. 59:6-7) "Into their [Simeon and Levi] secret, come not, O my soul! In their assembly be not united, O my honor; For in their anger they slew a man, And in their self-will they hamstrung the ox. Cursed be their anger, for it is fierce And their wrath, for it is cruel. I will disperse them in Jacob, And scatter them in Israel." These verses are explained in the Midrash, (Gen. Rabba 99:6 - 98:5) When Zimri, [Prince of the Tribe of Simeon] stands up to do that act with Kosbi the Midianite woman - 'Into their secret, come not, O my soul! When Korach assembles the congregation to rebel against Moses - 'In their assembly be not united, O my honor.' 'For in their anger they slew a man.' Did they only slay one man, they slew the whole city of Shechem? What ox did they hamstring? They hamstrung the train of converts to Judaism. 'Cursed is their anger,' Jacob did not curse them, only their anger. 'I will disperse them,' this meant the death of 24,000 men of the tribe of Simeon who died in the

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(א*)

matter of Zimri, whose widows were dispersed among the other 12 tribes. All these midrashic hints are aimed at R. Akiba. 1.) R. Akiba was the reincarnation of Zimri, as we learn in the writings of the Ari. 2.) R. Akiba had the soul of Korach, as will be described later in the Mishna. 3.) R. Akiba was the reincarnation of Shechem son of Chamor. 4.) The Ox mentioned in Jacob's speech refers to Joseph and their role in his sale into slavery.

10. מופלא ומכוסה: ויסודו (בראשית י"ח י"ד) היפלא מיהו"ה דבר וגו'. ופרש"י שס, היפלא - כתרגומו היחסי וכי שום דבר מופלא ומופרד ומכוסה ממני מלשונות כרזוני ע"כ.

Wonderful, obscured: It's source is the verse, (Gen. 18:14) "Is anything too wonderful for God?" Rashi, (ibid.) explains - Wonderful - as the Targum translates it, Is it obscured? i.e. is anything too wonderful, impossible and obscured, preventing Me from doing My will?

11. וחתום בשש טבעות: פי' תורה שזכתה שהיא חתומה בזמני אותיותיה וכל פרטיה. שש טבעות רומזים לרבי עקיבא. שתי טבעות היינו חכמה וזינה שזין שניהם אות שי"ן, שרבי עקיבא עלה למרום בסוד חמישים שערי צינה, וכדאיתא (במדבר רבה י"ט ו') דברים שלא נגלו למשה נגלו לר"ע וחזיריו (איו"ב כ"ח י') וכל יקר ראתה עינו זה רבי עקיבא וחזיריו, ואיתא (ראש השנה כ"א) חמישים שערי צינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד שנאמר (תהילים ח' ו') ותחסרבו מעט מאלה"ם, ע"כ. ובסוד (צנא בתרא י"ג) אמר אמימר חכם עדיף מנביא וכו', אמר רבא תדע דאמר גברא רבה מילתא ומתאמר משמיה דר' עקיבא בר יוסף כוותיה, אמר רב אשי תדע דקאמר גברא רבא מלתא ומתאמר הלכה למשה מסיני כוותיה ע"כ. ושתי טבעות היינו גדולה וגבורה צחי' אות אל"ף צחי' אברהם ויחזק וזיניהם שרה, צחי' ואת הנפש אשר עשו וגו'. ושתי טבעות היינו נלח והוד צחי' אות מ"ם משה ואהרן וזיניהם מרים. משה צחי' תושב"כ ששמע מפי הגבורה, אהרן צחי' תושב"כ כד"א (מלאכי ב' ז') כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו וגו'.

Sealed with six rings: The written Torah is sealed. There is an exact irreducible number for its letters, and for every other aspect of it. The six rings hint at R. Akiba in the following way. The first pair of rings are the Sephirot of *Chokhma* - Wisdom and *Binah* - Understanding. Between them is the letter - ש - *Shin*, represented by Eve. R. Akiba traversed the path between these two Sephirot. Firstly, because he achieved mastery over the 50th Gate of *Binah* - Understanding, as we read in the Midrash, (Num. Rabba 19:6) "Things not revealed to Moses were revealed to R. Akiba and his friends, as it is written, (Job 28:10) "And every precious thing his eye has seen." Referring to R. Akiba and his friends. In the Talmud (Rosh Hashana 21a) we read, 50 Gates of *Binah* - Understanding were created in the world, all of them were given to Moses except for one, as it is written (Psalm 8:6) "For You have made him but a little less than God," Secondly because he mastered *Chokhma* - Wisdom, as we read in the Talmud, (Bava Batra 12a) "Ameimar said, A *Chacham* - Wise one is greater than a Prophet. R. Ashi said, "It is so, for we read that a great man may teach something which is then, later, proved to have already been said by R. Akiba, and sometimes a great man may teach something which is then, later, proved to have already been said by Moses at Sinai," (which proves that although the gift of prophecy no longer exists, someone with *Chokhma* - Wisdom may yet still have the gift in their heart.) The second pair of rings are the Sephirot of *Hesed* - Lovingkindness and *Gevurah* - Might, represented by Abraham and Isaac respectively. Between them is the path of the letter - א - *Alef*, represented by Sarah. R. Akiba, as was said above, is the soul Abraham and Sarah made in Haran. The third pair of rings are the Sephirot of *Netzach* - Victory and *Hod* - Beauty, represented by Moses and Aaron. Between them is the path of the letter - מ - *Mem*, represented by Miriam. Moses represents the Written Torah which he heard from God. Aaron represents the Oral Torah as we read, (Malachi 2:7) "For the priest's lips guard knowledge, and they should seek the law at his mouth; for he is the messenger of the Lord of hosts." Rabbi Akiba is the bridge between these two Torahs.

12. יוצא: עכשיו צהורה. ולא בעבר. (רמ"ק)

Emerge: In the present and not in the past tense. (Ramak)

13. אש: מרמז לאות שי"ן וסוד מכירת יוסף, כד"א (עמוס ה' ו') פן יללח כאש בית יוסף וגו'. ומרמז להריגת רבי עקיבא בן יוסף, וסוד מיעוט הירח וסוד שעיר של ראשי חדשים, הציאו כפרה עלי כמבואר להלן במשנה ד' (ד"ה צנא).

Fire: Hinting at the letter - ש - *Shin* and the mystery in the sale of Joseph, as it is written, (Amos 5:6) "Seek the Lord, and you will live; lest the house of Joseph break out like fire," Hinting at the death of R. Akiba and the mystery of the diminution of the moon, and the secret of the sin offering of the New Moon; God saying, 'Bring an atonement for My having diminished the moon,' as will be explained later in Mishna 4, (cit. loc. Year).

14. מים: מרמזים למעשה זמרי, כד"א (במדבר כ"ה ח') וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות וגו'. ואיתא במדרש (במדבר רבה כ' כ"ג) יש מעינות

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ב')

שמגדלין גבורים ויש חלשים ויש נאין ויש מכוערין ויש לנועין ויש שטופין צומה ומעין שטים של זנות היה וכו'. ומרמזים גם לשכם ודינה, דכתיב ציה ארבע לשונות של חיבה, דביקו"ת אהב"ה חש"ק וחפ"ן. דביקו"ת רמז ליו"ד שבשם, שדבוק חכמה בקולו העליונה בכתר עליון, כדאיתא בזוה"ק (חלק ג' רנ"ח) וז"ל דאיון י' חכמה, ה' בינה, ו' עמודא דאמנעיתא, ה' מלכות קדישא, רישא דאחשטער בארבע אהון, דא כתר ריכטא דרישא, עכ"ל. אהב"ה רמז לה"י שבשם, שאהבת צינה כאימא עילאה. חש"ק רמז לו"ו שבשם כד"א (שמות ל"ח י"ג) ווי העמידים וחשוקים כסף וגו', וחפ"ן רמז לה"ה אחרנה שבשם כד"א (ישעיה ס"ג י') לך יקרא חפני צ"ה וגו'. וארבע לשונות אלו דהיינו ותדבק, ויאבה, חשקה, חפן, בגימט' (זכריה י"ד ט') והיה יכו"ה למלך על כל הארץ ציוס הוא יהיה יכו"ה אחד ושמו אחד.

Water: Hinting at the story of Zimri, as it is written, (Num. 25:1) "Israel encamped in Shittim and the people began to fornicate." In the Midrash we read, (Num. Rabba 20:22) "There are some wellsprings which breed strength and some that breed weakness. There are wellsprings breeding beauty and others, ugliness. Some wellsprings breed chastity and others are steeped in depravity, like the wells at Shittim which bred fornication." Water also represents desire, which is a hint to Dinah, daughter of Jacob. For, concerning her, the text (Gen. 34:3-8-19) tells us that Shechem expressed four types of desire. - דביקות - *Deveikut* - Attachment, - אהבה - *Ahava* - Love, - חשק - *Cheshbek* - Longing, - חפץ - *Chefetz* - Desire. - דביקות - *Deveikut* - Attachment hints at the letter - י - *Yud* in the Name of God. Because the letter - י - *Yud* is associated with the Sefira of *Chokhma* - Wisdom which is attached to *Keter* - Crown through the ever vanishing point of the letter, as we learn in the Zohar, (Vol. III 258a), "י - *Yud* is *Chokhma* - Wisdom, - ה - *Heb* is *Binah* - Understanding, - ו - *Vav* is the middle column, - ה - *Heb* is *Malkhut* - Holy Sovereignty, while on the top is the crown of the four letters, *Keter* - Crown is the point on top." - אהבה - *Ahava* - Love hints at the letter - ה - *Heb* in the Name of God, because love is *Binah* - Understanding the Supernal Mother. - חשק - *Cheshbek* - Longing hints at the letter - ו - *Vav* in the Name of God, as it is written, (Ex. 38:12) "The hooks of the columns and their - חשוקיהם - *Chashbukim* - Binding Rings of silver." - חפץ - *Chefetz* - Desire hints at the final - ה - *Heb* in the Name of God, as it is written, (Isa. 62:10) "and you will be named, - חפצי בה - *Chefetz Bah* - My Desire is her," My desire, says God, is the final - ה - *Heb* in the Name. The four expressions of desire in the chapter dealing with Shechem and Dinah, He was attached, He loved, He longs, He desires, altogether have the precise Gematria - Numerical value of the whole verse, (Zach. 14:9) "And the Lord shall be King over all the earth; on that day shall the Lord be One, and His name One."

15. ורוח: מרמז למחלקת קרח ועדתו שהקלו על משה. ועיין רש"י (שבעות ו). יהושע צו של ר' עקיבא - הוא יהושע בן קרח שר' עקיבא קרח היה בדאמר'י בצבורות (נ"ח) בן עזאי אומר כל חכמי ישראל דומין עלי כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה ע"כ. ואמרו (שער הגלגולים - הקדמה ל"ד) למה גם ר' עקיבא היה צו כה זה כמוהו [בבן עזאי], ולכן הזכירו בשם קרח, והעינין הוא צומה שהודעתך, כי קרח בן יצהר גם הוא נמשך משרש קין, והנה אמרו בזוה"ר כי למה נקרא שמו קרח, לפי שהיה לוי, והלוי לריך שיגלה כל שערו ולהיות קרח, מפני חזק הדין והגבורה שבו, והנה גם ר' עקיבא היה משרש קין שהוא עיטרא דגבורה, (עיין זורת י' דרגין דמסאבותא בסוף הספר עינין ראינה עיטרא דגבורה) וע"י חסידותו גלה כל שערות וכוות הדין והמתיקס, ולכן היה קרח, ע"כ. ואיתא צמדש (פסיקתא רבתי פ"ה) ויקחו אליך וכו', אמר לו הקדוש ברוך הוא משה לך אני מגלה טעמי תורה אצל לאחרים חוקה וכו', (ישע"י מ"ג ט"ז) אלה הדברים אעשה אין כתב כאן אלא עשיתים כבר עשיתים לר' עקיבא וחבריו א"ר אחא דברים שלא נגלו למשה נגלו לר' עקיבא וכל יקר ראתה עינו (איוב כ"ח ט') זה ר' עקיבא עכ"ל. וז"ל שיש ביאור ענין הטעם מטעמי החורה דייקא, ולמה נגלה לרבי עקיבא דווקא, הנה עולם הטעמים היא למעלה מעולם הנקודות שהיא למעלה מעולם החגין שהיא למעלה מעולם האותיות. ואיתא צמדש (צמדזר רב"ה ח') וז"ל וקרה שפקח היה מה ראה לשעות הזה אלא עינו הטעמו ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו ע"כ. השלשלת הגדולה היא יסוד כל הטעמים שצורה, שכולם דהיינו כל הטעמים צאו מצני קרח שהיה יסוד הטעם והיגון והמוסיקה שהתורה נדרשה בהן. ויסוד השלשלת היא כדכתיב (צראשית י"ט ט"ז) ויתמהמה, דכתיב לגבי לוע. והוא צחי' חכמה שצחכמה, כה מה שצומה, והוא סוד הזמן שישאל ממליכים להקצ"ה גם צחלל הזמן כדפרישית להבן צפתיחה למשנה ו' (ד"ה כתיב). וטעות קרח היה שחשש שהגיע כבר לצחי' ראינה צחי' (תהילים ל"ד ח') עטמו וראו כי טוב יהו"ה. והאמת הוא שעדיין לא צא קרח למדרגה זו אלא רבי עקיבא, כמו שמצואר לעיל, דברים שלא נגלו למשה נגלו לר' עקיבא וכל יקר ראתה עינו (איוב כ"ח ט') ראתה דייקא, שרבי עקיבא צא לצחי' ראינה הטעמים, בסוד כניסתו לפרדס. ובשציל זה יחסו דוד המלך ע"ה צהמזמרים בניו ע"ש קרח אציהן, החזירו לכללו, כי צאם לא היה להם טובה מזה לא היה מיחסם לרע להם ח"ו, כדאיתא בגמ' (שבת נ"ה:) אפשר חטא צא על ידו והכתוב מיחסו, ומה שתיקן האר"י ז"ל לומר קודם תקיעת שופר המזמור לצני קרח ונתפשט בכל תפולות ישראל. כמו שמצואר צם' מי השילוח (חלק א' קרח ד"ה כי כל) היה מרמז לרוח שהוא קול השופר.

Breath: Hinting at the story of Korach and his rebellious assembly who congregated against Moses, (Num. 16:1). Rashi on the Talmud, (Shavuoth 6a) mentions the fact that Yehoshua, son of R. Akiba was also known as R. Yehoshua b. Korcha, because R. AKiba was - קרח - *Kore'ach* - Bald, as we learn in the Talmud, (Bechoroth 58a) Ben Azai said, "All the sages of Israel are as [insubstantial as] the peel on a garlic in comparison with me, except for this bald one, [R. Akiba]." In the Book, Sha'ar Hagilgulim (Preface 24) we read the following. "Why was R. Akiba also endowed with the same abilities [as Ben Azai], and which is also why he is called The Bald? The reason is this, as we have already informed you, [The soul of] Korach b. Yitzhar was also drawn from the source of Cain [who murdered

his brother, Abel]. In the Zohar it is said, Why was he called Korach, because he was a Levite, and all Levites had to be shorn of all their hair, to be bald, because of the powerful *Din* - Judgement and *Gevurah* - Might associated with hair. Now, R. Akiba [his soul] was also from the source of Cain who is the crown of *Gevurah* - Might. (see illustration of the 10 levels of the dark Sephirot at the end of the book) And R. Akiba through his piety succeeded in shaving off all his hair representing *Din* - Judgment, sweetening them all. That's why R. Akiba is called 'The Bald.' In the Midrash, (Pesikta Rabati 14) we read, (Num 19:2) "They should bring you." God said to Moses, "To you I am revealing the Reasons of the Torah, [i.e. secrets of the Red Heifer] but for everyone else it will remain a statute." (Isa. 42:16) "And I will bring the blind by a way that they knew not; I will lead them in paths that they have not known: I will make darkness light before them, and crooked things straight; these things have I done, and I will not forsake them." The verse does not say 'I will do', but 'I have done' for I have already done them for R. Akiba and his friends. R. Acha says, "Things not revealed to Moses were revealed to R. Akiba. It is written, (Job 28:10) "His eye sees every precious thing," this refers to R. Akiba." It may be possible to understand this Midrash in a new way. Why does God say to Moses that He will reveal the Reasons of the Torah in particular, and not some other aspect of Torah? And why is R. Akiba the exception to all the rules concerning Moses' unique supremacy in that respect? The reason may be as follows. - טעם - *Ta'am* is the Hebrew word for Reason but also the word for Taste and also the word for Musical Note. Now, according to the tradition, The highest of the Worlds of Torah is the World of - טעמים - *Ta'amim* - Trope/Musical Notes, which is above the world of - נקודות - *Nekudot* - Dots & Vowels, which is above the world of - תגיין - *Tagin* - Letter Crowns, which is above the world of - אותיות - *Otiyot* - Letters. In the Midrash, (Num. Rabba 18:8) we read, "Korach who was such a brilliant man, what possessed him to do such a stupid thing? His own vision deceived him; seeing [prophetically] that a chain of greatness would be coming out of him." This Midrash may be understood as saying that Korach saw the - שלשלת - *Shalshelet* - Chain - a reference to the Trope known as the - שלשלת - *Shalshelet* - coming out of him. He had a vision of himself as the source of all of the - טעמים - *Ta'amim* - Trope of the Torah which are the very highest world. For, historically, it was the the music of the Levite Sons of Korach which was most performed in the Temple. The very first - שלשלת - *Shalshelet* - in the Torah appears above the word, (Gen. 19:16) - ויתמהמה - *Vayitmahmah* - 'But he procrastinated', describing Lot's behavior when exhorted to flee the doomed city of Sodom. That first - שלשלת - *Shalshelet* - in the Torah conceals the mystery of the highest level; the level of - חכמה שבחכמה - *Chokhma* - Wisdom of *Chokhma* - Wisdom. Because - חכמה - *Chokhma* - Wisdom is also known as the secret of - כח מה - *Ko'ach* - Power of - מה - *Mah* - What. - ויתמהמה - *Vayitmahmah* - is the *Mah* of *Mah* - the What of What - the question of questions. This hints at another mystery, the fact that we crown God sovereign even over the vast emptiness of Time, which will be discussed later in the chapter, (preface to Mishna 6, cit. loc. It is written). Korach's mistake was in thinking that he was already at the exalted level of 'seeing' to the level of the verse, (Psalm 34:8) - טעמו וראו - *Ta'amu U'Reu* - "Taste and see that God is good" Korach was not yet at that level, only R. Akiba was truly at that level, as was explained above, things not revealed to Moses were revealed to R. Akiba; as it is written, (Job 28:10) 'His eye sees every precious thing.' R. Akiba can 'see' everything, even the - טעם - *Ta'am* - Taste and Trope of the Torah, because he is the only one to enter and leave Paradise in peace. In the book, Mei Hashiloach (Vol. I. - Korach) we read, "It was King David who established the *yichus*/genealogy of the Levites, in the Book of Psalms, where he refers to the Levites as 'sons of Korach'. Thus, he returned Korach back to his place among the Jews. For, had it not been to their advantage, he would not have ascribed to the Levites their genealogy from Korach. As we learn in the Talmud (Shabbat 55b), 'Is it possible that he is a source of sin, yet the Torah traces ancestry to him?' And this is why the Ari ordered the forty seventh psalm, beginning, "For the Chief Musician. A Psalm by the sons of Korach." to be read seven times before the Shofar is blown on Rosh Hashana, and it has become the custom among all Jews wherever they are." The *Ruach* - Breath, here in our Mishna refers also to the breath powering the sound in the Shofar.

16. ומתחלקים זכר ונקבה: כל דצר בעולם יכול להיות משפיע ומושפע, צחי' זכר ונקבה, (רמ"ק). ונ"ל שדאי להדגיש שהאשה משעבטת על המשצב להוליד היא צחי' זכר משפיע ומשם עד שתגמל הוולד היא שופעת.

Divided into male and female: Everything in the world can be both a giver and receiver, male and female. (Ramak) It is worth noting that from the moment a woman goes into labor to give birth she becomes a 'giver' and thus has a masculine status until her infant is weaned from the breast.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ט)

Mishna 2

And three mothers *AM"Sh* (*Alef, Mem* and *Shin*) in the world; breath and water and fire, and from them were born the fathers from whom everything was created.

משנה ב'

ושלש אמות אמ"ש בעולם, רו"ח ומי"ם וא"ש, ומהם נולדו אבות שמהם נברא הכל.

Preface to Mishna 2

Up to this point in the book - *בריאה* - *B'riah* - Creation and - *בורא* - *Boreh* - Creator have not been mentioned. This far the text has used the words - *יוצר* - *Yotzer* - Former and - *יצירה* - *Yetzira* - Formation, - *עושה* - *Oseh* - Maker and Making. It is well known that the noun, Creation may only be applied to something created from nothing, *creatio ex nihilo*. It may be understood then that with this Mishna we have reached a fresh stage and new ideas. It may be that until this point in the book what has been discussed were noble and archetypal concepts while henceforth the subject matter deals with physical facts, things that have grown beyond the ethereal world and may be seen with the eye, that manifest in this physical world. One of the chief differences between these two worlds is the idea of mothers versus fathers. While hitherto only the concept of mothers has existed, now we encounter fathers. The evolution of the Creation depends on three joint concepts, Space, Time and Soul. With regards to God everything is unified and singular, everything happens here and now. But in the world we inhabit there exists space, 3 dimensions, other places; temporal dimensions and different times and many individual souls. So long as creation had not extended into the world of action where there is room and time for us, souls, the world only existed in the future, in the feminine - *Nukeba*, the mothers. Now that it has entered the world we experience where past and future also have meaning, we have entered the world of the masculine - *D'chura*, the fathers

פתיחה למשנה ב'

עד כאן בספרנו לא הזכר ענין בריאה ובורא, ולא השתמש רק בתואר יולד וילירה ועושה ועשיה בלבד. וידוע שתואר בריאה איננו יאות אלא לדבר שנברא מן האין - יש מאין. וכמוכן שבמשנתנו הגענו לפרק חדש ולמושגים חדשים. ואולי א"ל שעד כאן בספר היה מדובר על ענינים ומושגים איליים ומעכשיו מדובר על דברים ממשיים, דברים הנראים לעין שיאלו מגדר האין ומופיעים בעולם היש. ואחד החילוקים בין שני העולמות הוא ענין אמות ואבות, שבהופעת מושג הבריאה מופיע גם מושג אבות. והופעת הבריאה תלוי בשלשה דהיינו בעולם ונפש ושנה. כי א"ל הקצ"ה הכל הוא אחד ואחיד ועכשיו וכאן, ובעולם שאנו דרים עליה יש מקום אחר, זמנים עוצא, ונפשות רבות. וכל עוד שלא יאל המושג לעולם המעשי היה בצחי עתיד לבא, צחי נוקצא להולד, צחי אמות, ומשאלא לעולם המעשי נכנס לעולם שיש בו גם צחי עזר והיה, צחי דכורא זכירה, צחי אבות.

This is the sole Mishna in the Sefer Yetzira to begin with the letter - ו - *Vav*. The letter - ו - *Vav* is a connecting letter equivalent to the english 'and', telling us that it follows on from the previous Mishna. The deeper meaning is that although we say that - *בריאה* - *Briah* - Creation is *Creatio ex nihilo* - something from nothing, this is not the whole story, because 'Nothing' also has a precedent. What came before - *בריאה* - *Briah* - Creation was the world of - *אצילות* - *Atzilut* - Archetypes, where it is appropriate to say, "It arose in the Divine thought," which is how the life and death of Rabbi Akiba are described in the Talmud (Menachoth 29b).

המשנה הזו היא היחידה המתחילה באות ו"ו, ובאה לאמר שהיא המשכת המשנה הקדמה, ומה שאמרנו על הבריאה שהיא צחי יש מאין לאו דווקא דהא גם לה הי קודמן. ומה שקדם לבריאה הי עולם האצילות. ושם צחי עלה במחשבה שאמרנו עליו על ר' עקיבא (מנחות כ"ט:).

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

Now, in order to understand the mystery of the elements of Fire and Water which remained in place even after the letters - מ - *Mem* and - ש - *Shin* were moved from the horizontal planes to the vertical as was explained, so that the right hand column is that of water, representing - חסד - *Hesed* - Lovingkindness, while the left hand column is fire representing - גבורה - *Gevurah* - Judgement it will be necessary to discuss the symbolic meanings of Rachel and Leah. We learn in the Midrash, (Gen Rabba 70:16) The verse says "Leah's eyes were tender." What caused the tenderness? They were tender from weeping, because people used to say, 'these are the rules; the older daughter [Leah] goes to the older son [Esau], the younger daughter [Rachel] to the younger son [Jacob].' Leah would cry and pray, 'May it be Thy will O God that I not fall to the lot of the wicked.'" R. Huna says, "See the power of prayer that nullifies a decree. And, what's more, she preceded her sister into the marriage." In the Talmud, (Sotah 2b) we learn "R. Yehuda in the name of Rav, said, "Forty days before conception of a child, a voice goes out from heaven saying, 'Daughter of so and so, for Son of so and so.'" The midrash above gives us to understand that Leah was aware of the decree that she should marry Esau, that the match had been made in heaven going back to the six days of creation. It was her tears and entreaties that she not fall into the lot of the wicked which changed the awful decree in retrospect; it was torn to bits. Now, instead of the original decree announcing her marriage to Esau an alternative, completely different and contradictory original decree was heard in heaven announcing her marriage to Jacob. This explains the mystery of - תשובה - *Teshuvah* - Repentance. We are told that repentance can change the past, that premeditated sins may become merits, credits. This gift of penitence was brought down to the world by the children of Leah, specifically the Tribe of Judah. Leah represents the Supernal Mother, the Sefhira of *Binah* - Understanding, which is the wellspring of *Teshuvah* - Repentance. As it is written (Isa. 6:10) "And his heart will understand and repent." Through her prayers she changed the past which is an absolutely astonishing and wondrous thing. To change what has already happened, to go so far back as to undo the original decree, to unmake it so that it was never so decreed, when it was already a matter of public knowledge, as the Talmud (Bava Batra 123a) says, "Leah listened to people talking about Esau at the crossroad, she heard them say, Rebecca has two sons while Laban has two daughters. The older is destined for the older and the younger for the younger. She would sit by the crossroad asking after Esau, 'What sort of man is he?'" Such a working seems impossible according to the laws of nature. This power to change and undo the past is the strength of Leah and part of the gifts she brought to the world, to alter the voice of heaven in retrospect, to heal the past so that the healing happens before the sickness. And it informs the basis of our Jewish faith, that healing always comes before the sickness. As we say "Behind me is Rafael," because the angel Rafael is in charge of healing, so he walks behind people to heal what needs healing in their past. Now comes Rachel with the power of her lovingkindness and the favor she did her sister, as we read in the Midrash (ibid.) "It is written, 'Jacob told Rachel he is her father's brother.' Was Jacob Laban's brother, he was the son of Laban's sister Rebecca? This is the meaning; He said to her, 'Marry me.' She answered, 'Yes, but beware, father is a cheat and you will not win against him.' Jacob asked her, 'What sort of trick is he likely to try against me?' Rachel told him, 'I have an older sister who is unmarried, he won't allow me to marry before she is married.' Jacob answered her, 'I am your father's brother in trickery.' They asked, Is it right for a saint to be so proficient at cheating and trickery? Yes, they responded, as it is written, (II Samuel 22:27) "With the pure, you are a pure, and with the devious, you are perverse." Jacob gave Rachel signs [by to identify herself], but when she saw them preparing her sister Leah for the wedding, she thought, 'Now my sister will be disgraced - I must give her the signs.' This is the meaning of the verse, "It was morning and behold, it was Leah." What, and until then it was not Leah? No, but because the signs Jacob had given Rachel were handed to Leah, Jacob had not known

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(16)

it was Leah until morning.” I heard from my master, R. Shlomo, that it was in the merit of her selflessness and self sacrifice in order that her sister not be shamed and disgraced through the withholding of the signs, when Jacob realized he was being cheated and discovered the fraud. Although Rachel might have rationalized withholding the signs, saying Leah would get over it; it would not be so bad as all that; she wouldn’t die of shame; given time she would recover from it all and be whole again. Instead Rachel threw everything away for Leah’s sake, endangering herself, her her soul in this world and the world-to-come; for who could guarantee that Laban would not hand her over to Esau to be his wife? Still, she gave the signs to Leah. In that merit she brought down a new future, Now, all of a sudden, Jacob is destined to have two wives, two soulmates; something that never existed before. It was through the act of kindness that she was given the power to change the future, to heal what was going to happen. This is a gift that belongs solely to Rachel and her children. This is the meaning of the story described in the Torah, (Num 9:7) “Those men said to him, ‘We are *Tameh* - Contaminated by the human death residue. Why should we be prevented from offering the [Paschal] sacrifice to God?’” Obviously Moses had already explained to them that they were exempted from offering the sacrifice because of their condition, that there was no blame attached. No doubt Moses expressed his regrets and sympathy for them not being able to celebrate Passover with all other Israelites, but they would get over it; it would not be so bad as all that; they wouldn’t die of shame; given time they’d recover from it all and next year they would be able to celebrate it properly. They refused to be consoled and remained unpersuaded by Moses’ response and rationale. They said to Moses, ‘We are absolutely certain that you are wrong about the outcome of this situation. We have faith that it will be possible for us to celebrate Passover properly this year.’ Moses told them, (ibid.) “Stand here while I listen for God’s command.” The question is, how did those men know that there was hope for their offering the Paschal sacrifice that year? The answer is deduced from the Midrash (Ex. Rabba 20:19) “There were men who were contaminated by the death residue from the soul of a man.” Who could that man be, but Joseph?” The Midrash is telling us that they were tasked with carrying the coffin containing the bones of Joseph out of Egypt to be buried in the Holy Land. Joseph is one of the sons of Rachel who brought down into this world the ability to heal and change the future. All the fervent hopes to which we connect and hold dear are tied to Rachel. She gave us belief and faith in the future for the all Children of Israel. She is the one who teaches God the full power of the rabbinical *a-fortiori* argument, as we learned in the Midrash (Lam. Rabba, Pro 24) mentioned above, (preface to Ch. 3, Mishna 1 notes, cit. loc. In my) This is what brought about the Commandment to celebrate Second Passover. An opportunity with no parallel among any of the 613 Commandments of the Torah. A second chance; an opportunity to make up for a *Mitzvah* - Commandment missed. Again we find a connection to R. Akiba here, for he is implied wherever Joseph is mentioned, as was explained above.

והנה להצין סוד האש והמים שנשארו במקומן אפילו אחר שהאותיות אל"ף ושי"ן נתגלגלו ממקומן ונקצעו למעלה ולמטה כמזכור, שהקו הימיני מחכמה עד נח הוא צבחי' מים דחסדים, וקו השמאלי מצינה עד דוד הוא צבחי' אש דגבורות, אצאר צבאור צחי' רחל ולאח שיש שייכות למשנתנו. הנה איתא צמדרש (צראשית רבה ע' ט"ז) ועיני לאה רכות וכו'. ומהו רכות רכות מציבה שהיו אומרים כך היו התנאים הגדולה לגדול והקטנה לקטן והיתה זוכה ואומרת יהי ראון שלא אפול בגורלו של רשע א"ר הונא קשה היא התפלה שצטלה את הגזירה ולא עוד אלא שקדמה לאחותה ע"כ¹⁷. ואיתא (סוטה צ':)

17. וקשה, הלא זכה לאה היה להפוך עשו הרשע למוטב. ומה גם שידוע שהיה זו מנאות כיבוד אב, ומאין דנה לאה דין לעצמה, ואולי תכבדה עשו כמו שכיבד את אביו. אלא ודאי מציחי' מים דחסדים המחייב לכל חסיד להתחמד עם הקצ"ב, ובכלל לא על עצמה כוונה לאה, אלא לעשות חסד למעלה כוונה. צחי' ורוח אלהי"ם מרחפת על פני המים, זו רוחו של משיח. דאי לאו תפילותיה היתה נופלת בגורלו של עשו, ורוחו של משיח מה תהווי עליה.

Why didn't Leah try and change Esau for the better, surely she had the power to do so. All the more so as Esau had

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(11)

אמר רב יהודה אמר רב ארבעים יום קודם יצירת הולד צת קול יולאת ואומרת צת פלוני לפלוני וכו'. ופי' נודע לה ללאה שנפלה לו לעשו הרשע לזיווג ששייכת לו מששת ימי בראשית, אלא שהתפילות והדמעות ששפכה לאה שלא תפול לגורל של אותו רשע קרעו רוע הגזרה מעיקרא ויאל צת קול שהיא תפול בגורלו של יעקב. וזה סוד התשובה שצזכותה מהפכים זדונות לזכויות ששייך אך ורק אלל צנייה של לאה. ולאח היא צחי' אימא עלילאה, צחי' צנייה, מקור התשובה, צחי' (ישעי' ו' י') ולצבו יצין ושז וגו'. שע"י תפילותיה נהפכה העצר, והוא פלא. כי לשנות מה שהיה כבר להפוך העצר להחליף גזר דין על זיווג שנגזרה קודם יצירתה ויולאתה שמועה בכל העולם כמו שמצואר צגמ' (צצא צתרא קב"ג). שהיתה שומעת על פרשת דרכים צני אדם שהיו אומרים שני צנים יש לה לרצקה שתי צנות יש לו ללצן גדולה לגדול וקטנה לקטן והיתה יושבת על פרשת דרכים ומשאלת גדול מה מעשיו וכו', זה דבר שאפילו שלא כדרך הטבע הייתי אומר שאי אפשר. וכח זה שהמליאה לאה לעשות שנוי צצת קול מעיקרא, לרפאות מה שעצר, שתהא רפואה קודם למכה ממש, זה מיסודות דתינו ואמונתנו, צחי' מאחורי רפאל שהוא המלאך הממונה על הרפואה והולך אחרי האדם לרפאות מה שזקוק לרפואה צמה שעצר עליו. והנה רחל צאה, כי צכח החסד שעשתה רחל עם אחותה כדאיתא צמדרא רצה (שם שם) דכתיב ויגד יעקב לרחל כי אחי אציה הוא וכי צן רצקה הוא והלא צן אחות אציה הוא אלא אמר לה מינסצת לי אמרה ליה אין מיהו אצא רמאה הוא ולא יכלת ליה אמר לה מאי רמאותיה אמרה ליה אית לי אחתא דקשישא מינאי ולא מנסצא לי מקמה אמר לה אחיו אחי צרמאות [א"ל] ומי שרי להו ללדיקי לסגויי צרמאותא אין עם צבר תתצר ועם עקש תתפל מסר לה סימנין כי קא מעיילי לה ללאה סצרה השתא מיכספא אחתאי מסרתיהו ניבלה וביינו דכתיב ויהי צצקר והנה היא לאה מכלל דעד השתא לאו לאה היא אלא מתוך סימנים שמסר לה יעקב לרחל ומסרתה ללאה לא הוה ידע לה עד ההיא שעתא¹⁸, ע"כ. שמעתי ממורי ר' שלמה ז"ל שצזכות מסירת נפשה צעד אחותה שלא תתצייש לאה ולא תעליב ע"י אי-מסירת הסימנים, ואע"פ שהיה לרחל לדון לנפשה שסוף כל סוף הצושה לא יהיה כל כך גרוע, שאחותה לא תמות מן הצושה, ושתהיה לה צוודאי תקומה וארוכה ונחמה אחר זמן מה, לא שמה לצ לזה כלל, אלא מסרה נפשה וסיכנה נשמתה צין צעולם הזה צין לעולם הצא, פן ואולי היא תפול לגורלו של עשו הרשע, ומסרה הסימנים ללאה. וצזכות זאת המליאה עתיד חדש שיהי ליעקב שתי נשים ושני זיווגים, דבר שלא היה מעולם. שע"י כח החסד נתן צה כח להפוך את העתיד לצא לרפאות את העתיד. וזה שייך רק לרחל וצנייה, וזה פי' הפסוק (צמדבר ט' ז') ויאמרו האנשים בהמה אליו אנחנו עמאים לנפש אדם למה נגרע לצלתי הקריב את קרבן יהו"ה וגו'. צצוודאי אמר להם משה לא אשמים אתם על טומאתכם, חבל שלא תקריבו קרבן פסח, אצל סוף סוף לא כל כך גרוע, לא תמותו מן הצושה, ויהיה לכם וודאי תקומה וארוכה ונחמה לשנה הצאה. והם לא הקשיבו ולא קבלו ממש תשובתו ודחוי, ואמרו צטוחים אנחנו שגם יש אפשרות להכיל את הפסח שלנו, ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יורה יהו"ה וגו'. וקשה מהיכן ידעו האנשים בהם שיש להם תקוה על הקרצת הפסח. אלא כדאיתא צמדרא (שמות רבה כ' י"ט) ויהי אנשים אשר היו עמאים לנפש אדם ואין אדם אלא יוסף וכו' ע"כ. שהיו נושאים עצמות יוסף שהוא מצני רחל שהורידה לעולם תרופה גם על העתיד להיות, וכל התקוה שיש לנו תפיסה צה, שיש מושג

the merit of fulfilling the commandment of honoring his father. Where did Leah think that it was proper for her to try and undo the original decree rather than mitigate the situation, perhaps Esau as a husband would honor her as a wife the way he honored his father? The answer is that Leah who is connected to the secret of Water and Desire, from which *Hesed* - Lovingkindness flows, she knew that real *Hesed* - Lovingkindness is the kindness one does for God, for that is the definition of *Hesed*, as was discussed above, (Ch. I Mishna I. cit. loc. In 32 paths) in the quote from the Zohar (Vol III 281) 'Who is a Hasid (*Hesed* - Lovingkindness) whoever does lovingkindness with his Creator.' Leah's cries and prayers were never for herself but always for the sake of heaven, she wanted to do a *Hesed* with God. When the verse says, (Gen 1:2) "And the spirit of God hovered over the water," we are told this refers to the spirit of the Messiah. Because if not for Leah's prayers she would have fallen to Esau's lot and the spirit of the Messiah would have drowned in those very waters before the creation of the world. For that is how far back Leah's prayers had to reach in order to change the original decree.

18. וקשה, הלא גנבה רחל דעת יעקב, ומאין דנה דין להחיר עצמה לעשות כן. אלא וודאי מצחי' אש דגבורות המחייב שנוי אפילו נגד האווי, כמו שהחירה חוה את עצמה לאכול מעץ הדעת, כדפרישית לעיל (צפתיהח לפרק א' משנה י"א, ופתחת פרק צ') צחי' גדולה עצירה לשמה.

How could Rachel have stolen Jacob's confidence that way. Where did she find the rationale to permit herself to act in such a devious fashion? It could only have been the attribute of Fire of *Gevurah* - Judgment which forces changes even when they go against the rules. Similar to the logic of Eve disobeying the command not to eat of The tree of Knowledge, as has been explained above (Ch. I. preface to Mishna 11, and preface to Ch. II.) in the discussion of 'greater is the sin done for the sake of heaven.'

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(מ)

אחרית טוב לכל בני ישראל, גם זו מרחל צאה. וזנה דין להקצ"ה בקל וחומר בן זנו של קל וחומר, כדאיחא צאיכה רצתי¹⁹. ובגלל זה יש לנו מלות פסח שני מה שאין כדוגמתו צתרי"ג מלות. ושייך צחי' יסוד לדיק צחי' יוסף לכאן משום שענין רבי עקיבא מקושר עם ענין יוסף הלדיק כמצואר²⁰.

Mishna 2

And three mothers *AM"Sh (Alef, Mem and Shin)* in the world; breath and water and fire, and from them were born the fathers from whom everything was created.

משנה ב'

²¹ושלש אמות אמ"ש בעולם, רו"ח ומי"ם וא"ש, ומהם נולדו ²³אבות שמהם ²⁴נברא הכל.

19. עיין לעיל צפתיחה לפרק ג' משנה א' ד"ה ונ"ל, שם נחצאר.

20. לכן הילולא דרבי מאיר הוא גם כן צפסח שני, שהיה תלמיד רבי עקיבא, וגם הוא היה מלאכי נירון קיסר שהיה לו אחרית ותקוה.

Thus we find the festival of *Pesach Sheni* coincides with the Yahrzeit of R. Meir, author of the Mishna, who was a student of R. Akiba. He was also a descendent of the Emperor Nero who was given a Second Chance.

21. ושלש: ו"ו מחצרה. וזה ספי' יסוד העוסק צחיבור, וכן עושה שלום ג"כ צספי' יסוד, וזה ענין שאמר יעקב אבנו ע"ה ליוסף (צראשית ל"ז י"ד) ראה את שלום אחיך ואת שלום האלף וגו', כי צחי' שלום שייך דווקא ליוסף צחי' יסוד. וזה סוד אמרם (שם כ"ט ו') ויאמרו שלום והנה רחל צתו צאה וגו'. כי רחל היא צחי' צאה להצא כמצואר. וע"ע לקמן פרק ד' משנה א' (ד"ה שלו"ס)

And three: The letter - ו - vav connects. This is the Sefhira of *Yesod* - Fundament which is involved wherever there is an attempt to connect, hence peacemaking is also in *Yesod* - Fundament. This is the meaning of Jacob's saying to Joseph, (Gen 37:14) "See the peace of your brothers and the peace of the sheep." Because Peace belongs in the Sefhira of *Yesod* - Fundament. This is also the reason for their saying, (ibid. 29:6) They said, "Peace, and here comes Rachel his daughter." For Rachel comes, she is the future as was explained. (see Ch. 4 Mishna 1. cit. loc. Peace)

22. בעולם: ויסודו (צראשית כ"א ל"ג) ויעט אשל צצאר שצע ויקרא שם צשם יכו"ה אל עולם. כי י' פעמים נכתב צתורה עולם ופירושה זמן ועת, עד האחד עשר שפירושו מקום. ומשום שמליג לפנינו ענין צריאה יש מאין, מליג גם ענין שטח ומקום, כי זה צלי זה אי אפשר, צריאה יש מאין עופם מקום, משא"כ מושגים הקודמים אי-ממשיים אינם עופסים מקום. ואם נאמר שאצרהם אצינו חידש שמו ית' תחילה על העולם צחי' מקום, ודוד המלך חידש שמו ית' אחרון על העולם צחי' (תהילים ז' צ') ומעולם עד עולם אתה אל וגו'. משה רבנו חידש שמו ית' בין העולמות צחי' חלל העולם כמו ישתצאר להלן צפתיחה למשנה ו' (ד"ה משה).

In the world: Its source is the verse, (Gen 21:33) He planted a tamarisk in Be'er Sheva and called there upon the Name of the LORD, *El Olam* - God of the World. The first ten times the word - עולם - *Olam* appears in the Torah it refers to Time, and usually translates as Forever. The eleventh appearance of the word refers to Space. The reason for its appearance at this point is precisely because we are being shown Creation from Nothing, therefore we are also being shown Space and Dimension, for one without the other is impossible; *creatio ex nihilo* requires physical space to happen. Unlike the earlier concepts which require no space. Now, if we say that Abraham our Patriarch was the first to proclaim God King of *Olam* - Physical Space as seems indicated by the verse from Genesis quoted previously, then King David was the last to proclaim God King of *Olam* - Time, as it written, (Psalm 90:2) "From eternity and to eternity You are God." Moses was the first to proclaim God between the worlds in the void between Space and Time, as will be explained in the preface to Mishna 6, (cit. loc. Moses).

23. אבות: פי' דבר שיצא מן הכח אל הפועל, כמו שפירשנו לעיל צפתיחה לפרק צ' (ד"ה כל סודות). אכן יש לתרגמו צאופן אחר לגמרי. אבות לשון תאווה ורצון, כמו (שמות י' י"ז) ולא אצב לשלחם. (ועיין הכתב והקבלה ע"פ ואף צעונת אצתם אדם ימקו, ויקרא כ"ו ל"ט)

Fathers: What this refers to is anything which has moved from potential to actuality, as was explained above in the preface to chapter 2 (cit. loc. all the secrets) It is possible however to translate the word in a different way altogether. - אבות - *Avot* - my also be understood to mean lust and desire, as it written, (Ex 10:17) "He did not - אבא - *Ava* - Desire to send them." (see Haketav v'Hakabala on Lev 26:39)

24. נברא הכל: כגון שמים וארץ. וקשה הא ידוע צפי כל שענין צריאה הוא יש מאין דווקא ולא יש מיש. ואם נאמר שדבר זה נצרה מזה הלל הוא יצירה ולא צריאה. וצקושיא זו קפלנו לתוך כצשונו של עולם דהא כצר העיר הרמצ"ס על זה צמורה נצוכים (חלק צ' פרק כ"ו) וז"ל ראיתי לרבי

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ט"א)

אליעזר הגדול דברים צפרקים המפורסמים, הנודעים צפרקי רבי אליעזר (פרק ג'), לא ראיתי מעולם יותר זרים מהם דדברי אדם מן הנמשכים אחר תורת משה רבינו. וזה, שהוא אמר דבר, שמע לשונו. אמר, שמים מאי זה מקום נבראו. מאור לבושו, לקח ונטה כשאלה, והיו נמתחין והולכין, שנאמר, נוטה אור כשאלה, נוטה שמים כיריעה; הארץ מאי זה מקום נבראת. משלג שתחת כסא כבודו, לקח זרקו, שנאמר, כי לשלג יאמר, הוא ארץ. זה לשון המאמר הנאמר שם: ואני תמה, זה החכם מה האמין. האם האמין כי הוא מן השקר שימלא דבר לא מדבר ואי אפשר מצלתי חומר, יתהוה ממנו מה שיתהוה, ולזה ציקש לשמים ולארץ, מהיכן נבראו. ואי זה דבר הגיע מזה המענה, יתחייב שיאמר לו, ואור לבושו מהיכן נברא. ושלג שתחת כסא הכבוד מהיכן נברא. וכסא הכבוד עלמנו מהיכן נברא. ואם יראה צאור לבושו דבר צלתי נברא, וכן כסא הכבוד, צלתי נברא, יהיה זה רחוק מאד; וגם יהיה מודה בקדמות העולם, אלא שהוא כפי דעת אפלטון: אמנם היות כסא הכבוד מן הנבראים, החכמים כתבו וזה, אצל על פנים זרים - אמרו, שהוא נברא קודם צריאת העולם. אמנם כתובי הספרים לא זכרו בו צריאה כלל, צלתי מאמר דוד, יהו"ה בשמים הכין כסאו. והוא מאמר יסבול הפרוש מאדו. אמנם הגלחות בו, הגה כתוב, אהה יהו"ה לעולם תשצ כסאך לדור ודור. ואם היה ר' אליעזר מאמין קדמות הכסא, אם כן יהיה תואר לאלוה, לא גוף נברא, ואיך אפשר שיתהוה דבר מתואר. ויותר נפלא מאמרו, אור לבושו. סוף דבר, הוא דבר יבלבל על צעל הדת היודע, אמונתו מאד מאד, ולא יתבאר לי בו פרוש מספיק; ואמנם זכרתיו לך, של תענה זה, עכ"ל הרמב"ם. ונראה ששיטת החכמים שהזכיר המורה וז"ל אמנם היות כסא הכבוד מן הנבראים, החכמים כתבו וזה, אצל על פנים זרים - אמרו, שהוא נברא קודם צריאת העולם ע"כ הוא שיטת צעל ספר יצירה דריוק.

Everything was created: Everything, such as Heaven and Earth. The question is obvious; in saying that everything is created from the fathers who come from the mothers, the Mishna is going against the accepted wisdom that Creation by definition is that which is comes from nothing. Here the Mishna seems to be suggesting that creation is preceded by some sort of *materia prima* called Fathers coming from Mothers which comprise Air, Fire and Water, this contradicts commonly expressed wisdom specifying the definition of creation. If something comes from some prior thing we call that - *יצירה* - *Yetzira* - Formation, not - *בריאה* - *Briah* - Creation. With this question we have jumped straight into the blast-furnace, crucible of the world. Maimonides has already rased precisely this question in his book, Guide for the Perplexed, (Vol II. Ch 26) this is what he says: "I have seen an attribution made to R. Eliezer the Great in the famous Chapters known popularly as, Pirkei D'Rabbi Eliezer (Chapters of R. Eliezer), chapter 3. I have never seen anything quite as bizarre in any of the writings of those who claim to follow the Torah of Moses our Teacher. And this; that he could say such a thing, listen to what he says; From what place were the Heavens created? From the Light of [God's] garments, He took some and spread it like a cloak, and it went on stretching and spreading outwards, as it is written (Psalm 104:2) "Covering Himself with light as a garment, Stretching out the heavens as a curtain." From what place is Earth created? From the snow which is beneath the Throne of Glory, God took some and threw it, as it is written, (Job 27:6) "To the snow He said, 'Become Earth.'" That was a quote from the midrashic teaching as it is recorded there, and I have to wonder, this sage; what did he actually believe? Did he believe it is a lie to say that something can come of nothing, that it is impossible for something utterly new to come into existence without it being preceded by some primordial matter, and is that why he sought to question, Heaven and Earth, from where did they come? And what has he achieved with his answer, it begs the simple question, where was the Light of God's garments created from? And the snow beneath the Throne of Glory, where was it created from? And the very Throne of Glory itself, where was it created from? And if the author is trying to suggest that the Light of God's garments is something uncreated, that the Throne of Glory is likewise uncreated, then he is suggesting an extremely far-fetched idea. And, what's more, he professes the Eternity of Matter in accordance with the views of Plato. Now as to the fact that it is accepted that the Throne of Glory is a created thing while the sages have also written - most peculiarly - saying that it was created before Creation, I have to point out that Creation is not used in describing the Throne of Glory at all in Jewish literature, except by King David in Psalm 103:19 where he says, "God, in Heaven prepared His throne." And while it is true that the verse is very susceptible to this interpretation, the overwhelmingly acceptable meaning must take into consideration the verse, (Lam 5:19) "You, God, sit forever, Your throne abides from generation to generation." Now, if R. Eliezer believes that the Throne is eternal and he is positing it as a god, not a created, corporeal thing. How then could it be made to turn into something corporeal like the heavens. Even more perplexing is the concept of the Light of God's garments. In summation, we are left with bewildering ideas capable of confusing a religious man's faith very, very thoroughly. I cannot see my way through this midrash to explain it properly or sufficiently. I've only mentioned it here in order to prevent you stumbling over it. These were the words of Maimonides. And I must say, it seems clear to me that the ideas expressed by the sages described by Maimonides thus: *Now as to the fact that it is accepted that the Throne of Glory is a created thing while the sages have also written - most peculiarly - saying that it was created before Creation*, are the same ideas expressed by the author of Sefer Yetzira.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(2)

Mishna 3

Three mothers *AM"Sh* (*Alef, Mem and Shin*) in the world; breath, water and fire. Heavens were created first of fire, Earth was created from water; Air created from breath tips the balance between them

משנה ג'

שלוש אמות אמ"ש בעולם, רוח ומים ואש, שמים נבראו תחלה מאש, ארץ נבראת ממים, אויר נברא מרוח מכריע בנתיים.

Preface to Mishna 3

The book begins the exposition of the three components of physical existence with *Olam* - World because the world implies the existence of space and place which are effects of the element of Breath as was discussed above in Ch. 1. Mishna 9. The word - רוח - *Ruach* - Breath is also used to describe space. (Gen 32:16) "Put - רוח - *Revach* - Space between one flock and another flock." *Ruach* can also be translated to mean desire, hinting at the Simple Desire, as is explained in Ch. 1 Mishna 8, (cit. loc. Breath) When we use the word - עולם - *Olam* - World the way it is used in *Sefer Yetzira*, it can mean one of three, more or less, interchangeable concepts. a.) Universe; a place or location. b.) Direction; north, south etc. c.) Vacuum; emptiness, space.

פתיחה למשנה ג'

התחיל בעולם כי עולם משמעו רווח ומקום והוא תולדת יסוד הרוח (שהוא יסוד הראשון כמבואר בפרק א' משנה ט') דכתיב (בראשית ל"ב ט"ז) ורוח תשימו בין עדר ובין עדר.²⁵ ורוח פירשו גם רלון והוא רמז לרלון הפשוט כמבואר בפרק א' משנה ח' (ד"ה רוח)²⁶. ובעולם ישנם ג' מושגים שונים זה מזה קלטה. והם א.) מקום המכונה עולם. ב.) כוון המכונה רוח. ג.) חלל המכונה אויר.

Note: The 'world' mentioned in the Mishna can be found inside each individual, as is taught in Jewish texts. See *Likutei Torah* (Bereishith) "In every person there exists Earth and Heaven, because the Diaphragm separating the thorax from the abdomen is the Firmament spread over Earth. That's why all the organs of spirituality, the heart, lungs and brain are situated above, while the physical organs are below. So a person has an upper half corresponding to Heaven and a lower half corresponding to Earth. Because a person is a microcosm, and as the verse says, "God said, 'Let us make man in our image.'"

25. מתחילת בראשית ועד מנחה לעשו משומשת תיבת רוח עשר פעמים צמוצן רוחני, בצירוף תיבת ריח הכתובים אלל נח ויחנק, ולא כפרש"י ז"ל על מתהלך בגן לרוח היום. והפעם האחד עשר שמושו צמוצן רוח ומקום.

From the beginning of Genesis to the chapter describing the gift Jacob sent to Esau the word *Ruach* is used ten times, always with the meaning, breath, wind or spirit, (two of those uses of *Ruach* translate as aroma or smell) Not as Rashi (Gen 3:8) who translates - רוח היום - *Ruach Hayom* as the westerly direction.

26. ואע"פ שהזמן - דהיינו שנה קדם לעולם, דהא כתיב בראשית ברא, והוא ראשית הזמן שקדם לשמים וארץ שהם צחי' מקום - עולם. לתרץ עיין פרש"י ז"ל בראשית ברא - ולא צא המקרא להורות סדר הבריאה לומר שאלו קדמו שאלו צא להורות כך היה לו לכתוב בראשונה ברא את השמים וגו', עיי"ש.

Although Time - *Shana* precedes *Space* - *Olam* in Scripture, as we find Genesis opening with the phrase, In the Beginning, referring to the origins of Time before the existence of Heaven and Earth which are artifacts of *Olam* - Space, see Rashi's commentary to Genesis (1:1), "The verse does not come to tell us the order of Creation, that these preceded these. For were that the case, the verse should have said, 'First God created Heaven and Earth.'"

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(כא)

ודע שזחי' עולם המדובר במשנה ישנו גם ככל אדם כמו דחיתא בספרים. ועיין לקוטי תורה (פרשת בראשית) וז"ל הנה באדם יש ארץ ושמים כי הטרפס המפסיק בין אצרי נשימה ובין אצרי המאכל לדם הוא הרקיע הנטוי על הארץ. לכן למעלה הן כל אצרים הרוחניים הלז והריאה והמוח וכיוצא ולמטה כל אצרי הגשמיים החומריים נמצא האדם חני העליון נגד שמים וחני תחתון נגד הארץ. כי האדם עולם קטן הוא ואמר הכתוב נעשה אדם בצלמנו וגו', ע"כ.

Mishna 3

Three mothers *AM"Sh (Alef, Mem and Shin)* in the world; breath, water and fire. Heavens were created first of fire, Earth was created from water; Air created from breath tips the balance between them

משנה ג'

²⁷שלוש אמות אמ"ש בעולם, ²⁸רוח ומים ואש, ²⁹שמים ³⁰נבראו ³¹תחלה מאש, ³²ארץ נבראת ממים, ³³אוויר נברא מרוח ³⁴מכריע

27. שלש אמות: פיי אותן שלש אמות שאמרנו לעיל במשנה הקדם שמכן נברא הכל, יש להן תכונה שאינן רק אותיות נכתבות בכתב, ואינן רק מושגים כמו אמות שבהן סודות מסותרות שעמידות ללא תחום. אלא הן עלמנן מופיעות בעולם הזה בחוש לעין האנושי.

Three mothers: Meaning, those three mothers described above in the previous Mishna and being the ones from which all else was created, they themselves have aspects far beyond their simple property as Hebrew letters to be written and used in words. They are not simply concepts like mother principles, full of mysterious allusions that will be revealed through the evolution of the alphabet. No, the three letters have physical presence and may be seen with the naked eye in the world around us.

28. רוח מים ואש: האותיות אמ"ש מופיעות ברוח מים ואש ומתגשמות עוד בעולם להתכוונות אבות ותולדות הבריאה.

Breath, Water and Fire: The letters *Alef Mem* and *Shin* manifest in the three elements of air, water and fire and are further incorporated in the world, becoming 'fathers and children' in continuous creation.

29. שמים נבראו תחילה מאש: פיי השתמש הקצ"ה תחילה באות שי"ן אע"פ שהרוח - אות אל"ף, והמים - אות מ"ם קדמו לאש כדתנן בפרק א', כבר הסברנו בפתיחה לפרק ג' איך השלש אותיות היו בקו ישר מ"ם בימין ושי"ן בשמאל ואל"ף מכריע באמצע, וגלגלן הקצ"ה ברוח חסדו שתהיי השי"ן למעלה והאל"ף באמצע והמ"ם למטה. וברא הבריאה מלמעלה למטה.

Heavens were created first from fire: Meaning, that although God created Breath, the letter *Alef*, and Water, the letter *Mem* before creating Fire, the letter *Shin*, as was taught in the first chapter, we explained in the preface to chapter 3 how the three letters pivoted from their positions on the continuum with *Mem* on the right, *Shin* on the left and *Alef* in the middle tipping the scale. God in His ever lovingkindness turned them around to put *Shin* on top, *Alef* in the middle and *Mem* underneath, and then created from the top downwards.

30. נבראו: עיין ביאור שיטת בריאה בספר יצירה במשנה הקדם (ד"ה מהם נבראו)

Were created: See explanation of the concept of Creation, explained in the previous Mishna, (cit. loc. Everything was created).

31. תחילה: פיי תחילת דבר הוא השנוי, ולפני התכוונות כל מציאות הלא תשתנה המציאות ליש מאין. ובעבור שימוש יסוד האש להמליץ מליצה להשתנות בעולם, הדגיש המשנה זאת המושג באומרו שמים נבראו תחילה מאש, ונפקא מנה שמושג השנוי קדם להמשנה.

First: The first thing to happen was Change. before anything came into existence proper, there was a change from nothing to something. Now, since Fire represents the active and dynamic principle governing change in the Universe, the Mishna emphasizes this by saying Heaven were created first of fire. In practical terms it means that the concept of change preceded the object undergoing change, i.e. Heavens (the object) were created from Fire (the concept).

32. ארץ נבראת ממים: כמו שמוסבר לעיל בפרק א' משנה י'. שהמים נקפאו כשלג ומהם ילאו עפר.

Earth was created from water: As was explained above, (Ch. I. Mishna 10) Water was frozen into snow and then

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(כב)

בנתיים.³⁵

made into dust.

33. אויר נברא מרוח: אויר היינו חלל, וכן הוא במשנה ובמדרש ובגמ' צכמה דוכתי. ופי' שיש לאויר כח הרוח שממנה נבראת, ואויר הוא דבר שאינו נעפס כדאיחא לעיל צפרק צ' משנה ו', שטשה עמודים גדולים, דהיינו הילר עוצ והילר הרע והוא ספי' החכמה ששינו צפרק א' משנה ג' עומק טוב ועומק רע.

Air created from Breath: Air refers to space, and it is often referred to thus in the Talmud and Midrash. Air has some of the properties of *Ruach* - Breath from which it stems. Air is something which cannot be grasped, as we read above, (Ch II Mishna 6) God made two great columns, i.e. Good Desire and Evil Desire - *Chokhma* - Wisdom, as was explained in Ch. I. Mishna 3, (cit loc. Depths of Good) from Air which cannot be grasped.

34. מכריע: עיין מה שכתבתי לעיל פרק צ' משנה א' צביאור ענין המכריע צספר יצירה. שיש הוה אמינא לאמר שהיא עשיית שלום צין ההפכים. ופי' שהחלל עושה שלום צין השמים ורצן. וזה פי' הספרא ויקרא (י"ג מדות פרק צ' פסקא ז', עיין לעיל פרק צ' משנה א' ד"ה חק מכריע) שני כתובים המכתישים זה את זה עד שיצא הכתוב השלישי ויכריע צינייה. כיצד כתוב אחד אומר וירד אלהים על הר סיני אל ראש ההר, וכתוב אחד אומר מן השמים השמיעך את קולו ליסרך, הכריע השלישי כי מן השמים דברתי עמכם מלמד שהרכין הקצ"ה שמי השמים העליונים על הר סיני ודבר עמכם ע"כ. ואולם דברי רבי עקיבא אינם מתאימים לפי זה, דאיחא צמכילתא (פרשת צא ד') רבי עקיבא אומ' כתוב אחד אומ' וצחת פסה ליי' אלהיך לאן וצקר וכתוב אחד אומר מן הכשבים ומן העזים תקחו כיצד יתקיימו שני מקראות הללו אמרת זו מדה צתורה שני כתובים זה כנגד זה וסותרין זה על ידי זה עד שיתקיימו צמקומן יצא כתוב שלישי ויכריע צינייה תלמוד לומר משכו וקחו לכם לאן למשפחותיכם ושחטו הפסח לאן לפסח ולא צקר לפסח, ע"כ. ולפי הענין נראה שרבי עקיבא אומר שהכתוב השלישי מכריע צבהכרעה צעל כרצק, ולא צא לעשות שלום צינייה אלא להכריע או כזו או כזו. עד שצא רבי ישמעאל ודרש מה שדרש שם עיי"ש צמכילתא. ולריך צביאור.

Tips the balance: See above, (Ch. II. Mishna 1) concerning the concept of the - מכריע - *Machria* - Determinator in Sefer Yetzira. There is a suggestion that it means making peace or a compromise between contradictory ideas or texts. If that is what it means here then we would have to say that Space or the Sky makes peace between Heaven and Earth. This explains the Sifra, (Vayikra, 13 Princip. Ch. II Pisk. 7) Two verses contradicting one another, until a third verse comes and - מכריע - *Machria* - Decides between them. Howso: One verse says "God came down on Mount Sinai." another verse says "From heaven God made you hear His voice." Then comes the third verse "For from heaven I spoke with you." This teaches that God brought the highest heavens down upon the mountain and spoke with them from there. This Sifra is the opinion of Rabbi Ishmael. R. Akiba, however has a different interpretation, as we read in the Mechilta, (Exod. Bo 4) "R. Akiba says, one verse says, "Slaughter the Paschal offering to God your Lord, sheep and cattle." Another verse says, "From the sheep and from the goats you should take it." How shall we reconcile these verses? You must say, this is the rule in the Torah, two verses contradicting one another, opposing one another, let them both remain in abeyance until a third verse comes and - מכריע - *Machria* - Decides among them. Therefore the verse comes and says, "Reach and take yourselves a sheep for your household, and slaughter the Paschal offering." A sheep for the Paschal offering and not cattle for the Paschal offering." From the context it would appear that R. Akiba does not see the - מכריע - *Machria* - Determinator as a peacemaker, rather as the arbiter, with power to decide the dispute in favor of one side or another; to force the issue.

35. בנתיים: פי' אויר צין שמים לארץ לשיטת רבי עקיבא צי"ג מדות היינו הכרעה צעל כרצק לאיזו צד משני צדדים, או שיתגבר השמים על הארץ או להיפך. וכן רבי עקיבא היה דייקא צזה הצחי' לנלח על הארצלים צחי' מי מעכב על ידך [של הקצ"ה], דברים שלא נגלו למשה נגלו לרי' עקיבא, וכל יקר רחמה עינו (איוב כ"ח ט') כדלעיל משנה א' (ד"ה ורוח) ופי' צמדדש (תנחומה חקת ח') שראח כל התפילין, ולמשה איתא בגמ' (ברכות ז') מלמד שהראה הקצ"ה למשה קשר של תפילין, ע"כ וצספה"ק מי השילוח (חלק א' פ' תשא) מסביר שלרבי עקיבא היה צרור איך שגם צבהוה לצ הש"י שלם עם ישראל, וזה שזכר בגמ' (מכות ז') אומר ר"ע אלו הייתי צסנהדרין לא היה נהרג אדם מעולם, לפי שראה כי תמיד לצ הקצ"ה שלם עם ישראל, ופיני לא יראו, היינו הוהו לא הראה לו הקצ"ה [למשה] מפני כי כל קבלת העונשין על ידו לאמר, ולכן לא היה יכול צביכול להראות לו הוהו איך שלימותו אס ישראל צבהוה עכ"ל עיי"ש. וחידיש רבי עקיבא שהארץ תהי' מזוינת צזוינין שעולות מן האותיות שהן צצחי' קרקע עולם לתוך האויר. ונמצא שהשמים מחויבים לפנות מקום עבור האותיות לתת להן רווח וחלל שיהינה מוקפות גיול. ואות הזי"ן היא צחי' מלכות דמלכות כמו שאפרש צעה"ו. וזה פי' השאלה ששאל משה רבינו כשעלה למרום כדאפרש להלן צמשנה הצאה.

Between them: Air between Heaven and Earth, according to R. Akiba, and his rules of exegesis, forces one of the two to give way in favor of the other. Either heaven overpower earth or viceversa. R. Akiba's strength is precisely in this area, in this manner, to overwhelm the angels, as we read in the Talmud, (Menachoth 29a) Moses asked God, "Who forces Your hand?" To which, God replied, "R. Akiba." For things not revealed to Moses are revealed to R. Akiba. (As above Mishna 1 cit. loc. Breath.) It is written, (Job 28:10) "His eye sees every precious thing," this refers

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

to R. Akiba.” In the Talmud (Makoth 7a) it is said that God showed Moses the knot at the neck of divine Tefillin, while in the Midrash (Tanchuma, Chukath 8) it is suggested that R. Akiba was allowed to see the actual Tefillin. In the Mei Hashiloach (Vol I. Ki Thisa) it is explained that R. Akiba could see how God is constantly in a state of unity with Israel, in the present moment. This explains the Talmudic dictum mentioned in the name of R. Akiba, (Makoth 7a) R. AKiba said, ‘If I had been on the Sanhedrin, no one would ever have been sentenced to death.’ Because he could see how God’s heart is always one with Israel. About Moses it is written, “And My face will not be seen.” Moses was not allowed to see the divine countenance because used Moses to convey all the promises of reward and retribution, so God was, so to speak, unable to show Moses how He remains connected to Israel, in the present moment, at all times. R. Akiba’s innovation is to arm Earth with the weapons to overwhelm Heaven, this refers to the crowns on the letters invented by R. Akiba. The black writing of the letters is Earth. The white area of paper surrounding the letters is the Heaven. R. AKiba added crowns to the letters and penetrated heaven with them, forcing Heaven to make room and empty space for the crowns to occupy, for them to be surrounded by white paper too.

The letter - ז - *Zayin* the seventh letter is *Malkhut* of *Malkhut* Sovereignty of Sovereignty, as will be explained. This is the meaning of the question (mentioned in the Talmud) Moses asked of God, as will be explained in the next Mishna.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(כד)

Mishna 4

Three mothers *AM"Sh* (*Alef, Mem and Shin*) in the year; hot, cold and fullness. Heat was created of fire, Cold from water; Fullness from breath tips the balance between them

משנה ד'

שלוש אמות אמ"ש בשנה, קור וחום ורויה. חום נברא מאש, קור ממים, רויה מרוח מכריע בנתיים.

Preface to Mishna 4

The text continues with an examination of the second of the three elements, - שנה - *Shana* - Year, because the Hebrew word, *Shana* suggests year duplication and repetition. Which is how it is in reality, for the year's end is inserted into its beginning. This is an effect of the element of water, as it is written, (Gen. 2:6) "But a mist rose out the earth, watering all the surface of the ground." In the Talmud (Chulin 60b) we read, 'It is written, (Gen. 2:6) "and no shrub of the field is yet in the earth, and no herb of the field sprouts yet" talking about the sixth day, the eve of the Sabbath; teaching us that the plants all went and stood at the gates of earth, waiting for Adam to arrive and beg mercy for rain to fall upon them so that they might flourish; teaching us, also, that God craves the prayers of the righteous.' From this teaching in the Talmud it appears that the 'mist' referred to in the verse, 'But a mist rose out the earth, watering all the surface of the ground.' is being interpreted to mean the prayers of Adam for rain. As has already been explained in Ch. I. Mishna 5 (cit. loc. Depths of Good) Water is a metaphor for desire. That God desires the prayers of the righteous while the righteous desire God's salvation. The rains fall from heaven and flow into the sea, rising from the sea in clouds to return as rain again, over and over, in a cycle like that of the year.

פתיחה למשנה ד'

ממשך בשנה כי שנה משמעו הישנות וחזרו, וכן הוא צפועל כי השנה נעון סופו בתחילתו והוא תולאת יסוד המים דכתיב זהו (בראשית ז' ו') ואד יעלה מן הארץ והשקה וגו'. וכדאיתא בש"ס (חולין ס"ג:) וכתוב וכל שיח השדה טרם יהיה צארן צמעלי שצתא מלמד שיאלו דשאים ועמדו על פתח קרקע עד שצא אדם הראשון וצקש עליהם רחמים וירדו גשמים ולמחו ללמדך שהקצ"ה מתאורח לתפלתן של לדיקים ע"כ. ומשמע שפי' דרשת הגמ' הוא ואד יעלה מן הארץ היינו תפלת אדם הראשון שהתפלל על הגשם³⁶. והסדרנו צפרק א' משנה ב' (ד"ה עומק טוב) שהמים מרמיזים על תשוקה. ושהקצ"ה מתאורח לתפלתן של לדיקים והלדיקים מתאווים לישועת יהו"ה. והגשמים יורדים מן השמים והולכים אל הים ועולים כעננים וחוזרים חלילה כמו השנה.

We learn in the Talmud, (Rosh Hashana 21b) '50 gates of *Binah* - Understanding were created in the world, and all except one were bestowed on Moses.' We also learn in the Midrash, (Num. Rabbah 19:6) "Things not revealed to Moses were revealed to R. Akiba and his colleagues, as it is written, (Job 28:10) "and his eyes have seen every precious thing," the verse refers to R. Akiba and his friends.' It was R. Akiba who entered the fiftieth gate which cannot be opened except from the inside, for it is the the Gate of the Penitent, as we learn in the Talmud, (Berachoth 34b) 'R. Abuhu

36. ספ' הרקאנקטי עב"ת פי' בראשית, וז"ל, ובחולין אמרו עוד רז"ל ואד יעלה מן הארץ מלמד שהקדוש ברוך הוא מתאורח לתפלתן של לדיקים עכ"ל. ובזוה"ק (חלק א' ל"ה) ואד יעלה מן הארץ, דא תקווא דלתתא, לצתר והשקה את כל פני האדמה ואד יעלה מן הארץ, דא תיאוצתא דקוצא לגבי דכור, עכ"ל.

Rekanati (Bereishith) In the Talmud Chulin (60a) our sages say, (Gen. 2:6) "But a mist rose out the earth, watering all the surface of the ground." this teaches that the Holy blessed One craves the prayers of the righteous' In the Zohar (Vol.I. 35a) we read, 'a mist rose out the earth,' this is the beautification of the lower, after which the text continues 'watering all the surface of the ground,' this is the return of the female to the male

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(כה)

said, "The place where penitents stand, no fully righteous person can stand there, as it written, (Isa. 57:19) "Peace, peace to the distant and to the nearby." Furthermore, R. Akiba was a child of proselytes, converts to Judaism whose souls come in the mystery of the Sefirah of *Malkhut* - Sovereignty, as was discussed above, (Ch. III. preface to Mishna 1 cit. loc. In the book). *Malkhut* - Sovereignty is unique in that it has nothing of its own, just as any power the monarch has is granted by its subjects, from people declaring fealty and crowning him king, or her queen.

והנה איתא (ראש השנה כ"א): חמשים שערי צינה נצראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד ע"כ. ואיתא במדרש (צמדזר רבה י"ט ו') דברים שלא נגלו למשה נגלו לר"ע וחזיריו (איוב כ"ח י') וכל יקר ראתה עינו זה רבי עקיבא וחזיריו ע"כ. שרבי עקיבא נכנס בשער החמשים שא"א לפתחו מצחון אלא מצפנים, והוא שער של בעלי תשובה דאיתא (צרכות ל"ד): אמר רבי אבהו מקום שבעלי תשובה עומדין לדיקים גמורים אינם עומדין שנאמר (ישעי' נ"ז י"ז) "שלום שלום לרחוק ולקרוב וכו'. ועוד שהיה רבי עקיבא בן גרים ונשמות הגרים באים בסוד מלכות דלית ליה מגרמיה כלום.

In the Talmud, (Chulin 60b) we read, 'R. Shimon b. Pazi asked; The verse (Gen. 1:16) says, "God made the two great luminaries," while also saying, (ibid.) "The great luminary to rule the daytime and the small luminary to rule the night." The moon said to God, 'Master of the World, can two kings to use one crown?' The question is this, why did the moon complain in first place saying, 'Is it possible for two kings to wear the same crown?' Why couldn't they use the same crown; who says that either of them has to complain about sharing sovereignty, why shouldn't they compromise with one another? In response one might argue that the moon was following to its logical conclusion the argument of Mishna 3, where we learned that Air from *Ruach*/Breath tips the balance between them, according to the interpretation R. Akiba gives it, that the - *Machria* - מכריע - is not there to make peace or compromise between them but to force one side to bow to the other, either in one direction or the other. The innovation introduced by R. Akiba that the element of Water overwhelms the element of Fire with the help of Air, as we said previously, (Ch. II. Mishna 3 cit. loc Between them) Moses asked God, "Who forces Your hand?" Because R. Akiba forced God to tie crowns onto the letters in order to give them room to expand even into the space of the supernal worlds. This is why the moon (element of Water) also asked for sovereignty over the sun, (element of Fire) according to the ruling of R. Akiba, for here were also two verses contradicting one another, as it is written, 'the two great luminaries,' and then, 'the great luminary, the sun etc.'

ואיתא (חולין ס"י): רבי שמעון בן פזי רמי כתיב ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים וכתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן אמרה ירח לפני הקב"ה רש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד וכו'.³⁷ וקשה למה התרעמה הירח

37. צחי' יסוד שביסוד.

- *Shalom* - שלום - Peace is associated with the Sefira of *Yesod* - Fundament, because *Yesod* is the Sefirah of connections and peace is only made between separate or opposing entities. The quote from (Isa. 57:19) Peace, Peace is a reference to *Yesod Sheb'Yesod* - Fundament of Fundaments.

38. המשך הגמ'. אמר לה לבי ומעטי את עלמך אמרה לפניו רש"ע הואיל ואמרתני לפניך דבר הגון אמעט את עלמי אמר לה לבי ומשול ביום ובלילה אמרה לבי מאי רבותיה דשרגא צטיהרה מאי אהני אמר לה זיל לימנו כך ישראל ימים ושנים אמרה לבי יומא נמי אי אפשר דלא מנו ציה תקופתא דכתיב והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים זיל ליקרו לדיקי בשמיך יעקב הקטן שמואל הקטן דוד הקטן חזייה דלא קא מיתבא דעתה אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שער של ראש חדש שנאמר צו ליהו"ה אמר הקב"ה שער זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח, ע"כ.

The Talmud continues: God said to her, "Go reduce yourself." She spoke up before Him, saying, "Just because I said something proper, should it follow that I am the one to have to reduce myself?" God replied, "Go rule the day and the night." The moon replied, "What profits lighting the lamp at noon?" God told her, "Go, Israel will count their

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ב)

לכתחלה האפשר לשני מלכים שישתמשו וכו' למה לא ישתמשו בכתר אחד. מי הכריח לה לירח לערער על המלוכה, למה לא יתפשרו ציניהם. ולתתן אפשר לאמר שדנה דין לענמה ממשנה ג' לעיל ששנינו אויר נצרה מרוח מכריע צנתיים, וחליצה דרבי עקיבא ששיטתו בהכרעה שלא לעשות שלום ופשרה בין הצדדים מכריע אלא לכפייה צנה או ללד זה או ללד אחר. שחידש רבי עקיבא שתהא כח המים מתגברים על כח האש בהכרעה האויר, צחי' מי מעכב על ידך, שעכב רבי עקיבא להקצ"ה לקשור כתרים לאותיות, לתת לאותיות מקום להתפשט אפילו לתוך עולמות עליונים. ולזה בקשה גם הירח (צחי' מים) התנשאות על השמש (צחי' אש) בהכרעה רבי עקיבא, שגם שם היו שני כתובים מכחישים, דכתיב שני מאורות הגדולים, וכתיב המאור הגדול וכו'.

On the subject of sovereignty in general, it is important to note the following. God created everything in His world unique and individual. Nothing great or small is repeated or imitated. Thus our sages taught, (Sanhedrin 99a) 'No two prophets speak in the same style.' And this is a clear proof that their prophecy is true, that although one carries the identical message to the other, he speaks it in a style uniquely his own. In the book, *Mei Hashiloach* (Vol. I Bamidbar) individuality is explained thus: it is like a mosaic depicting the king made up of thousands of tiles. Each tile is a little different from its neighbor. It's only when they are displayed side by side that the image of the king is discernable, and when they are separated they become thousands of separate tiles. It's impossible to say that one tile is more important than another because all of them make up the king's face and one cannot claim to be a more important detail than another. It is written, (Ex 30:13) "All who pass to be counted," for at that moment when a person passed by the census takers he became the detail under examination, he was unique and different from everyone else in the nation. At that moment everyone, all of Israel was included within him, he was sovereign. Where does a person take that sovereignty when not being counted? This explains the argument the Israelites had with Moses when they said, (Ex 17:7) "Is God inside us or not?" Their sovereignty came to them at that time only with the arrival of Jethro to convert to Judaism and the lowliest found himself with sovereignty by comparison to the convert. This was R. Akiba's innovation. He was a descendent of Jael wife of Hever the Kainite, who was descended from Jethro the Kainite. As we read in the Talmud, (Sanhedrin 96b) 'The great grandchildren of Sisera taught Torah in public. Who was it, R. Akiba. R. Akiba was the soul they made in Haran, as was explained in the preface to chapter 3. He was the source of the Oral Torah, the moon that has no light of its own, but that shining on it from the sun, representing Moses and the Written Torah.

ולהסביר ענין התנשאות דע כי הקצ"ה צר' כל דבר להיות אותו דבר יחיד ומיוחד בעולמו, ולא כפל שום דבר מקטן עד גדול. ולכן אמרו (סנהדרין פ"ט.) אין שני נביאים מתנבאים צסיגנון אחד, ע"כ. זה סימן מובהק שהנבואה אמיתית שאע"פ שהנביא אומר מה שחזירו אחר, אעפ"כ אומרו צסגנון מיוחד לעלמו. ואיתא צסב"ק מי השילוח³⁹ דבזה כמו שמאירים אורת המלך על כמה אלפים עבלאות (כעין משכית) וכל עבלה ועבלה משונה קלת מחצרתה. ורק בהתחברותם נכרת אורת המלך, ובהפרדם נפרדים לאלפים אורות צודדות. וא"א לאמר על אורה אחת שהיא האורה החשובה מחצרתה כי

days and years using you." She said, "The sun is still the one upon which they depend to count equinoxes and fix their calendar, as it is written (Gen 1:17) "And they will be signs and festivals and days and years." "Go," replied God. "The righteous will identify with you, calling themselves by your name. Jacob the Small, Samuel the Small, David the Small." When God saw that the moon was not satisfied with this amends, He said, "Bring an atonement for Me that I diminished the moon." This is what R. Shimon b. Lakish meant when he said, "How is the goat [sin offering] of the New Moon different from the other sin offerings, that it is accompanied by the instruction (Num. 28:15) 'A sin offering for God?' God said, "Let this goat be an atonement for Me, for diminishing the moon."

39. עיין מי השילוח (חלק א' ריש פ' צמדצב) וזה פי' הכתוב (דברים ל"ב ט') כי חלק יהו"ה עמו וגו'.

See Mei Hashiloach (Vol. I. beginning Num.) This explains the verse, (Deut. 32:9) "God's portion is His people."

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(זב)

כולם חלק לורת המלך ואין לאחד על השני התנשאות. כי אם החסר עזלה אחת נכר חסרן צלורת המלך. וזה דוגמא לכל נכרא, שביחד עם כל נכראים אחרים מליירים לורת הצורה צ"ב. ומאין צא התנשאות אחד על השני. אלא כתיב (שמות ל' י"ג) כל העוזר על הפקודים וגו', שצד הרגע שהיה הוא עוזר על הפקודים היה פרט אחד שהיה מצורר צו יותר מן הכלל ישראל והיה אז כל ישראל נכללו צו. ומאין יקח לו האדם התנשאות שלא בשעת פקידה. וזה היה ענין מריבת ישראל שאמרו (שמות י"ז ז') ה' יהו"ה בקרבנו א' וגו'⁴⁰. וזה ההתנשאות צא להם רק כשצא יתרו להתגייר, והיה להם התנשאות נגד נפשות הגרים⁴¹. וזה שחידש רבי עקיבא שצא מיעל אשת חזר הקיני מזרע יתרו ואיחא (סנהדרין ל"ו:) מצני צנים של סיסרא למדו תורה צרבים ומנו ר' עקיבא. ורבי עקיבא הוא הנפש אשר עשו צהרן כדלעיל (פתיחה לפרק ג'), הוא שורש תושבצ"פ צחי הירח דלית לה מגרמיה, דהא כל אורה צא לה מן השמש צחי תושבצ"פ.

We learn in the book, *Etz Chaim* (32nd Gate Ch. 6) 'We find a question in the words of the sages. Sometimes we find that Moses represents the Sefirah of *Netzach* - Victory while Aaron represents *Hod* - Beauty, and it is found thus in the liturgy for Hoshana Rabba, for the master of Hasannahs set them out in that order. On the other hand we see that Moses is considered a Levite on the left side, the line of *Hod* - Beauty, while Aaron is a Cohen on the right side, the line of *Netzach* - Victory? The reason behind the mystery is this, the right-handed Lights come from the left-hand side of *Yesod* - Fundament of *Abba* - Father, while the left-handed Lights come out of the right-hand side of *Abba* - Father. So, Moses is included in the right and the left sides, and also Aaron is comprised of both

40. עיין מי השילוח (חלק א' צשלה ד"ה ויצא עמלק) וז"ל ויצא עמלק וילחם עם ישראל צרפידים, ענין חטא צרפידים הי' שרצו בהתנשאות, אך שאז לא הי' צאפשות לצוא בהתנשאות כלם נגד משה, שרגא צטיהרא מאי אהבי וזאת ענין מריבת ישראל מה שכתוב על נכותם את ה' הי' הי' בקרבנו ומזה החטא הי' מלחמות עמלק כי עמלק מרגיש בכל מקום שיחטאו ישראל את המטרה אף החוט השערה, ועי"ז צא יתרו, וזה שאמר המדרש עי"ז לך חכה ופתי יערים, ופתי יערים זה יתרו, שנתן עצה שאף צזמן מרע"ה יהי נמלא התנשאות, צמה שאמר לעשות שרי אלפים כו', והגדול שצבה, יהי מנושא על הקטן עד משה. ע"כ.

Mei Hasbiloach (Vol. I. Ex. *Beshalach* cit. loc. Amalek came) 'Amalek came and made war with Israel at Refidim: The meaning of their sin at Refidim is as follows. It was impossible at that time for any of them to have sovereignty while Moses ruled. What profits lighting the lamp at noon? This explains their complaining at Moses, about which it is written (Ex 17:7) "Because you tested God, asking, 'Is God inside us or not?'" It was as a result of this sin that Amalek came to make war because Amalek always senses when Israel miss the target even if it is by a mere hair's-breadth. And that is why Jethro came. And this is what the Midrash means when it quotes the verse from Prov. (19:25) "Flog a scoffer, and the simpleton will learn prudence," the simpleton learning prudence refers to Jethro who made it possible that even at such times when Moses rules us we may still have sovereignty. He advised us to set up courts of thousands and hundreds and tens etc. In each group there is a individual who rules his fellows all the way up to Moses.

41. מי השילוח חלק א' פ' נצבים. אחס נצבים היום כלכם וגו' ראשיכם שצטיכם זקניכם ושועריכם כל איש ישראל, טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחוטב עץ עד שואב מים. הנה נאמר כאן עשרה מדרגות חמשה נגד חמשה וכלם כאחד נכללו צין ישראל, ראשיכם, היינו צעלי חכמה, הם נגד טפכם וכו'. שצטיכם וכו' נגד נשיכם וכו'. זקניכם היינו זה קנה חכמה, וזה נגד גרך כי כמה חדושים שיתחדשו צד"ת צין ישראל כן יצואו ויתוספו גרים על ישראל כי כמה שיתוסף צד"ת שגייעו ליותר התפשטות כן יתפשט קדושת ישראל אף צנפשות האומות ויכנסו צין ישראל. שועריכם היינו צעלי יראה והם נגד חוטב עץ וכו'. כל איש ישראל היינו מדות אהבה הוא נגד שואב מים מיימד כי מים נמשלן לתארה כדאיתא צכמה מקומות, וכל תארת ואהבת ישראל הוא להש"י, ע"כ עיי"ש.

Mei Hasbiloach (Vol. I *Nitzavim*) "You stand today, all of you etc. Your heads, your tribes, your elders, your officers, every Jewish man, your children, your wives, your strangers inside your camp, from the hewers of your wood, to the drawers of your water. Here are ten levels: five corresponding to five, and all of them are to be found in the Jewish People. Your heads refers to those with wisdom, corresponding to your children. Your tribes corresponds to your wives. Your elders refers to those who have acquired wisdom, corresponding to the strangers in your midst. Because it is only as new things are discovered in the Torah among the Jewish people, that the souls of the converts come and join. Your officers, refers to those with fear of God. Who correspond to the hewers of wood. Every Jewish man refers to Love, corresponding to the drawers of water. Because water is a metaphor for lust, as has been said many times. And all the loves and lusts of the Jewish People is for God.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(כב)

א' פ' שמיני ד"ה ואת שער החטאת) ז"ל מיעוט הירח הוא החסרון שצדקו כל נצח כמו שכתוב (ישעיה מ"ח) ופגע מצטן קרא לך, כי כל נצח נשאר בהפסד והאדם לרין לתקן זאת וזאת יש להאדם טענה עזומה נגד השי"ת למה צר אותו בחסרון, וזהו הביאו כפרה עלי שמעטתי את הירח וצב כביכול הקצ"ה נקרא בעלים. וזהו כהנים אובלים וכו' כי שבילת כהנים מזה הקרבן שלוחיו הם שאנחנו מקבלים שאנחנו חייבים גם צב החסרון ועליו מוטל לתקנו, עכ"ל. ואיתא בזו"ק (בראשית י"ז) על מדת יסוד הנקרא מוסף יסודא דעלמא איקרי מוסף וכו' וכן שם יוסף עיי"ש. ושייכים כל קרבנות מוספים ליוסף הנדיק, וצפרט מוסף דר"ח, ואהרן הכהן לא רצה לאכלו, כמו שיצואר עיי"ה להלן בפרק ה'. היוצא לנו מכל זה שכפרתו יתברך על מיעוט הירח היה תולה בזכות יוסף ששייכים קרבנות מוספים לחלקו. ויוסף הורד מזרימה ונתחייבו עשרה הרוגי מלכותו על מכירתו, ועל עשרה טיפין שיצאו מתחת זרועותיו כמו שמוצא לעיל בפתיחה לפרק ג' (ד"ה מגלה עמוקות), ורבי עקיבא תמורתו כביכול כדלעיל בפתיחה במאמר ר' שמשון מאוסטרופולי ז"ל וכשאר הקצ"ה למשה (מנחות כ"ט) שחוק כך עלה במחשבה (עיין פתיחה למשנה א') רמז לו שלא רק מיתה רבי עקיבא אלא גם מכירת יוסף היה מן הדברים שעלה אז במחשבה שתלוי הא בא. וסוד מיעוט הירח הוא שורש השנה במשנתו.

In the Year: Its source is the verse, (Gen. 5:3) "Adam lived one hundred and thirty years and bore a child in his likeness." This is the secret of *Gilgul* - Reincarnation as is taught by our sages, Adam sat up to his neck in the River Gichon for 130 years giving birth to demons and goblins, all of them high, lofty and holy souls who were deprived of a birthright because they were conceived without a woman. They came about through sexual self gratification whereupon the demoness would take tse drops of semen and incubate them and build them bodies etc. These souls were reincarnated again and again into this world, as will be explained. In the Talmud, (Chulin 60b) mentioned above in the preface to this Mishna, we learned how when God saw that the moon was not satisfied with the amends, He said, "Bring an atonement for Me that I diminished the moon." This is what R. Shimon b. Lakish meant when he said, "How is the goat [sin offering] of the New Moon different from the other sin offerings, that it is accompanied by the instruction (Num. 28:15) 'A sin offering for God?' God said, "Let this goat be an atonement for Me, for diminishing the moon." We read in the book, *Mei Hashiloach* (Vol. I. *Shemini* cit.loc. And the goat) Now, the sin offering which came for the new moon hints at the blemish which God built into the root of every created thing, as it is written (Isiah 48) "And a sinner from the womb I have called you." Because every creature carries a flaw and a person has to fix this character flaw. And so everyone has a rightful complaint at God: "Why did You create me with this flaw?" And this is the meaning of what God said, "Bring an atonement for me because I diminished the moon." So visavis this sin offering brought for the new moon, God is the owner (i.e. penitent). And this is the meaning of the phrase "The cohen/priests eat and the owner receives atonement." Because when the cohen priest eats of the sacrifice, he becomes our proxy, as we take upon ourselves the guilt in the flaw, even for this one, and that it is incumbent upon us to fix it. In the Zohar, (Vol. I. 17a) we learn about the Sefira of *Yesod* - Fundament and its connection with the characteristic of Joseph who is called the Foundation of the World, also known as *Musaf* - Additional Service (i.e. the sin offering of the New Moon - the *Musaf* - additional service in the Temple) The very name Joseph itself hints at this. All the *Musaf* sacrifices in the Temple belong to Joseph, especially this one for the New Moon. Aaron the Cohen/Priest could not bring himself to eat it, as will be explained in Ch. 5. To sum up all the above, God's atonement for diminishing the moon was tied up in Joseph in whose merit we have the *Musaf* - Additional services. But Joseph was reduced to being sold into slavery into Egypt and the ten martyrs who were the *Gilgul* - Reincarnation of Joseph's brothers were sentenced to die for selling him and for being the cause of his spilling ten drops of semen which spurted from between his fingers as was mentioned above in the preface to Ch. 3. (cit. loc In the book) R. Akiba was the substitute for God as was explained in the quote from R. Shimshon of Ostropoli. Now, when God said to Moses (Talmud Menachoth 29a) "Be silent. It arose thus in My thought, previously." God was hinting to Moses that not only the death of R. Akiba was written but that the selling of Joseph was also one of the things that arose in the Thought at that time, for each is dependent upon the other. The secret of the diminution of the moon is the source for *Shana* - Year, and the central theme of our Mishna.

44. קור וחום: וכן הוא ביסודו (בראשית ח' כ"ב) עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקין וחרף ויום ולילה לא ישבתו וגו'. ופרש"י (שם) עוד כל ימי הארץ וגו' לא ישבתו - ו' עתים הללו שני חדשים לכל אחד ואחד כמו ששינו חצי תשרי ומרחשון וחצי כסליו זרע. חצי כסליו ועבת וחצי שבט קור וכו' קור - קשה מחורף: חורף - עת זרע שעורים וקטנית החריופין להבשיל מהר. קור הוא חצי שבט ואדר וחצי ניסן, קציר חצי ניסן ואייר וחצי סיון: קין - הוא זמן לקיטת תאנים וזמן שמייבשים אותן בשדות ושמן קין כמו (שמואל טז) והלאה והקין לאכול הנערים: חום - הוא סוף ימות החמה חצי אב ואולול וחצי תשרי שהעולם חם ביותר כמו ששינו במסכת יומא שלבי קייטא קשי' מקייטא, ע"כ. ואם בעל ספר יצירה צא להורות עונות השנה למה נקט קור וחום ולא קין וחורף.

Hot and cold: This is how the text describes it in Genesis (8:22) "All the days of the earth, seedtime and harvest, cold and heat, summer and winter, night and day, shall not cease." Rashi (ibid.) explains it as follows. The six seasons mentioned are made up of two months each, as we have learned (Talmud Bava Metzia 103), half Kislev, Tevet and half Sh'vat etc. Cold is harder than winter. Winter is the time for sowing barley and legumes which ripen

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ב)

quickly. Cold refers to the two months half of Sh'vat, Adar and half of Nisan. Harvest is half Nisan, Iyar and half of Sivan. Summer, half Sivan, Tamuz and half Av is the time for gathering figs and the time for drying them in the fields. Heat is the end of summer, half Av, Elul and half Tishrei when the world is hottest as we learn in the Talmud (Yoma) 'The end of summer is harder than summer.' Now, if the author of Sefer Yetzira simply meant to describe seasons of the year why did he choose hot and cold and not summer and winter, also available from the same verse in Genesis?

45. ורויה: ויסודו (דברים כ"ט י"ח) למען ספות הרוב את האמאה וגו'. ופי' רמז"ן (שם צ"ד) כי נפש שצבע תקרא רוב, כענין ורויתי נפש הכהנים דשן וגו' (ירמיה ל"א י"ג), והיתה נפשם כגן רוב (שם י"א), והמתאווה תקרא אמאה, אמאה לך נפשי (תהלים ס"ג ז') ע"כ. ועיין הכתוב והקבלה (שם) כי הרוי' צהתיה כמו השציעה צהכילה; אמאה. הוא כנוי אל הגפש המתאווה תמיד לרובו אמאון תאוותה, וחוש תשוקת התאוות כחוש האמאה לשמות, והממלא תאוותיו דומה לו שמרוב ומשציע א"ע, ע"כ. אולם כתיב (תהלים ס"ו י"ב) צאלו צאש וצמים ותוליאנו לרויה וגו', שאפשר לדרוש משם שפי' רויה כמו אויר ממוזג מאש ומים. אלא אם כן תהא קשה מה פי' הפסוק (שם כ"ג) כוסי רויה. ונראה לי צעליל שמה שמדובר כאן צמשנתו לא (רק) על השנה של י"ב חדשים מדובר, אלא על השנה וההשתייות שצאדם. ורויה פי' מיזוג האמאון, היינו הקור מייסוד המים מזד אחד, ומלד השני התלכדות היינו החום המעורר לפעולה מייסוד האש. ופי' גן רוב איננה גן שאין לה אמאון אלא שרובה האמאון ונתן לה כח לסופג עוד מים. ויש צאדם חשק בצא מייסוד המים ויש התלכדות בצא מייסוד האש והם דברים הפכים. כי האמאון הוא הרגש חסרון ותאוה, והתלכדות היא הרגש הכח אשר צדם שבו מתלכט הגוף ומתחמם ומתעורר לפעול פעולותיו.

Fullness: Its source is the verse, (Deut. 29:18) "In order to surround the - רוה - *Raveh* - Fullness with thirst." Nachmanides (ibid) explains the verse thus: A satisfied soul is called - רוה - *Raveh* - Full. As it is written (Jer 31:14) " - ורויתי - *V'Raviti* - I will fill the soul of the priests with abundance," (ibid 12) "and their soul shall be as a watered garden." One who desires is called thirsty, as it is written, (Psalm 63:2) My soul thirsts for You." The commentary *Haketav V'Hakabala* (ibid) 'suggests that - רויה - *R'vaya* is to drinking what - שבע - *Sona* - Satisfaction is to eating. Thirst is the soul longing constantly for fullness of her incessant desire. The sense of craving the fulfillment of one's desires is like the passion of the thirsty person for a drink. Someone who satisfies his desires is like someone who eats to satisfaction and drinks to fullness.' However it is written, (Psalm 66:12) We have come through fire and water and You have delivered us to - רויה - *R'vaya* - which seems to suggest that Fullness is Air blended with fire and water. but if we read it that way we will have difficulty with the verse, (ibid. 23:5) "You prepare a table before me in the presence of my enemies; You have anointed my head with oil; My cup - רויה - *R'vaya* (usually translates as, runneth over) overflows." It seems clear to me that the word - רויה - *R'vaya* in our Mishna is not just referring to part of the Year of 12 months duration, but rather to the cycle of change and repetition within every person. While it is true that - רויה - *R'vaya* is the opposite of thirst it does not mean without passion. A watered garden is not a garden without thirst, rather a garden whose thirst has been cultivated. By being watered the earth becomes capable of absorbing much more water. A person may have desire that springs from the element of Water and also passion which comes from the element of Fire. The two are opposites. Desire and thirst is a sensation of lack and craving, while passion is a sensation of pulsing of blood, of the body being moved to act and achieve.

46. חום: היינו התלכדות צלי חשק. והוא מזג קשה לאדם כמו הכעס והרוגז. כי אם יש לאדם גם חשק צשעת ורוגז אז החשק מוזגו שחבי' כמו רוגזא דרבנן דחיתא (תענית ד'). אמר רבא האי לורבא מרבנן דרתח אורייתא הוא דקא מרתחא ליה שנאמר הלוא כה דברי כאש נאם יבו"ה, ע"כ.

Heat: This is the passion referred to above, which may be unaccompanied by desire, which may be an extreme of temperament such as rage or cholera. For so long as a person still has some desire in them their anger is mitigated and may be useful such as the 'anger of rabbis' described in the Talmud (Taanit 4a) Rav says; 'Those student rabbis who are choleric, it is the Torah making them heated, as it is written, "Are not My words like fire?" says God'

47. קור: היינו חשק צלי התלכדות והוא סכנה לאדם שאפשר על ידי כן לצא לידי מדות מגונות כמו השנאה והכתיבה והחמדה והעלצות, שיש לו תאוות אצל אין לו התעוררות לקום להשיגם. ונותרם צחיקו ואח"כ עוקאים לו כנחש צרעל הקרירות.

Cold: Cold is desire without passion, a very dangerous sensation for a person, as it may lead to ugly states of mind such as hatred, resentment, lust and depression, if a person has cravings but does not even have sufficient motivation to get up and seek them out. Instead they are nursed in the bosom and then they sting him like a viper with their toxic coldness.

48. רויה מרוח מכריע בנתיים: פי' הכח צאדם שלא תחיצש נפשו ותמיד משתוקק לדברים חדשים. ועיין ספ' מי השילוח (חלק א' פ' חיי שרה)

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

ואברהם זקן בא בימים וה' ברכ את אברהם בכל. כתיב (קהלת ב' י') וז"ל זה היה חלקי מכל עמלי ואיחא בגמי' (סנהדרין ב':) רב ושמואל חד אמר מקלו וחד אמר קידו, וכו'. בא"ד חד אמר מקלו, מקל רומז על חיים היינו כח החיים נשאר לו, וכו'. וחד אמר קידו, קידו היינו כלי קבול היינו מוכן ומשתוקק עוד להוספה וזוהי היה שעשועיו, כי זאת היא העיקר בחיי עוב"ז, וזה פי' הפסוק ואברהם זקן בא בימים, שבא אל שרשי החיים והיה כלי לקבל והשתוקק להוספת חיים מאת ה' בכל פעם יותר, ע"כ.

Fullness from breath tips the balance between them: This is the strength in a person that prevents him from drying up, ensuring he always remains in a state of desire for new things. As we learn in the *Mei Hasbiloach* (Vol. I. *Chaye Sarah*) Abraham was old getting on in years: We read (Eccl. 2:1). "And this is left to me from all my toil." About which we learn in the Talmud, (Sanhedrin 20b) Rav and Shmuel argue. One says Solomon was left with his staff, the other says he was left with his plate. Staff hints at the life force, because all his life force was still strong in him. We find staff as a symbol of the life force etc. One says his plate. Because he was still always prepared and full of desire for more. That was where his true joy lay, because that's what life in this world is about, wanting more. This then is the meaning of the verse Abraham was old, getting on in years. It means he came, finally, to the root of his life's source. He became a vessel to receive and remained prepared and full of desire to receive more life from God, always craving more and more.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

Mishna 5

Three mothers *AM"Sh* (*Alef, Mem* and *Shin*) in the soul; head, abdomen and thorax. Head was created of fire, Abdomen from water; Thorax from breath tips the balance between them.

משנה ה'

שלוש אמות אמ"ש בנפש, רא"ש בט"ן וגוי"ה. ראש נברא מאש, בטן ממים, וגויה מרוח מכריע בנתיים.

Preface to Mishna 5

The final element is Soul, which hints at process, growth and development. The soul is an outgrowth of the element of Fire. All spiritual, mental, psychological or psychic states in a person have their seat in brain and head.

פתיחה למשנה ה'

האחרון הוא הנפש ומשמעתו למיחה, והיא תולאת יסוד האש, וכל חלקים הנפשיים שצאדם שורשם צמוח וזראש.

Here the text comes to answer a question raised at the end of Ch. II, (Mishna 6 cit. loc. From air) Who or what tips the balance between Good and Evil desires? In Mishna 3 we learned that Air tips the balance between opposites, but when the opposites are two great columns hewn of Air, as we read in Ch. II. Mishna 6, who or what factor decides or tips the balance? This is a great mystery and its resolution comes to us through the wisdom of R. Akiba, who said, (Chagiga 14b) "When you approach the pure marble stones do not say 'Water, water', etc." Because there are Upper Waters and Lower Waters, but there is no space, air or vacuum between them at all. Water, as has been mentioned, is a metaphor for desire. Upper waters refers to good desires while lower waters refers to evil desires. Everything is from Heaven, even Fear of Heaven, as Job argued before God, "You created both the righteous and the wicked; who's forcing Your hand? No one!" R. Akiba who represents the *Ruach* - Breath, tipping the balance between the waters above and those below the heavens, between Good and Evil Desire; he explains how God uses His world with rectitude. For although the the lower waters, i.e. evil desires, are not completely in a person's control to choose freely or reject at will, as Job argued, nevertheless, R. Akiba is consistent in his opinion that where there are two contradictory forces diametrically opposed to one another, let the third come and force the issue one way or another, rather than make peace among them. So. let the heart, representing the element of Air - *Ruach* - Breath in the thorax, come and force the water in the abdomen to tip to the side of merit. How does this process work? We learn in the Talmud (Makot 10b) "A person only is led down the road he wishes to walk." What this means in our context is this: God searches all the hidden recesses and chambers of the human heart, looking deep to discover what the person themselves may not be aware of, their most powerfully profound and secret desire, that which a person may not have access to on their own; a place so deep beneath consciousness a person knows nothing of it. At the level where only God Himself can bear witness to the person's true desires; along that road a person is led from heaven. So, if a person experiences the sensation of a desire he cannot fight against, but God witnesses at the deepest level of unconscious desire that this is not the person's real, true will, then God helps him fight it, conquering seemingly insurmountable levels of desire. And if, God forbid the opposite is true, then he will lose the battle and succumb to temptation. This is the secret of the Simple Desire at work inside of us, that which only the Creator of the Universe who knows the will inside every act of man attests to the fact that the person was only led down the road he wanted to travel. So, what can the sinner do so to make God help him overcome his desires and not succumb to the temptation. What can he do to have

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ב)

God help him make a different choice if he has no choice or free will and everything is in the hands of heaven? If only a person thinks in his heart, 'why is this happening to me, can God not find in me even the slightest hint of a true and honest desire to avoid transgressing this sin? Woe to me from my *Yetzer* - Desire, Woe to me from my *Yotzer* - Creator! I wish I had the desire to avoid this sin.' That question is sufficient to change the nature of the entire action and turn the desire around so that God swaps the heart of stone for a heart of flesh, and gives him the strength to overcome. And if a person looks into himself and still cannot honestly find the desire to regret the sin, to pray for the desire to overcome it, then at least he can ask himself the following, 'how come I have no fear of God? If only I had some scrap of conscience left with which to regret what I'm doing.' And that would suffice to open the gates for God's help to enter. And if a person does not even have enough regret and compunction to raise the question and long for God's help to overcome the sin, then at least he can regret that he is not one of those people who are touched by the Fear of God, and can still long to be given the gift of the sensation of regret. The assumption in all we have said here is that it is heart which ultimately decides what choices are going to be made. The heart tips the balance between water and water.

וכאן צא לתרץ הקושיא שהוקשא בשלהי פרק צ' (משנה ו' ד"ה מאויר שאינו נטפס) מי יכריע בין יאר הטוב לרע. דהא צמשה ג' שניו שהאויר מכריע בין ההפכים. אבל עם שני ההפכים שהם השני עמודים גדולים חלוצים מאויר, אי"כ מי יכריע ציניבס. וזה סוד גדול והוא מה שחידש רבי עקיבא צרוז חכמתו. ואמר (חגיגה י"ד): אל תאמרו מים מים וכי⁴⁹. שיש מים תחתונים ומים עליונים ואין ציניבס לא אויר ולא רווח ולא חלל. כי מים היינו חשק, ומים עליונים היינו חשק טוב, ומים תחתונים היינו חשק רע⁵⁰. והכל צידי שמים ואפילו יראת שמים כמו שטען איוצ להקצ"ה מי מעכב על ידך⁵¹.

49. (חגיגה י"ד): תנו רבנן ארבעה נכנסו בצפרים ואלו הן בן עזאי ובן זומא אחר רבין עקיבא אמר להם רבי עקיבא כשאחת מגיעין אלל אבני שיש עבור אל תאמרו מים מים משום שנאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, ע"ב.

(Chagiga 14b) Our sages taught; Four entered into paradise, there names are Ben Azai, Ben Zoma, Acher and R. Akiba. R. Akiba told them, "When you approach the pure marble stones do not say, 'Water, water,' because it is written, (Psalm 101:7) "Whoso speaks lies will not stand before My eyes."

50. עיין מי השילוח (חלק א' פ' אמור ד"ה ובארלכס) וז"ל ובאמת עיקר טעותו [של בן זומא] היתה מה שהשיג הבדל גדול בין מים התחתונים למים העליונים כדאיתא בגמ' (חגיגה ט"ו) שאמר אין בין מים התחתונים למים העליונים רק כשגש אלצעות ואמרו עדיין בן זומא מצחוץ, והוא שהשיג הבדל גדול בין חשק רע ובין חשק טוב ע"כ. ועיין שם בגליון מי השילוח וז"ל וענין טעותו של בן זומא שהיה מה שהשיג הבדל גדול בין מים התחתונים למים העליונים. כי באמת צבורש אחד הם, כי מים מכונה לחשק. והנה יש צאדם שני מיני חשוקות אחד מה שנטבע צאדם בחולדותו כמבואר צמדרש (רבה צראשית ח') שהעולם מלא חסדים וצוה יכול להמלא טעות כי יכול לרחם על אכזרי, אבל מה שהאדם ירחם וישחוקק מלד שכלו צוה לא נמלא שום סיג, ואם יכוון האדם צהחד שצטבעו לראון השי"ת זה גדול יותר ממה שיעשה צשכלו, ולכן לא נאמר (תהלים קמ"ח) שהמים אשר מתחת לארץ יהללו את שם ה' כמו שנאמר על המים אשר מעל השמים, כי באמת אם יהללו את שם ה' זה נקרא מים אשר מעל השמים, כי באמת מה האדם ומה יוכל לפעול צשכלו אבל מה שיעשה צטבעו זה הוא כה ה' אשר צו. וזה אשר השיג בן זומא הבדל גדול, ובאמת לעתיד כאשר יצבר ה' כי הכל מאתו יתראה מפורש כי לא הופסק דבר בין מים עליונים למים תחתונים, וזה שהזכיר ר"ע לתלמידיו כשהגיעו לאבני שיש עבור אל תאמרו מים מים, כי עיקר ההיכר שלא יאמרו שני פעמים מים כי צבורשם אין צלתי אחד והבן ע"כ.

See Mei Hashiloach, (Vol. I Levit. *Emor* cit. loc. In your land) "Really, his [ben Zoma's] chief mistake was perceiving a great gap between the waters below and the waters above the heavens. As we learn in the Talmud (Chagiga 15a), Ben Zoma said 'The gap between the waters below and the waters above is three fingers breadths wide.' His colleagues responded, saying, 'Ben Zoma is still on the outside.' Because his perception of the gap was really the consequence of believing there is a big difference between evil desire and good desire." In the Appendix to the *Mei Hashiloach* (ibid.) the following is added. "The reason for Ben Zoma's mistake is his perception of a wide gap between the 'waters above and waters below', whereas, in reality, they come from one source. Water is a metaphor for desire. Now, a person has two kinds of desire: The first is instinctual, nonrational, and is a consequence of being born human, (see the Midrash (Genesis Rabbah, 8) "The world is full of *Hesed* - Lovingkindness.") But, if a person's responses spring only from their instinctual, human *Hesed* - Lovingkindness they may, for example, have mercy upon the merciless [which is an evil]. Desire or compassion reached in the mind after being considered rationally is flawless. However, if a person can direct his natural *Hesed* - Lovingkindness and make it congruent with the Will of

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ד)

ורבי עקיבא שהוא צחי' הרוח המכריע מסביר איך שהקב"ה מנהג עולמו ציושר, כי אע"פ שהמים התחתונים צחי' חשק רע אינם צרשות וצחירת האדם כמו שטען איוב, אבל רבי עקיבא לשיטתו אם יש שנים מכחישים זה את זה יבא השלישי ויכריע האחד צעל כרחו, דהיינו תבא הלז שהיא סוד הרוח שצגויה ותכריע יסוד המים צצטן לכף זכות. ואיך פועלת זאת. אלא איתא (מכות י'): צדרך שאדם רואה לילך זה מוליכין אותו, ע"כ. ופירושו על פי סוד, שהקב"ה מפשפש וצוחן חדרי לב האדם, ומסתכל שם צעומק שבו האדם עלמו אינו יכול לצרר רלוגו, צמקום כה עמוק שאין צו יודע עד מה, רק הקב"ה צעלמו מעיד ששם רלון האמיתי של האדם. ומוליכו צדרך ההוא. ואם צרלוגו החילון האדם מרגיש תאוה שאין לו כח להתגבר עליו ורק הקב"ה מעיד עליו שצעומק לבו אין זו רלוגו אז מתגבר על ילרו צסיעתא דשמיא. ואם ר"ל להיפך אז לא יתגבר. וזה סוד הרלון הפשוט צאדם שרק הצורה עולם היודע ילרי מעללי איש מעיד על האדם ההוא שלא הוליכו רק צמקום שרלא ללכת. ומה יעשה החוטא ויעזרו הקב"ה לשו צלצור לו דרך אחר אם אין לו כח לצחור כי הכל בידי שמים. אם עכ"פ יבא לו הרבור צלצו לאמר למה זה לי, ולמה לא מלא צי הקב"ה רלון טוב צאמת, אוי לי מיולרי ואו לי מיולרי, אז וודאי יסיר ממנו הש"י את לבו הצצן ויתן לב צצר תחתיו. ואם אינו מולא צעלמו אפילו כדי לחרוט על העצירה אז לכל הפחות נמלא השאלה למה אין צי יראת חטא, והלוואי הייתי כזה איש אשר נמלא צו כדי להתחרט. ואם אין לו אפילו רלון להתחרט הא לכל הפחות רלוגו להיות מאלו שיש להם הרגשה שחסר להם חרטה⁵². היולא מדצרינו שהלצ מכריע צין מים

God, he is far greater than someone whose responses are purely rational and logical. That's why Psalm (148:4) does not say that the Waters below Earth will praise God, as it says about the Waters above Heaven. For if it is in praise of God, it is by definition, 'Waters above Heaven'. Frankly, what is rational man and what can he possibly achieve through his own intellect and with his own thoughts? What a person does with his natural inclination, his instincts, however, is being done with the power that God put in him. This is where Ben Zoma made his mistake, in perceiving a big gap between them. So, in the future when God demonstrates how everything that happened came from Him, it will be apparent that there never was a separation between the waters above and the waters below. This is why Rabbi Akiba warned his students, 'When you reach the place of pure marble, do not say "water, water".' The chief warning he gave them was not to repeat the word 'water' twice, for at their source, they are one. Understand this."

51. (צבא צתרא ט"ז.) וז"ל אמר רבא צקש איוב לפטור את כל העולם כולו מן הדין אמר לפניו רצונו של עולם צראת שור פרסותיו סדוקות צראת חמור פרסותיו קלוטות צראת גן עדן צראת גיהנם צראת לדיקים צראת רשעים מי מעכב על ידך, ע"כ.

Talmud (Bava Bathra 16a) Rava said, 'Job tied to exonerate the whole world from blame. He told God, "Master of the World, You created the ox with cleft hooves and You created the ass with amalgamated hooves. You created the Garden of Eden and You created Hell. You created the righteous and the wicked. Who's forcing Your hand? No one!"

52. צספר אוהב ישראל (לימי הרלון והתשובה מגמרא חגיגה טו.) ילאה צ"ק ואמרה שצו צנים שוצצים חוץ מאחר. והוא תמיה גדולה לעיני כל צר דיעה כי הלא ידוע ומפורסם שאין לך דצר צעולם שעומד צפני התשובה וכו'. חלילה להש"י מעשות כדצר הזה ולא כיולא צו. אכן שורש הדצר הוא כך, מגודל רחמי הש"י שמרחם על כל צריותיו. וגם על החוטאים נגדו ית'. וחושב מחשבות לצל ידה ממנו נדה לזאת שולח הש"י הירבורי תשובה צלצם צזה הכרוז היולא ככל יום שצו צנים כו'. כנודע מספח"ק. ומעורר אותם שישצו בתשובה שלימה או ע"י איזה סיבה מעורר שישצו וכו'. צא"ד אך שכציקול אינו יכול לומר לו [לאלישע צן אצויה] צפירות ולעוררו שישצו בתשובה. כמו שמתנהג א"ע עם שאר החוטאים, מחמת שהכעיסו הרצה וידע רצונו כו'. וז"ש הבת קול שצו צנים כו'. היינו לכס אני אומר ומעורר אתכם ומצקש מכס שתשובו אלי. חוץ מאחר. אינו יכול לעוררו ולומר לו זה כנ"ל. אך כשיצין זה מעלמו וישצו ככל לצצו כראוי לו צאמת, אז מה טוב ומה נעים וכו'. צא"ד כמ"כ רמז לו הש"י לאחר שיצין כוונתו ית' שהוא לטובתו ושצ ורפא לו. כי אין דצר שעומד צפני התשובה כנ"ל. והכל נמתק וניתקן בתשובה ע"כ. עיי"ש אריכות אימרות טבורות, ודפח"ת.

From the book, Ohav Yisrael (For the Days of Awe, T.B. Hagiga 15a) 'An echo came out from heaven saying, (Jer. 3:14) "Repent, backsliding children - except for *Acher* - Elisha b. Abuya." In my opinion this Talmudic quote should be very problematic to anyone with understanding. For it is well known that nothing in the world stands in the way of *Teshuva* - repentance, etc. Far-be-it for God to do such a thing or anything like it. The source of this Talmudic text is rooted in the following concept. As a result of God's great compassion in His mercy upon all His creatures, even with those who sin against Him deliberately, God (II Sam. 14:14) "thinks thoughts and devises stratagems so that even the rejected one is not completely rejected." That's why God sends thoughts of repentance into their hearts with the proclamation that goes forth each day, "Repent, backsliding children," as is well known from sacred writings. God arouses them in order that they repent properly or through some even which occurs in their life that starts them contemplating the need for repentance, etc. ... But sometimes someone like Elisha b. Abuya has sinned so heavily against God that the spirit of fairness does not allow for God to personally arouse him to repent, as God

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ה)

למים.

There are three aspects of Soul, differing slightly from one another. 1.) Male and Female we call Soul. 2.) Thought we call Mind. 3.) The life-force we call Heart

וזנפש ישנם ג' מושגים שונים זה מזה קלת. והם א. זכר ונקבה המכונים נפש. ב. מחשבה המכונה ראש. ג. חיות המכונה לב.

Mishna 5

Three mothers AM"Sh (Alef, Mem and Shin) in the soul; head, abdomen and thorax. Head was created of fire, Abdomen from water; Thorax from breath tips the balance between them.

משנה ה'

⁵³ שלש אמות אמ"ש בנפש, ⁵⁵ רא"ש ב"ט"ן וגו"ה. ⁵⁸ ראש נברא מאש, ⁵⁹ בטן ממים, ⁶⁰ וגויה מרוח מכריע בנתיים.

might do with other sinners, because he angered his God excessively, in open contempt and full knowledge of his master. This explains why Elisha b. Abuya heard the echo coming from heaven explicitly excluding him, as though he were overhearing God say, "I urge you all to repent, of course, except for Elisha b. Abuya whom I cannot in all fairness urge this way..." The idea being that Elisha would get the hint being thrown at him and repent properly as a result, which would have been the desired result of the message God sent him. ... God obliquely hinted thus to Elisha so that he would understand God's reasoning of his own accord, that God meant it for his good, to arouse him thereby, (Isa. 6:10) "to understand with his heart, and repent and be healed," for nothing sands in the way of repentance. Everything is sweetened and fixed by repentance.' See there for the entire quote at length.

53. שלש אמות: פי' אותן שלש אמות שאמרנו לעיל במשנה ב' שמחן נברא הכל יש להן תכונה שאינן רק אותיות נכתבות בכתב, ואינן רק מושגים כמו אמות שבהן סודות מסותרות שעתידות ללאת לחון. אלא הן עלמין מופיעות בכל באדם.

Three mothers: Meaning, those mothers about which we said above in Mishna 2 that everything is created from them; they have characteristics not only of written letters, they are not simply 'Mothers', a word which in the Sefer Yetzira usually refers to secret laden concepts that are being born and revealed. They, the mother letters themselves are revealed in every human.

54. בנפש: יש כמה וכמה דעות בפירוש מלה זו. ואחר כל הדברים נשאר המלה כמו שהיא, ומותר האדם מן הבהמה אין, (קהלת ג' י"ט). גם השראים והרמשים והבהמה תואר בשם נפש בפרק ראשון במעשה בראשית. ויש שאמרו שהיא לשון חירות. עיין הכתב והקבלה (בראשית ב' ז') וז"ל כי יש במלת נפש ג"כ המובן ענין החירות והחפשיית לפי הבחירה והרצון, כמו ושלחתה לנפשה האמור בשלוח לחירות האמה המשועבדת, וכן אם יש את נפשכם, לאסור שריו בנפשו, כחפלו ורצונו ע"כ, עיי"ש. ועל פסוק (בראשית כ"ג ח') אם יש את נפשכם לקצר את מתי וגו', פרש"י נפשכם - רצונכם. וזו הכוונה השתמש בו בעל הספר. נפש היינו רצון.

In the Soul: There are many differing opinions on the meaning of this word, soul. After everything is said, the word remains as mysterious as before. As the verse says, (Eccl. 3:19) "the superiority of man above the beast is nothing, all is vanity." Insects, reptiles as well as cattle are ascribed souls in the first chapter of Genesis. There are those who translate the word *Nefesh* - Soul as Freedom, (see *Haketav V'Hakabala* Gen. 2:7) "There is in the word *Nefesh* - Soul a connotation of liberty and licence to follow one's will and desires. As it is written concerning the captive woman who is later spurned, (Deut. 21:14) "let her go *L'nafsha* - wherever she wants." Similarly (Gen 23:8) "If *Nafsbechem* - You are willing." (Psalm 105:22) "To bind his princes *B'Nafsho* - At his pleasure." On the verse mentioned above, (Gen 23:8) "If *Nafsbechem* - You are willing," Rashi translates the word *Nafsbechem* as 'your will.' It is in this sense it is used here in the Sefer Yetzira. Soul = Desire.

55. ראש: צירוף מה שמוסבר בפתיחה לפרק ראשון צביאור ג' ראונית. ראש היינו הרצון צמוחו דעתו ומחשבתו כגון הרצון להגות דברי תורה להבין ולהשכיל לעומקם.

Head: With what has been explained in the preface to the first chapter concerning the three types of desire, Head

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ז)

may be understood as being desire in the mind, in one's knowing and thoughts, such as the desire to study words of Torah to learn to understand them to their deepest depths.

56. בטן: צלירוף מה שמוסבר בפתיחה לפרק ראשון צביאור ג' רלונות. ופי' רלון בקרבניים וצתוך מעיים, כמו למאון שהוא רלון לשות מים או שאר תאוות.

Abdomen: With what has been explained in the preface to the first chapter concerning the three types of desire, Abdomen may be understood as the desire in the viscera, like thirst which is the desire to drink, or other desires.

57. וגויה: ויסודו (צראשית מ"ז י"ח) לא נשאר לפני אדני צלתי אס גויתנו וגו'. ופי' גוף צלי ראש כד"א אלל שאול (שמואל א' ל"א ט' - י') ויכרתו את ראשו וגו' וישמו את וגו' ואת גויתו תקעו צחומת וגו'. ואיתא צגמ' צרכות (כ"ט: -) אחרים אומרים לרכי עמך ישראל מרובין ודעתם קלרה יכי רלון מלפניך יהו"ה אלקינן שתתן לכל אחד ואחד כדי פרנסתו ולכל גויה וגויה די מחסורה צרוך אתה יהו"ה שומע תפלה. אמר רב הונא הלכה כאחרים, ע"כ. ואולי פי' צלירוף הידיעה שכשהיה רבי מאיר אומר דצרוי צשם אלישע צן אצויה אשר צשם אחר יכונה, אז היו אומרים עליו אחרים אומרים. אכן אלישע צן אצויה קרא לאדם גויה משום מוס צעלמו, צחי' נקטע ראשו, ולא היה לו צאפשרות לחצר ראשו ללצו לעשות תשובה. צלירוף מה שמוסבר בפתיחה לפרק ראשון צביאור ג' רלונות. רוח צגויה מורה על רלון גס לדצר רוחני ולמושגים הרגשיים, כגון רלון להחקרצ אליו להשתחוות לפניו, להערין ולעבוד אותו ית'.

Thorax: The source for this word can be found in the verse, (Gen. 47:18) "There is nothing left before my lord except - our bodies." It refers to a trunk without a head. as we read. (I Samuel 31:9-10) They cut off his head etc... They put his weapons in the temple of Ashtarothe, and they fastened his - גויתו - trunk to the wall of Beth-Shean." In the Talmud (Berachoth 29b) we find the following prayer, composed by *Acherim*, "The needs of Your people are manifold and their minds are too small. May it be Your will, YHV"Y, our God that You provide each and everyone their livelihood, and to meet the needs of each and every - גויה - Body. Blessed are You, YHV"Y, who listens to prayers." R. Huna says that the *Halacha* - Ruling is decided according to the opinion of *Acherim*. Perhaps this Talmud may be understood in light of what we know of *Acherim*, that when R. Meir was quoting something in the name of his teacher, Elisha b. Abuya (see above cit. loc. From the book) the apostate. Elisha referred to people as - גויה - Body or Trunk because he himself was split. His head was detached from his heart, so to speak, and it requires that a person connect head and heart before they are able to repent properly. With what has been explained in the preface to the first chapter concerning the three types of desire, Thorax may be understood as the desires for spiritual things and emotional concepts, such as the desire to be close to God, to bow before Him in worship.

58. ראש נברא מאש: כי עיקר החידוש בעולם צה ממה שהאדם חושב מדעתו, כמו שמצואר אלליו צביאור יכוד האש (פרק א' פתיחה למשנה י"א) כי כה האש דוחף השנוי צכל דצר ומכריח השתנות. ואופי יכוד האש וצחי' הנקצה היא ההשתנות וההתפתחות צחי' להצא, שכמעט א"א למנוע העתיד משנויים שונים. וע"ע פרק צ' משנה א' (ד"ה ש"ין שורקה)

Head is created from Fire: The chief source of creativity in the world stems from a person's thoughts, his mind. As has been explained at length in the commentary on the Element of Fire, (Ch. I. Preface to Mishna 11). Fire represents the force impelling continuous change and process in the universe. The character of fire corresponds to the Feminine principle of change and evolution, representing the future of things. For it is impossible to hold the future back from changing incessantly. (See above, Ch. II. Mishna 1 cit. loc , *Shin* hisses)

59. בטן ממים: הצטן הוא מקור ההרגשים היסודיים, וצראשם הצמאון. כי החאורה הראשונה מורגש לכל צריה צין גדול צין קטן היא הצמאון למים, ומופיע ככאצ צצטן האדם צאופן כ"כ מוחלט שאין לפקפק עליה עם היא חשק לדצר זה או לזה. לא כן החשק לדצרים רוחניים שאפר להשתצש צהם לערצ ולצלצל אותם, כמו שהצציר צפרק א' משנה י'.

Abdomen from Water: The abdomen is the seat and source of primal sensations, the first of which is thirst. The very first sensation of desire in the body it that of thirst for water, a desire that manifests as a pain in the stomach in such a way that makes it impossible to mistake it for any other sort of desire. This distinguishes desires in the abdomen from the the 'higher' more spiritual desires which may sometimes be confused and misinterpreted, as was explained in Ch. I. Mishna 10.

60. גויה מרוח מכריע: פי' לצ האדם מכריע שני ההפכים לכף זכות.

Thorax from Air: Meaning, a person's heart can force the two opposites to accede to tip to the side of merit.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(זב)

Mishna 6

Three mothers *AM"Sh* (*Alef, Mem and Shin*), He carved them, hewed them, combined them and formed with them three mothers in the year, three in the world and three in the soul, male and female.

משנה ו'

שלוש אמות אמ"ש חקקן חצבן צרפן וצר בהן שלש אמות בשנה, ושלוש בעולם, ושלוש בנפש, זכר ונקבה.

Preface to Mishna 6

After explaining the mystery of the three mother letters in the world, year and soul as they apply microcosmically, within every individual, the text explains each of the categories in its proper place. Three mother letters in the world; in this physical world we inhabit rather than the universe as a concept. Three mother letters in the year; in the cycle of twelve months with which we are familiar rather than time as a concept. Three mother letters in the soul; in the physical body rather than metaphysical body. This may explain why the order is reversed. Whereas previously in this chapter *Olam* - World has been first on the list, here *Shana* - Year is listed first before world and soul. Hinting at the order of creation in Genesis, where Time the first element to be introduced; In the Beginning. (See above, Mishna 3. cit. loc. First)

פתיחה למשנה ו'

אחרי ביאורו סוד שלש אמות בעולם שנה ונפש בקשר להאדם עלמו, חוזר ופורטם במקומם ממש והיינו בעולם הזה ובשנת המחזור ובנפש זכר ונקבה. ואולי זה נותן טעם לשנוי הסדר שפורט כאן שנה קודם לעולם ונפש, לרמז לסדר הצריחה במעשה בראשית, ראשית והוא הזמן הוא תחילת הדיבור. (וע"ע לעיל משנה ג' ד"ה תחילה)

Note: In Sefer Yetzira Moses represents the Male; R. Akiba represents the Female.

דע כי משה רבנו ע"ה סוד הזכר, ורבי עקיבא בן יוסף סוד הנקבה בספר יצירה.

Moses, referred to in (Deut. 33:1) as *Ish Elohim* - Man of God, also translates as husband. See Zohar, (Vol. I. 6b) 'Husband, as it is written (Deut. ibid) *Ish HaElohim* - Man of God, as it were, husband to that Glorious vision of YHV"H. Because Moses achieved the level of being in charge and doing his will everywhere on Earth, something no other human achieved.' See also Zohar (Vol. I 236b) 'Moses is certainly called 'huband of God' and does as he wishes in his own house, as it written, (Num. 30:14) "Every vow and every binding, etc. her husband may confirm it," which is the meaning of the verse, (Ibid 10:35) "When the ark traveled Moses said, "Rise up YHV"H," and a husband may anul his wife's vow, as it is written (Ibid. 30:14) "or her husband may annul it," which is also what is meant by the verse, (Ibid 10:36) "And when it came to rest, he said, Take rest, YHV"H." Obviously Moses was exercising his authority as master of the house, and no one could prevent him from doing so, like a man ordering his wife around and doing what he wants.' We also learn in the Midrash (Deut. Rabba 2:27) "Moses placed Him [God] also into the hollow, i.e. space of the world, as it is written, (Deut 4:39) "Know this day, and lay it to thy heart, that YHV"H, He is God in heaven above and upon the earth beneath; there is none else." What does the text mean when it says, there is none else? It means even in the hollow of space." This is what is meant by the *Olam* - World of Sefer Yetzira. Moses' entire ambition and goal was to benefit all of Israel and bring them everything delightful both physically and spiritually, in the mystery of - ענג - *Oneg* - pleasure as was explained above, (Ch. II Mishna 4.) there is nothing good higher than pleasure. Because the -

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ח)

שפע - *Shefa* - flow which came through Moses was coming from Love. This is the mystery of the Simple Desire when it flows through the Male who becomes the giver of pleasure.

משה צחי איש האלהים צחי דכורה, עיין זזה"ק (צראשית ו'): איש כמה דאת אמר (דצרים ל"ג:) איש האלהים, כצכול בעלה דהבוא מראה כבוד יהו"ה, דזכה לאנהגה דרגה דא בכל רעותיה צארעא, מה דלא זכי בר גש אחרא, ע"כ. ועיין זזה"ק (צראשית רל"ו): משה ודאי איש האלהים הוה, ורעותיה עציד צביתיה, כמה דאת אמר אישה יקימנו, הדא הוא דכתיב (צמדבר י' ל"ה) ויאמר משה קומה יהו"ה, ואישה יפרנו, הדא הוא דכתיב (שם ל"ו) וצנחה יאמר שובה יהו"ה, ודאי רעותיה עציד מאריה דביתא, ולית דימחי צידיה, כבר גש דגזר על אנתתיה ועצדא רעותיה, ע"כ. ואיתא (דצרים רצה צ' כ"ז) משה שמו [פי' המליך את הקצ"ה] אף צחללו של עולם שנא' כי ה' הוא האלהים צשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, מהו אין עוד אפילו צחללו של עולם, ע"כ. וזהו צחי עולם דספר יצירה. שמשא רצנו כל שאיפתו היה רק להטיב לכלל ישראל כל מילי דמיטב צין צרוחניות צין צגשמיות, צסוד ענג שאמרו עליו (פרק צ' משנה ד') אין צטוב למעלה מעני"ג, פי' שפע עונג הצאה מן האהבה. וזהו סוד רלון הפשוט צהתפשטות צצכור להשפיע עונג.

Rabbi Akiba represents the female, at the level of 'all my life I have been in pain,' as we learn in the Talmud (Berachoth 61b) "When they took R. Akiba out to kill him it was time for *K'riat Shma* - reading of the Shma prayer (Hear O Israel, etc.). They were combing his flesh with iron combs while he was taking the yoke of the Kingdom of Heaven upon himself. His students asked him, "Our master, even this far?" He replied, "All my life I've been at pain about the verse, (Deut. 6:5) "Love God with all your heart and all your soul etc" It means even if God takes your soul. I asked myself, 'when will the chance ever come to my hand to fulfill this commandment?' Now that I have the chance should I not fulfill it?" R. Akiba was in pain all his life in case he missed the experience of having God come and take his soul, like having an owner come and seize what belongs to him by right, because R. Akiba represents the quality of *Nukba* - Female which is owned by the *D'chura* - Male, as is explained in the text from the Zohar quoted above, '*Moses was exercising his authority as master of the house, and no one could prevent him from doing so, like a man ordering his wife around and doing what he wants.*' R. Akiba put God even in the hollow of the body, which is *Nukba* - Female. This is what is meant by the *Nefesh* - Soul of Sefer Yetzira. R. Akiba craved torment. This is somewhat similar to the story we read in the Talmud (Bava Metzia 84b) After the death of R. Elazar b. R. Shimon b. Yochai Rebbe (R. Yehuda the Prince) made an offer for his widow. She sent a message back to Rebbe, saying, "A vessel used to holiness should be converted for secular use?" "I agree," replied Rebbe, "In Torah scholarship you late husband was greater. But was he greater than me in Good Deeds?" "Well, I don't know," she responded. "Whether he was a greater Torah scholar than you. But I am sure he was greater than you in Good Deeds; he invited torments upon himself." From that Talmud it seems everyone is agreed that craving torments is a form of Good Deed. (see *Esh Kodesh* - Vayeshev 1940) R. Akiba's entire goal and ambition was to to receive torments, representative of - נגע - *Nega* - Plague, the opposite of - ענג - *Oneg* - Pleasure, as was said previously, (Ch, II. Mishna 4) there is nothing lower than *Nega* - Plague. There is no question or doubt that this explains the secret of R. Akiba's martyrdom, a substitution for God, as it were, which arose in the thought, (Preface to Ch. III. Mishna 1 cit. loc. In this) as was told to Moses when he asked, 'Is this Torah and this its reward?' It was about this, precisely that God said, 'Bring an atonement for Me for having diminished the moon.' It is as though, God, as it were, had the original thought to suffer 'pangs of love' To receive them with compassion and desire, 'this far', as R. Akiba's students asked him, 'this far?' This is the mystery of the Simple Desire when it flows through the Female who becomes the receiver of pain with love.

רבי עקיבא צחי נוקצא, צחי כל ימי הייתי מלטער, כדאיתא (צרכות ס"א:) צשעה שהוליאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה והיו סורקים את צשרו צמסרקות של צרזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים אמרו לו תלמידיו רבינו עד

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ל"ט)

כאן אמר להם כל ימי הייתי מלטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו, ע"כ. שרבי עקיבא הלטער כל ימיו שיבא הקב"ה ויטול ממנו את נשמתו, כבעל הבא לטול את שלו ממש, להיות רבי עקיבא צחי' נוקבא, כמ"ש בזוהר לעיל, ודאי רעותיה עמיד מאריה דציתא, ולית דימחי צידיה, כבר נש דגזר על אנתתיה ועבדא רעותיה. ורבי עקיבא המליך את הקב"ה אף בחללא דגופא צחי' נוקבא. וזכו צחי' נפש דספר יצירה. שהיה מתאוה ליסורים כעין עובדא דרבי אלעזר ברבי שמעון (צבא מליעא פ"ד:); שלח רבי לדבר באשחו שלחה ליה כלי שנשחמש בו קודם ישחמש בו חול וכו', שלח לה נהי דצתורה גדול ממני אבל צמטשים טובים מי גדול ממני, שלחה ליה צתורה מיבא גדול ממך לא ידענא צמטשים ידענא דבא קביל עליה יסורי וכו' ע"כ. משם מוכח שקבלת יסורים הוי מעשים טובים. (עיין אש קדש פ' וישב תש"א) וכל שאיפת רבי עקיבא היה לקבל יסורים צחי' נגע, כמו שאמרו עליו (פרק צ' משנה ד') ואין צרעה למטה מנג"ט, עיי"ש. ואין שום ספק ופקפוק שזכו סוד הריגת רבי עקיבא תמורת הכביכול, שעלה במחשבה, ששאל עליו משה רבנו זו תורה וזו שכרה. שעל זה אמר קב"ה הביאו כפרה עלי שמעתי וכו', שכביכול עלה צרוננו לסבול יסורים של אהבה, לקבלם צרחמים וצראון עד כאן, כמו ששאלו אותו תלמידי רבי עקיבא עד כאן. וזהו סוד רצון הפשוט בהתפשטות בנוקבא לקבל יסורים באהבה.

It is written, (Isa. 54:7) "In one, short moment I abandoned you, while with tremendous compassion I gathered you." We read in the Mishna, (Sota 9:12) R. Shimon b. Gamliel said in the name of R. Yehoshua, 'Since the day the Temple was destroyed, there isn't a day without a curse.' Also, (Talmud Sota. 49a) Rava says, 'Every passing day's curse is worse than the preceding day.' Nevertheless Israel enthrone God in the hollow of Now, meaning Time, in the - עונה - *Ona* - Season also the seat of God's holy abode, at the level of, (Ex. 12:2) "This month shall be the head month for you." This is what is meant by the *Shana* - Year of Sefer Yetzira. Israel says 'For us no time at all has passed. We are still in the tiny short moment the prophet Isaiah spoke of. The 2000 years of exile never happened and never were, they are all an illusion and a lie. Because the truth is always with God and there is no one among us who knows anything at all. For is it not written, "In one short moment," and not in 2000 years?

כתיב (ישעיה נ"ד ז') צרע קטן עזצתיך וצרחמים גדלים אקבצך וגו'. ואמרו (משנה סוטה ט' י"ב) רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יהושע, מיום שחרב בית המקדש, אין יום שאין בו קללה, וכו'. וצגמ' (סוטה מ"ט). אמר רבא בכל יום ויום מרובה קללתו משל חזירו וכו'. ואעפ"כ ישראל ממליכים את הקב"ה בחללא דעדגא, הוא הזמן, צחי' עונה צחי' מעון קדשו⁶⁰, צחי' החודש הזה לכם ראש וכו'⁶¹ וזכו צחי' שנה דספר יצירה. ואומרים ישראל שלח עברה עלינו זמן מה, ואינונו נמלאים חלא באותו רגע קטן עליו דבר הנביא ישעיה, והאלפים שנה של הגלות לא היו ולא נבראו וכולם דמיון ושקר, כי האמת אתו ית' ואין אהנו יודע עד מה, כי צרע קטן⁶² כתיב ולא אלפים שנה.

61. עיין פרק א' משנה י"א ד"ה מעונו.

See Ch. I. Mishna 11, cit. loc. His Abode.

62. זה פי' הקושיא לא היה צריך להתחיל את התורה חלא מהחדש הזה לכם ראש חדשים וכו', דבא כתיב צראשית ודרשו צביל ישראל שנקראו ראשית דייקא. כי ישראל הם סוד הזמן, וא"כ היה מתאים להתחיל את התורה באותו מדה שבו המליכו אותו ית' בצחי' החדש שהוא צחי' זמן.

This explains the question, Why did the Torah begin with Genesis and not from the commandment to make Nisan the first month, which is the first commandment we received from God? The Torah begins with *Bereishith* - In the beginning, about which the sages say, (Rashi, Gen 1:1) 'For Israel who are called The Beginning.' Because Israel are the secret of Time. That's why it is appropriate to begin the Torah in that same measure with which they crowned God, with the commandment, 'Make this the Head Month.'

63. ואפילו לו כל אותו הרגע קטן, כמו (צראשית כ"א י"ב) ציחק יקרא לך זרע, ואיחא (גדרים ל"א). ולא כל יחא.

And not even the whole of the short moment, as the Talmud (Nedarim 31a) reads the verse (Gen 21:12) "For in Isaac shall your seed be called." The Talmud comments, 'In Issac and not all of Issac.'

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(2)

We read in the book, *Mei Hashiloach*, (Vol I. Bo, cit. loc. This is) “Moses represents the First Commandment, - אנכי - *Anochi* - I am [YHV”H], while R. Akiba b. Joseph represents - לא יהיה לך - *Lo Yihyeh Le’cha* - You shall have no [other gods]. As is known, all the souls of Israel are connected at the root to the letters of the Torah. Moses’ soul was connected to the First Commandment (I am the Lord your God) and his concern in this world was to clarify God’s unity in the world. R. Akiba’s soul was connected to the Second Commandment (You shall have no other) and his concern was to clarify and purify the hearts of Jewish People of any dross and extraneous or pagan thoughts; to distance them from from evil included within the prohibition of the Second Commandment. Whatever new fences and restrictions R. Akiba invented were always included in the Second Commandment to be included among those things requiring clarification and purification. Similarly all the laws of - איסור והיתר - *Issur V’Hetair* - Prohibited & Permitted, - פסול וכשר - *Pasul V’Kasher* - Unkosher & Kosher, - טמא וטהור - *Tam’e V’Tabor* - Unclean & Clean, all are there in order to select what’s bad from what’s good.”

ואיתא בספח"ק מי השילוח (חלק א' פ' בא ד"ה זאת חקת) וז"ל בא"ד, משה רבנו עליו השלום הי' נגד אנכי. ור' עקיבא צן יוסף הי' נגד לא יהיה לך. כידוע שכל נפשות ישראל המה בשורש דבוקים כל אחד ואחד באותיות התורה, והנה נשמת מרע"ה הי' נגד דבור אנכי ועסקו הי' בעוב"ז לזרר בעולם אחדות ית' שמו בעולם, ונשמת רבי עקיבא הי' נגד לא יהי לך והוא לזרר ולנקות כל רע וסיג פסולת שזלז ישראל להרחיקם מרע שהוא צלל לא יהיה לך, ומה שחידש תמיד גדרים וסייגים חדשים היינו שהוסיף שגם זה הוא צלל לא יהיה לך ולריך לנקות מזה ג"כ, וכן כל ההלכות איסור והיתר פסול וכשר טמא וטהור, הם לזרר הרע מן הטוב, עכ"ל.

In the Talmud, (Menachoth 29b) we learn, “R. Yehuda said in the name of Rav. When Moses went up on high he found God sitting and tying crowns to the letters. (Rashi, *ibid.* such as the *Tagin* - Crowns on the letters in the Torah scroll) Moses asked God, ‘Who is forcing Your hand?’ God replied, ‘After many generations there will come a man by the name of Akiba b. Joseph who is going to derive mounds and mounds of laws from each of these little points.’ In Moses’ question the text uses the word - מעכב - *M’akev* - usually translated as Forcing. But the word actually mean to delay or prevent. What place does the word *M’akev* - Prevent have in the context of Moses’ question? Rashi (*ibid.*) translates the question thus: “Who is forcing Your hand? - Who is preventing You from publishing the Torah as it is currently written, that You find it necessary to add crowns to the letters?” Rashi’s commentary is also difficult because the word - מעכב - *M’akev* - Prevent is not really appropriate to the context. It should have said, Who is - כופה - *Kofeh* - Coercing Your hand? It seems to me the meaning is connected to the essential role of R. Akiba who represents the Female, the *Mayin Nukbin* - Feminine Waters (Upwards Flow), the Simple Desire in the feminine form which is the desire to receive the Pangs of Love. The power of R. Akiba’s craving was so great that he ruled so to speak over God, preventing Him from giving the Torah to Moses. So great was R. Akiba’s power that he ruled, in his desire, over the King of Kings and produced mounds and mounds of laws and Torah novelae. Because the Torah is simply a garment for God, as was explained above, (Ch. I. preface to Mishna 5 cit. loc. This Mishna) and R. Akiba’s desire and love and passion to sanctify the Name of God brought forth *Mayin D’churin* - Male Waters (Downwards Flow) and thus new clothing. And it was only at that very moment when Moses came to connect with the source of his soul in the First Commandment, which contains the word - אנכי - *Anochi* - I am, which as the Talmud says (Shabbat 105a See also Ch. 4, preface to Mishna 6) is a *Notarigon* of the words - אנא נפשאי כתיבת יהבית - *Ana Nafshai Kativit Yabavit* - I, Myself have written and given,

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(נב)

meaning that God has written Himself into the Torah in order to give Himself to us. It was precisely at the moment for God to be revealed in word and for the revelation of His divine garments, as it were, that R. Akiba arrived at the source of his soul in the Second Commandment of You shall have no other god. Because the level of R. Akiba's soul sparkles and glints with ideas for new fences and boundaries to ensure the success of Moses' endeavor to clarify the presence of God and the awareness of His Oneness only so that God's majesty and sovereignty spread through all of human consciousness. Not just in the hollow of space, which is where Moses' consciousness and influence is most powerful, but also in the hollow of the body; throughout the physical corpus of every human being, at the level of - נגעים ואהלות - *Nega'im V'Ohalot* - Plagues & Tents (After Talmud Hagiga 14a) R. Elazar b. Azaria said, "Akiba, what business have you with the Aggada, betake yourself to - נגעים ואהלות - *Nega'im V'Ohalot* - Plagues & Tents." *Nega* - Plague is the opposite of *Oneg* - Pleasure, as we learned above. - אהל - *Ohel* - Tent is the opposite of - לאה - *Leah*, about whom it is said (Judg 5:24) "Blessed above women is Jael, wife of Heber the Kenite, above women in the tent shall she be blessed." As was explained in the preface to Mishna 1 above.

ואיתא בגמ' (מנחות כ"ט:) אמר רב יהודה אמר רב צערה שעלה משה למרום מלאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, (ופרש"י ז"ל כגון התגין שבספר תורה ע"כ) אמר לפניו רבש"ע מי מעבד על ידך" אמר לו אדם אחד יש שעמיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעמיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות ע"כ. וקשה מה משמע לשון עיכוב, איזה שייכות יש לה לשאלת משה רבנו. ופרש"י מי מעבד על ידך - מה שכתבת שאתה לריך להוסיף עוד עליהם כתרים, עכ"ל. וגם לפרש"י קשה לשון עיכוב, והיה יותר מתאים לשון מי כופה על ידך. וי"ל הסבר שצחי רבי עקיבא הוא סוד מיון וקצין שהם ראון הפשוט בצחי נקבה, ראון לקבל יסורים של אהבה. וכח תשוקתו של רבי עקיבא היתה כל כך גדול עד שכביכול עכב לו יתצרך מלתת למשה רבנו את התורה, שכל כך גדול כחו של רבי עקיבא עד שמלך בחשקו על מלכי המלכים ויאל מזה תלי תלים חידושי תורה. כי התורה אינה אלא כמו לבושים לו כביכול כמו שהסברנו לעיל בפרק א' בפתיחה למשנה ה' (ד"ה והמשנה הזאת). וראונו ואהבתו וחשקו של רבי עקיבא לקדש שם שמים המליא בו יתצרך ג"כ מיון דכורין ולבושין חדשין. ודווקא באותו רגע שצא משה רבנו להשתרש בשורש נשמתו דהיינו דדיבור אנכי, צחי' אלא נפשאי כתיבת יבצית (שבת ק"ה). ועיין פתיחה לפרק ד' משנה ו'), כי צא עת התגלות דדיבור והתגלות לבושו

64. וי"ל ביאורו שהתגין שחידש רבי עקיבא בחכמתו נכנסו לתוך מחילתו כביכול של הקב"ה, צחי' נלוו תחתונים את הארזים, שצעל כרחו כביכול עשה הקב"ה להם מקום במקומו ופנה להם חלל, ונתן מקום לאש שחר להתפשט גם במקום אש לבן. וזהו ששאל משה, מי מעבד על ידך, כלומר צעל כרכך. וי"ל שיש לד השור באגדה זו דמנחות ואגדה דצבא בתרא (ט"ז). וי"ל אמר רבא בקס איוב לפטור את כל העולם כולו מן הדין אמר לפניו רבנו של עולם בראת שור פרסותיו סדוקות בראת חמור פרסותיו קלוטות בראת גן עדן בראת גיהנם בראת לדיקים בראת רשעים מי מעבד על ידך, ע"כ. מי מעבד דייקא. ששניהם, רבי עקיבא ואיוב עסקו בענין פטור מענשין, כמובא לעיל (משנה ג' ד"ה בנתיים) מגמ' (מכות ז') אמר ר"ע אלו הייתי בסנהדרין לא היה נהרג אדם מעולם, עיי"ש. שאיוב צא צענה שהכל בידי שמים ואפילו יראת שמים, ורבי עקיבא ראה שלא נרשם חטא על שום אדם אף צהוב מאחר שראה איך שהקב"ה שלם בשלימות עם האדם, (מי השילוח חלק א' פ' תשא).

In my opinion the meaning of this is as follows; The *Tagin* - Crowns R. Akiba invented in his wisdom, project into the space, so to speak, of God. At the level of "The lower ones have vanquished the angels,' against His will, as it were, God made space in His space for the crowns on the letters that R. Akiba's teachings demanded. Creating empty space for the black fire to spread into space dedicated to white fire. And this explains Moses' question, 'Who forces Your hand?' meaning, against Your will. It seems there is some connection between this Aggada and the Talmud in Bava Batra (16a). Both use the phrase - מעבב - *M'akev* - Force. Rava said, 'Job tied to exonerate the whole world from blame. He told God, "Master of the World, You created the ox with cleft hooves and You created the ass with amalgamated hooves. You created the Garden of Eden and You created Hell. You created the righteous and the wicked. Who's forcing Your hand? No one!" both of them, Job and R. Akiba engaged in the same endeavor to exonerate the world. As was discussed above (Mishna 3 cit. loc Between) in the quote from the Talmud, (Makot 7a) R. Akiba said, 'Had I been a member of the Sanhedrin no one would ever have been sentenced to death.' Job came with the argument that 'everything is in the hands of heaven, even fear of heaven.' R. Akiba saw how there were no sins registered against any person even in the present. He could see clearly how God is always in complete accord with humanity. (Mei Hashiloach Vol. I. *Ki Thisa*)

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(בב)

כזיכול. אז באותו רגע ממש בא רבי עקיבא לשורש נשמתו כדיבור לא יהיה לך, כי בחי נשמתו של רבי עקיבא מתנוססת להגדיר גדרים רק כדי שיוכל לאור דיבור אנכי שיופיע כבודו ומלכותו בעולם, ולא רק בחללו של עולם בחי משה, אלא גם בחללו של גוף האדם בחי נגעים ואהלות. כדאיתא (חגיגה י"ד. וצמח דוכתי) אמר לו רבי אלעזר בן עזריה עקיבא מה לך אלא הגדה כלך מדברותיך אלא נגעים ואהלות וכו' ע"כ. נגע היפך ענג כדלעיל, אהל היפך לאה, בחי (שופטים ה' כ"ד) מנשים באהל תצרך דכתיב אלא יעל, כדפרישית בפתיחה למשנה א'.

Mishna 6

Three mothers *AM"Sh* (*Alef, Mem and Shin*), He carved them, hewed them, combined them and formed with them three mothers in the year, three in the world and three in the soul, male and female.

משנה ו'

שלוש אמות אמ"ש⁶⁵ חקקן⁶⁶ חצבן⁶⁷ צרפן⁶⁸ וצר בהן⁶⁹ שלש אמות בשנה, ושלוש בעולם, ושלוש בנפש, זכר ונקבה.

65. חקקן: עיין צפי לעיל משנה א' ד"ה חקק, שחקיקה בחי ספי מלכות. ופי' לחרון חרילים צדצר כמו כתיבה על לוח אבן, באופן שליוור החקיקה מאוד חשוב ומדוקדק, בחי מלכות.

Carved them: See above (Ch. I. Mishna 9 cit. loc. Carved with) Carving is connected with the Sefira of *Malkhut* - Sovereignty. Carving by scraping furrows and grooves in something like a block of stone, in such a way that the carving itself needs to be very carefully done. This is a large part of the mystery of the Sefira of *Malkhut* - Sovereignty.

66. וחצבן: עיין לעיל (פרק א' משנה ט' ד"ה וחצבן) וע"ע מה שביארנו בפרק ב' משנה ב' (ד"ה חצבן) ביתר הרחבה שפי' להסיר החומר לגמרי. לא כמו הלוח שכותבים עליה ע"י חקיקה מדוקדקת, אלא הצור שזורת החקיקה אינה מעכבת כל כך. והוא הכשרת אברהם אבינו להולדת זרע של קימה בהסרת הערלה בחי יסוד.

Hewed: See above, (Ch. I. Mishna 9 it. loc. Carved with. Also see Ch. II. Mishna 2 cit. loc. Carved) It was explained at length how hewing is only done in order to remove material altogether. Not like the block being carved to show writing or a picture which has to be done with particularity, but like a cistern being hollowed in any which way to create emptiness, the manner of the carving being of no particular moment. This resembles the preparation of Abraham for the birth of everlasting seed (Isaac) through the hewing away if the fore-skin. This is the Sefira of *Yesod* - Fundament.

67. צרפן: עיין לעיל פרק ב' משנה ב' (ד"ה צרפן) שם ביארתי פי' לרפן שעשה אותן כלי ללרף צבן התשוקה, בחי תפארת.

Combined them: See above (Ch. II. Mishna 2 cit. loc. Refined) for a fuller explanation of the word - צורף - *Tzoref* Refining. There it was said that it refers to the process of being made into a vessel in which to refine desires. This is the Sefira of *Tiferet* - Glory.

68. וצר בהן: עיין לעיל פרק ב' משנה ב' (ד"ה וצר בהן) ופי' וצר צבן שיש בכל האותיות כחות הפכיים לחתוך כחצר חד ולרפאות כאחת, והוא ענין זכר ונקבה השייך אלא כל אחד.

Formed with them: See above (Ch. II. Mishna 2 cit. loc. Formed with) There is was explained that each of the letters contains diametric opposites, they can be used to cut sharply or heal gently at the same time. This is the aspect of male and female applying to every letter.

69. שלוש אמות בשנה ושלוש בעולם ושלוש בנפש: פי' אחרי הסברו שלשה מושגים של עולם שנה ונפש כל אחד לבדו, ממשך בהסבר שלשהם כאחת. זאת אומרת שיש שמים ורץ ואויר מכריע גם בשנה גם בנפש זכר ונקבה. ויש חום וקור ורויה מכריע גם בעולם וגם בנפש זכר ונקבה. ויש ראש וצטן וגויה מכריע גם בעולם וגם בשנה.

Three mothers in the year, three in the world and three in the soul: After explaining the three concepts of World, Year and Soul individually they are explained simultaneously. Which is to say there exists a heaven and earth with air tipping the balance in the Year as well as in the soul of man and woman. There is hot and cold with fullness

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(ג)

Mishna 7

He enthroned Alef over breath and tied it a crown, combining them with one another and, from them, forming Air in the world, fullness in the year, and thorax in the body, male and female. Male with AM"Sh (Alef Mem Shin) and female with ASh"M (Alef Shin Mem)

משנה ז'

המליך אלף ברוח וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה וצר מהן ⁷⁰ אויר בעולם, ⁷¹ רוייה בשנה, ⁷² גוייה בנפש, זכר ונקבה, ⁷³ זכר באמ"ש ונקבה באש"מ.

Mishna 8

He enthroned Mem over water and tied it a crown, combining them with one another and, from them, forming Earth in the world, cold in the year, and abdomen in the body, male and female. Male with MA"Sh (Mem Alef Shin) and female with MSh"A (Mem Shin Alef)

משנה ח'

המליך אות מ' במים וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה וצר בהן ⁷⁴ ארץ בעולם, ⁷⁵ קור בשנה, ⁷⁶ ובטן בנפש, זכר ונקבה, ⁷⁷ זכר במא"ש

tipping the balance between them in the Year, as well as in the Soul of man and woman. There is head and abdomen with thorax tipping the balance between them in the World as well as in the Year.

70. אויר בעולם: פי' ע"י משה רבנו שהמליך להקצ"ה בחללו של עולם (פתיחה למשנה ו' ד"ה משה).

Air in the world: Through Moses our Teacher who enthroned God in the hollow of the World. (preface to Mishna 6 cit. loc. Moses)

71. רוייה בשנה: פי' ע"י ישראל שממליכים להקצ"ה בחללו של שנה (פתיחה למשנה ו' ד"ה כתיב).

Fullness in the year: Through Israel who enthrone God in the hollow of the Year. (preface to Mishna 6 cit. loc. It is written)

72. גוייה בנפש: פי' ע"י רבי עקיבא שהמליך להקצ"ה בחללו הגוף (פתיחה למשנה ו' ד"ה רבי עקיבא).

Thorax in the soul: Through R. Akiba who enthroned God in the hollow of the body. (preface to Mishna 6 cit. loc. R. Akiba)

73. זכר באמ"ש ונקבה באש"מ: אל"ף היינו רוח. מ"ם ושי"ן מתחלפות זו"כ. מ"ם מים בחי' זכר שולט בשי"ן בחי' אש נקבה, היינו אמ"ש. ולהיפך שולטת שי"ן נקבה בחי' אש ב"מ מים בחי' זכר, היינו אש"מ.

Male with MA"Sh (Mem Alef Shin) and female with MSh"A (Mem Shin Alef): *Alef* is *Ruach* - Breath. *Mem* and *Shin* swap male and female roles. *Mem* - Water - male rules *Shin* - Fire female, in *Alef*, *Mem* and *Shin*. And the opposite. *Shin* - Fire - female rules *Mem* - Water - male in *Alef*, *Shin* and *Mem*.

74. ארץ בעולם: בחי' נקבה.

Earth in the World: i.e. female

75. קור בשנה: פי' לא זכר ולא נקבה.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

(כד)

ונקבה במש"א.

Mishna 9

He enthroned Shin over fire and tied it a crown, combining them with one another and, from them, forming heaven in the world, heat in the year, and head in the body, male and female. Male with ShM"A (Shin Mem Alef) and female with ShA"M (Shin Alef Mem)

משנה ט'

המליך ש' באש וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה וצר בהן ⁷⁸ שמים בעולם, ⁷⁹ חום בשנה, ⁸⁰ ראש בנפש זכר ונקבה, ⁸¹ זכר בשמ"א נקבה בשא"מ.

Cold in the year: Neither male nor female.

76. בטן בנפש: זחי' זכר.

Abdomen in the soul: Male.

77. זכר במא"ש ונקבה במש"א: מ"ס היינו מיס. שי"ן ואל"ף מתחלפות זו"ג. אל"ף רוח שולט בשי"ן זחי' אש נקבה, היינו מא"ש. שי"ן אש זחי' נקבה שולטת באל"ף רוח, היינו מש"א.

Male with MA"Sh (Mem Alef Shin) and female with MSh"A (Mem Shin Alef): *Mem* is water. *Shin* and *Alef* swap male and female roles. *Alef* - Breath rules *Shin* - Fire - female in *Mem*, *Alef* and *Shin*. *Shin* - Fire - female rules *Alef* - Breath in *Mem*, *Shin* and *Alef*.

78. שמים בעולם: זחי' זכר

Heaven in the world: Male.

79. חום בשנה: פי' לא זכר ולא נקבה.

Heat in the the year: Neither male nor female.

80. ראש בנפש: זחי' נקבה.

Head in the soul: Female.

81. זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ: שי"ן היינו אש. אל"ף ומ"ס מתחלפות זו"ג. מ"ס מיס זחי' זכר שולט באל"ף, היינו שמ"א. אל"ף רוח שולט במ"ס מיס זחי' זכר, היינו שא"מ.

Male with ShM"A (Shin Mem Alef) and female with ShA"M (Shin Alef Mem): *Shin* - Fire. *Alef* and *Mem* swap male and female roles. *Mem* - Water - male, rules *Alef* in *Shin*, *Mem* and *Alef*. *Alef* - Breath rules *Mem* - Water male, in *Shin*, *Alef* and *Mem*.

ספר יצירה ע"פ הא לכם זרע

ש"מ"א	ש"י"ן - אש	ש"מ"א
אש"מ	אל"ף - רוח	אמ"ש
מש"א	מ"ם - מים	מא"ש

End the third chapter
תם פרק שלישי